

לחיפוש נצחות רוח קדשו של אור האורות הנחל נובע מוקור חכמה

אָבָלְקִשׁוֹד

בס"ד | גליון 22 | חנוכה תשע"ט

ירחון חסידי ברסלב

לְאֵלָה יְהוָה לְאֵלָה תְּהִלָּתָךְ

אש תמיד

פרק מריטיט **מיומן הכהנות האנו**, על חסידי ברסלב בלחז' שבפולין

הוציא את הסגולה

במלאות ארבעים שנה להסתלקותו
- רבי משה אב שוו בשיחה מאירה
על הנפשות היקרות שהוציא לאורה
החסיד רבי צבי אריה רוזנפלו
עמוקי האפילה

דברי קדשו הביאני

במלאות חצי יובל להסתלקותו
- רבי נחמן ברגשטיין מאיר
שביבי אוור מתחנות חייו של
אבי החסיד רבי שמעון מקים
ומיסד ישיבת ברסלב המנוטירה

אור האורות של האמת המתנוցז
ומתגלה בהדלקת השמן הטהור
זהך של נרות החנוכה

ומנורט קנקנים נעשה נס לטוטנים

ורוינות ופיתויים שונים ומושנים לצוד נפשות יקרות להוליכם שולל, להפלים לבאר שחת ולהטבעם ביוון מצלחה. כדי לנצח במלומה הכבידה הזאת, כדי לגרש את החושך הגדול הומצא והוכן לנו שכן משות קודש התנוצצות מאוור של אור האורות שדי בניצוץ אחד שלו וכמעט מאוור לדוחות הרבה מהחושך.

תורות נוראות ונשגבות הותינו לנו איש האלקים ראש בני ישראל הנהל נבע מוקור חכמה, אוצרות אוצרות של פכי שמן ודעת זר וטהור, התוממים בחותמו ואכמת קדשו המונחים בקרן זווית, וכל העוסק והולך בהם ומיטיב ומדליק עמוס את נרותיו, זוכה לחות ולטעום מהאור העליון הגנו וחובי בהם.

זה הזמן עכשי, כשיושבים אל מול פני הנרות הקדושים, לחלות להעתיר ולהפיצר בכל לב ובכל נשא לפניו יתברך "שלח אורך ואמרתך", שיתגלה במנורה אוור הצעחות האור המאייר בכל העולמות, הדולק משמענו הנצחי הזה והמושך בתכילת הזיכר שאין זיכר אחריו, אשר נרו ואור תורתו לא יכבה לעולמים, ועל ידו יairo כל המוחשים ימושכו כל התקונים.

זה ההודאה הגדולה שצרכה למלאות את פניו ולבנו כל חיינו, ובפרט במימי הסגולה ימי החנוכה כי ה Hodah ששריריה עתה פתוחות לרוחה, להודאות ולהלל על הניסים והנפלאות האורות והכאות שהוריד לנו יוצר בראשית הברוא יתברך בדור האחרון, וכבדיו הודהו וויללו של נואר עינינו רבי אברהם בר"ן ז"ע בהקדמת ספרו הבahir כוכבי אור:

"ב'זאת אנטני חיבים להודאות ולהלל כל ימי חיינו לשעה לנו אורים גדולים כי לעוזם קסדו, את השם למסullet ביזם, הוא אדמור' ר' מותען זצ"ל, המכפל בגבורה מאוור ארייחו לחשש שפעך היה ביזם, שפרמו על האלה שאו תגלה סוף הגנו וספרו תגשך, וגם עזם הנזראות שביבך תורתיי ומעשייתו של עכשו".

"אית תירח למסullet בלילה, הוא תלמידו הקדוש מורה מורה"ת זצ"ל, המכפל ללבנה על אשר זכר ויבור את גונו עד שקיבל בעצמו את אוור השם להוירחו גם בעמק החשך שבדורותינו אלה, ולחיקות ולחישיב בזה גם את כל חלשי הראות שפעחת געל בהין עיניים אין יכולים לתביעת באור השם בעצמו".

למעלה מאלפיים שנה מזו התחולל הנס הגדול ונמצא פר השמן הטהור חתום בחותמו של הכהן הגדול, ומזו ישראל עם קדוש מעלה ונודיק מדי שנה בימיים הם ובזמן זהה את נרות החנוכה. למרות שארב המקדש ונגנזה המנורה וגו' ובנים מועל שלוחן אביהם וחושך כסא פני תבל, ההארה העלונה של אותו פר שנון טהור לא אבדה היא מנשיכה להארה ולזרוח כבתחילה. והנרות הללו הם אינים זכר וזכרן גרידא, הם מנש המשיכיות של אותם נרות קודש שדליך בבית הגדול והקדוש שנקרה שמוי יתרך לעלו.

**זה הזמן עכשי,
כשיושבים אל מול פני
הנרות הקדושים, לחלות
להעתיר ולהפיצר בכל
לב ובכל נפש לפני
יתברך "שלח אורך
ואמרתך", שיתגלה
במהרה אוור הצעחות
האור המאייר בכל
העולםות, הדולק משמענו
הנצחי הוך והמושך
בתכליות היוצר טאן
זיכור אחריו, אשר נרו
ואור תורתו לא יכבה
לעולםים, ועל ידו יairo
כל המוחשים ימושכו כל
התיקונים**

"ב'זאת אנטני חיבים להודאות ולהלל כל ימי חיינו לשעה לנו הרץן לקדש את החיים ולהזיך ולהיטהר לגמורי מזוהמות הבעל עולם, וכורחיקם את התשוקה להדבק ולהיכל כליל באלקים חיים. על מלחמות הרוח הזות ובירור וגילוי אוור האמת וחפו נפשם החשונאים הקדושים, וקרווא תגר על גירות השמד של אותה מלכות הרשעה שבקשה להחישך בהם את עינם ולבם של ישראל, ואודות למסירות נפשם נגלה ונמצא להם השמן הטהור שמענו שבו להAIR את אמייתו אוור יתברך בעולם לעד.

המלחמה הזאת עדין נושא, תרבות יון עוד זמינות לערבב את האור ולהחשיך ולכלות כל חלקה טובה, והוא מותלבשת בלבושים

26 להוציא יקר

הריה"ר' משה זאב שו ה"י בשיחה רוויית געוגעם על דמותו הייחודי ומרקבת של הגודל החסיד ר' צבי אדרה רוזנפֿל זצ"ל - במלאות ארבעים שנה להסתלקותו

36 מקום עולה של תורה

חזי יובל שנים מהסתלקות החסיד רבי שמעון בגשטיין ר' נחמן ה"י מסטרן בעריה"ר נחמן ה"י מסטרן את סייר חייו המפיעים

48 אש תמיד תוקד

תאיורים מרטיני לב מחיי החסידים בגולת פולין, מתוך יומן זכרונותיו הגנו של החסיד ר' משה אהרון שאטזן זיל מלודז פרק שני בסודו

36

26

48

36

4 בנסלב בועת אש

ברסלב בועת אש מעת מאור שעוד אודות זיהה את כל החושך

6 לעובדא ולמעשה

לעבדא ולמעשה תחילה קדשות האכילה לאכט בנחת ובמניות

8 התקשרות

לחווית חיים אמרתים רק עם עצת ההבידות

10 דבר בעיתן

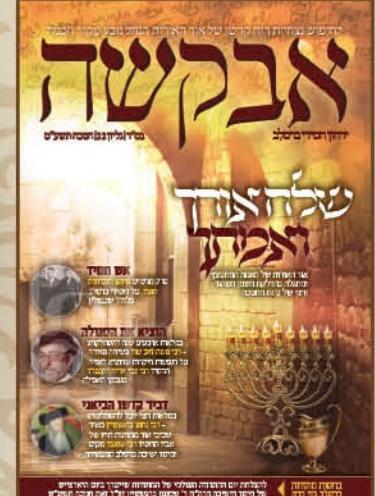
הזהודה על כל נקודה טוביה זהה ההכוונה של עומלתין

12 בעקבות הגאון

גודלו ייחד והזרות העולה עד למלחה ראש

24 דבר ה' ז' הלמה

קובעים ליום זיימן בהלה והוכנים להשתעשע בעשועע עולם הבא

ייל עיי' מערכת אבקשה

טל': 02-539-63-63
פקס: 0747-800-142

© כל הזכויות שמורות,
העתיקת קטעי מאמרם,
או תבונות, אך ורק
באישור בכתב ממהמערכת

מודפס ע"י מערכת
ברסלב גלובל
info@breslevglobal.com

עיצוב גרפי: BLM

בברסלב בערת אט

דיאווח אמת מלא אל לא

לתשובה ומרקביין אותם לאביהם שבשמיים" (ליקוטי הילכות, ברכת השחר ג, יב).

הצדיקים האמתיים יודדים אלינו, עמוק לתוכם בו אנו שוקעים, ומארים לנו שם את אור הדעת, אור בית המקדש, אור הנגולה. הם מברקרים אותנו "ביקור חולמים", בתוכם התהום בו אנו נמצאים, ושם מארירים לנו פנוי!

"כי שכינה לעמלה מראותיו של חולה, כמו שתובע ה' יסענו על ערש דוי כל משכבו הפcta בחלו. שדייקא מוחמת שהוא חולה, על כן נשפלו עליו אור השכינה, שהוא בחינת אור הצדיק האמת שמשגיח על כל החלדים, ובפרט על החלדים ביותר, שהם בחינת כל משכבו נהפרק בחלו. שעיליהם מפקח בייתור להמשיך להם רפאות להחיותם בגשמיות וווחניות באופן שיוכל להאיר בהם השגות אלקות" (ליקוטי הילכות, השכמת הבורק ד, ז).

במיוחד בימי חנוכה הקודושים - הימים בהם רצוי היוננים להחשיך את התהום, מודיע לו הקב"ה לתוכם התהום את אור הצדיקים שיחיו אותנו ויאירו את השכנתנו! "זה בחינת חנוכה ופורים שהם מעודים קדושים שניתנו לנו להחיותנו כיים והוה בימי הגלות המר שכנסת ישראל נקראת חולה, ומעודים חולינו הכבד אין אנו יכולים לעלות וליראות ולהשתוחות לפניו בשלוש פעמי רגלוינו להיכנס לביתו הקדוש שהוא הבית המקדש לקבל אור הפנים, כי מפני החטאינו גלוינו מארצנו ונתרחנו וכ' ואין אנו יכולים וכו'. על כן חמל עליינו בעל הרחמים ברוחמי העצומים והושך לנו שני הימים הקדושים האלה, שהם חנוכה ופורים שתיקנו לנו הצדיקים הגדולים, כדי להמשיך לנו אור הפנים כנסת הגדולה, כדי בתיינו בתקוף גלותנו, שייכה כל אחד בbijתו בחינה להדלק נר חנוכה, שהוא בחינת אור הפנים" (שם). *

כאשר נדלק נר חנוכה - נשtopicן ונכנסי להמשיך עליינו את אורו של רבינו המבקר אותנו בחולינו ומגיד לנו בעומק התהום; נתחדר לעסוק בתרותינו שיחותינו ומעשיותינו ולילכת בדריכיו ולקיים עצותינו, כך שהתחום החושך בו אנו נמצאים תימלא באור גנותה, ובעהלה ובזמן קריב גיגאלנו ה' ומתחומות הארץ ישוב יעלנו, אמן.

**קליפת יון, קליפה
התרבויות החילונית
והגויית, אינה מסתפקת
בקר שנפלנו לתוכם
התהום של הבל העולם
זהו, אלא רוצה גם
להחשיך אותו בחשיכה
ואפילה מוחלטות
רוזצים לגול מأتנו גם
את "המעט מן האור"
שמעאייר בתוכה חשכת
הגלוות וכנגד קליפה
וזו נלחמים הצדיקים
האמיתיים, וקמים בעוד
לילה, להמשיך לתוכה
התהום את זהוריו או
שחר הגולה**

וזכין להדלק נר חנוכה, שהוא בחינת אור נפל ואנורא מאד שמאיר לנו בתוך חשתת אפלת התהום! שעיל ידי זה יש לנו תקופה שלא להתייחס מן הרחמים, כי עדין הוא יתפרק מאיר לנו ברכמיין בחינת כי אשב בחושך ה' אור לי. כי אור נר חנוכה נשפלה נר חנוכה הוא שמשך מקום גבוה מאד, כמו בא בכונות, ועייר נפלאות מעלה נר חנוכה הוא שמשך מקום גבוה מאד, עד שיש לו כח להאיר למטה בתוך חשתת אפלת התהום ממש! כי כל מה שהאור גבוה יותר, יכול להאיר למטה למטה יותר" (ליקוטי הילכות, מותנה ה, שם).

"וְתִקְמָה בַּעֲדֵךְ לִילָה"

וכך גם בימיינו:

קליפת יון, קליפת התרבותות החילונית והגויית, אינה מסתפקת בקר שנפלנו לתוכם של הבל העולם הזה, אלא רוצה גם להחשיך אותו בחשיכה ואפילה מוחלטת. הם רוצחים לגול מأتנו גם את "המעט מן האור" שמאיר בתוך חשתת הגלוות.

לא די להם בקר שהיודוי מותבוס בתאותיו, אלא הם רוצחים לגול ממננו גם את מעט מן אור האמת שמאיר לו בעומק התהום אליו נפל, הגורם לו להרים את העניים לה' בכיסופים וגוגועים. הם רוצחים שהוא היפוך ל"חורי מטורבת", בעל השקפה גויהית אקדמית, כך שלא יפריע לו התהום וירגינש שם בנוח...

וכנד קליפה זו נלחמים הצדיקים האמתיים, וקמים בעוד לילה, להמשיך לתוכם את זהוריו או שחר הגולה. "

כ"י בעבדותנו לא עזבנו אלקינו, ויט עליינו

חסד בתקף הגלוות הזה, ששולח לנו בכל דור ודור צדיקים אמיתיים לחווינו כיים הזה, כי

אין דור יתום. והם מהhin אונטו בתוקף חשתת

לייה, שהוא בחינת יתקסם בעוד לילה והם מקיימין בנו ימים להרשותו, כי

ותנתן טרף לביתה וחוק לבנוותה, דהינו

שהצדיקים אמיתיים שככל דור בימי הגלוות,

הם כמו מי שקס קודם אור הים וועסוק

בתורה עם תלמידים, שזו יקר מאד בעני השם יתפרק כיודע, שזו בחינת יתקסם

בעוד לילה וכו'. כמו כן בכללות העולם, הם מתעדורים קודם אור בוקין של ישראל וומרים להרשותו לא עלתה בידם, אלא אדרבא:

אר "מעט מן האור", מעת החשמונאים הצדיקים, עמדו מולם. כי לא דילא האביוו החושך שעיל פנוי התהום. וזה היה כוונת מלכות יון הרשעה אז, שהם בחינת 'חוושך שעיל פנוי לתהום', שרצו להגביר החושך מאד להסמקן הגלוות יחד שיחורב הבית מידי כדי שייתגבר החושך על פניהם התהום, כדי שלא יוכל ישראל לעלות ולצאת חס

וכשנופלים באור יום לתהום, גם כן מיר מאיד וקשה לעלות, מכל שכן כשותגבר עוד החושך על פניהם התהום. וזה היה כוונת מלכות יון הרשעה אז, שהם בחינת 'חוושך שעיל פנוי לתהום', שרצו להגביר החושך מאד להסמקן הגלוות יחד שיחורב הבית מידי כדי שייתגבר החושך על פניהם התהום, כדי שלא יוכל ישראל לעלות ולצאת חס

גם אם לאו נר חנוכה, כי לא רואים את סופה. אך היוונים רוצחים מאד שהוא יהיה גם החשך ואפל.

וכשנופלים באור יום לתהום, גם כן מיר מאיד וקשה לעלות, מכל שכן כשותגבר עוד החושך על פניהם התהום. וזה היה כוונת מלכות יון הרשעה אז, שהם בחינת 'חוושך שעיל פנוי לתהום', שרצו להגביר החושך מאד להסמקן הגלוות יחד שיחורב הבית מידי כדי שייתגבר החושך על פניהם התהום, כדי שלא יוכל ישראל לעלות ולצאת חס

אר "מעט מן האור", מעת החשמונאים הצדיקים, עמדו מולם.

כי לא דילא האביוו החושך שעיל פנוי התהום נפל ואפילה לדורות, גם נתהפרק שתיקנו לנו הצדיקים הנ"ל תיקון גدول ונפל לא לדורות, שהמשיכו לנו מצווה חדשה קדושה ונוראה כאות לדורות, עד שגמ שורה על פניהם התהום רצובות חילילים יוניים ומטויוניים. קליפת יון - קליפה שעדיין קיימת - אינה מסתפקת בקר שנפלנו

"מעט מן האור דווחה הרבה מן החשך"

מעט החשמונאים, גירשו עם שלחתת האמת הקטנה, הרבה מן החושך והשקר. וכך גם בימיינו אנו; הצדיק האמת יורדים עד אלינו, מאיר את אור האמת, ומגרש את החושך אשר על פני תהום

רבים ביד מעטים

כדי לגרש "הרבה מן החושך", מספיק גם "מעט מן האור"...

דבר זה ניתן לראות בחושם גם בגשמיות:

מרות-ענק בגודל המרתק כדי להאייר... די בכמה אבוקות - אשר גודלים אינו מגיע אפילו לאחד ממאה מגודל המרתק החושך - כדי להאייר את כולו באור קירות, ולהפוך אותו למקום חשוך ומאים למקומות מואר ונעים. וכך גם בrhoחניות!

גם אם החושך והשקר גדול ומאים, די במעט אור של אמת לגרשו ולבטלו. וכך שaczיבו לנו ראשונים את הכלל הידוע:

"מעט מן האמת ינץ הרבה מן השקר, כאשר המעת מון האור ינץ הרבה מן החושך" (דרשות הר"ן), הדורש החמיישי. חותמות הלבבות, שער יהוד המשעה פרק ה).

וכפי שאנו ראיינו בסנס חנוכה, בו מסר הקב"ה "רבים ביד מעטים". ומעת החשמונאים, אשר הלכו עם אור האמת, ניצחו והכניעו את השקר שגייס לשורחות ריבות חילילים יוניים ומטויוניים.

החוושך אשר על פני התהום

ארבעת הגלוויות ורמות בפסוק שבתחלת התורה "הארץ קיימת תהו ובלו וחשך על פניהם תהום ורוח אלילים מרכפת על פניהם הרים" (בראשית א, ב). כשלגוט יון מרומות ב'חוושך על פני תהום'.

ה'תהום' עצמו היא הגלוות הר比יעית, מלכות אדום. אך ה'חוושך' שורה על פני אותן תהום, היא מלכות יון. קליפה שעדיין קיימת - אינה מסתפקת בקר שנפלנו

לעובה ולמעטה

עצות צדיק החותת הלהה למעטה

זהיר טלא לאכל בהלעתה כִּי זֶה בְּחִינַת הַלְּעִיטָנֵי נָא'

במאמרנו זה נתחיל את הצעד הראשון בעבודת ה"אכילה בקדושה",
ונבהיר את זהירותו והדרכתו המעשית של רביינו בעניין צורת האכילה

החלק המעשי של צורת האכילה

סוגנית "תאות אכילה" מתחלקת לשניים: המאכלים - איכרים ומcomes המאכלים; הימנעות מאכילה יתרה וمعدנים, ועוד. והאכילה - צורת האכילה, המשחבות בעת האכילה, ועוד. במאמרינו על הנושא, אנו מעדיפים להתייחס "אכילה בקדושה". שכן, חילק ולברא בתחליה כיצד צריכה להיראות אכילה בדרך ארץ. והוא מלחמה חזיתית עם התאותה, וההתגברות קלה בהרבה.

זהירות מורכבת מ"לאו" ו"עשה": לאו - אין לאכל "במהירות כדרך גרגון", והאכילהvr קר "זה הוא בחתנת הלעיטני נא". עשה - צירcisים "להרגיל את עצמו לאכל [א]. במתינות [ב] בישוב הדעת [ג] ובדרך ארץ".

כשבמשך ורבינו אף נותן לנו כל' מודיה' והגדורה מדויקת, כיצד אמרה להיראות אכילה בדרך ארץ: "בדרכ שואכלין בדרך ארץ ממשיכם שאכל לפניו שואכל לכבודו".

אכילה במתינות - איסור הלכתי

במאמרנו זה נשתדל לבאר בס"ד את חלק ה"לאו", והוא: לא לאכל ב מהירות כדרך גרגון, אשר זו בחתנת הלעיטני נא.

ובכן: האכילה במתינות, היא איסור הלכתי, המופיע כבר בחז"ל ונפסק בשולחן ערוק!

קוחו לדוגמא את השתייה, עליה נפסק בשולחן ערוק: "לא ישתה כוסו בבת אחת, ואם שתה הרי זה גרגון" (שולחן עריך אורח חיים סימן קע סעיף ח). כך גם לגבי אכילה, נפסק בשולחן ערוק: "לא יאכל שום או בצל מראשו, אלא מעליו. ואם אכל, הרי זו רעבנן. הנהו: ולא יאכל דרך רעבנן, ולא יאחו המאכל בידיו את יתולש ממנו בידי השניה" (שולחן עריך אורח חיים סימן קע סעיף ט).

הרי לנו איסור מפורש לאכול בזרחה גרגנית ורעבנן, והחייב מוטל על כל אחד להרגיל את עצמו לאכל ולשתות במתינות, ולא ב מהירות.

הלעיטני נא"

רביינו מוסיף ואומר, שהאכילה במתינות כדרך גרגון, זה הוא בחתנת הלעיטני נא", ונסביר:

כדי שאכילה אcn תהיה נקייה מהחיתו של עשיון, אנו ח"יבים להיזהר ולהישמר - לא רק בכשרות המאכלים והברכה עליהם תחילת וסוף, אלא גם - לבלי לאכול בהלעתה, שהיא צורת האכילה של עשיון

כשעשיו בא מן השדה עיפוי, וראה את יעקב מבשל נזיד עדשים, פנה אליו בבקשתו: "הַלְּעִיטָנֵי אֲמָן הָאָדָם הַהֵּה כִּי עִיר אַנְכִּי". הוא לא בקש ממנו "האכלי נא" אלא "הלויטני נא", שפירושו: "אפתח פי ושפוך הרבה לתוכה. כמו שניינו אין אובסין את הגמל אבל מלעתין אותו" (רש"ג).
עשיו לא-di לו באכילה רגילה ומותנה, אלא הוא חפש ומותאה לאכילה מהירה בהלעתה.
וסיפור זה על עשיון - כמו כל שאר סיפורו הتورה - הוא סיפור נצח, שלא הסתיים... גם היום מותאה העשיון שבתוכנו לאכול בהלעתה. וממי שמתפתה לתאותו, ואוכל במஹירות כדרך גרגון, נופל ברשותו של אותו עשיון עתיק יומין...
וכפי שכותב הזוהר הקדוש בפירושו, שהאכילה במתירות בלבד עשו, והוא זה מצד הסטרוא אחרא. ועל קר מותאה התורה "ואכלת לפני ה' אלקיך", אוכל כפי שצורך לאכול לפני ה', ואל תאכל במיהירות Ai להלעתה, שהיא צורת האכילה של עשיון.
זה לשונו:

"ומאן דאכילד קמי מלכא קדיישא, אצטראיך דלא ישתחכ בלווע על פטוריה, דהא בלענו מסטרוא אחרא הו, ורוזא דא 'הלויטני נא', אורה בלענו, והci אצטראיך לסטרא אהרא, וכותיב ובונן רשעים תהסר. ועל דא ואכלת לפני ה'ה אלהיך כתיב, ולא לפני סטרא אהרא" (זהר ח' דף קש ע"ב).

בזהר חדש מוסיף הזוהר ואומר שהאכילה ברעבנן והלעתה שורה הנחש במיעו, וכך אין הברכה שורה במיעו ואינו שבע, ואף נקרא רשות רח"ל. וזה לשונו:
תמיינאה, דלא יהא גרגון ובלען, אלא כמאן דאכילד קמי מלכא. דברתא לא שרייא במיעי דההיא דASHACHCH בלווע, אלא בהואה דלא אשתחכח בלווע. ובלווע איזו כעשוי, דכתיב 'הלויטני נא מן האדים האדים הזה, אורח הלעתה. מאי טעמא, בגין דחויה בייש שרייא במיעו, ולא ישבע. ולא עוד, אלא דאייך רישע, דכתיב ובונן רשעים תהסר. בגין דיטיב קמי מלכא" (זהר חדש דף פ"ע).

גם כשאדים רעב, ואך נמצאו במזcia תענית, עליו להיזהר מעד לבלי לאכול במיהירות והלעתה כעשיון. וכבר אמר רביינו: "עיקר מעלת התענית הוא בא סיוםו, איך שמשים מזאנו, לאכול בנחת ולא בהלעתה כבאיו הליקוטים, תקעו תוחנה, אותן ב".
♦♦♦
גם כשהאים רעב, ואך נמצאו במזcia תענית, עליו להיזהר מעד לבלי לאכול במיהירות והלעתה כעשיון. וכבר אמר רביינו: "עיקר מעלת התענית הוא בא סיוםו, איך שמשים מזאנו, לאכול בנחת ולא בהלעתה כבאיו הליקוטים, תקעו תוחנה, אותן ב".
♦♦♦
בדברים האלה מושך, כותב בעל הקב הישר, כשהוא מדבר על התענית:
"ואחד שביארנו קצת מעלת התענית נברא דברים הפוגמים בתענית ... ז, והוא עיקר ומוקור לכלם, שיזהר שלא לאכול דרך רעבנתנות, והוא איסור גמור כי זה מידת עשו הרשע שאמור 'הלויטני נא' וכותב במשל 'בון רשעים תחרס'. והרבה בני אדם נכשלים בזה שאוביל במיהירות דרכ זול וLOSE וסובא, והוא פגס גדול מאד" (קב הישר, פרק מט).

במאמר הבא נברא אי"ה את חלק ה"עשה טוב", כיצד עליינו לאכול "במיהירות בישוב הדעת ובדרך הארץ". אך לעת עתה נסתפק באזורה זו: להיזהר ולהישמר לבלי לאכול בצורה של "הלויטני נא" כעשוי, וכן נקשר את מזוננו שיהיה בבחינת 'מזונה דנסמותא', אכן.

התקשרות

להשׁוק
אל המען המתחדש

מ. אומינר

אין דבר שאי אפשר להגיע אליו על ידי התבודדות, גם העליות והמורדות אותן חיב האדם להזות כל ימי חייו במסגרת מלחמת היצור אליה נבחרנו באחבות השית' אותנו וברצונו לרות נחת מבני היקרים המכנים את צדם ואת הנאות גופם באחיהם אותו.

אך גם צורה אחרת להם אצל המתבודדים, לא עוד עליה מסחרות ונפילות שבורות רוח ולב, חיו של המתבודד חולפים על פניו כסיפור עלילה כתוב ביד אמן עלי רק להתחאים את הניגון לכל פרק ופרק מאותו סיפורו מתמשך.

לפעמים משתפה נפשו בהודיה מעוקם הלב, ויש שליבו מפרק בעגעים אין סופים אל שורשו, ישם פרקים הדורים צעה של מושך הבוקעת שערם ומפללה מסכים, ולעתים די באחות עמקות החותכים כבלים בלתי רצויים ומזרימים חיות חדשה מקורה הקדושה.

ושם השכל מבולבל ובלתי מום, אין מלה לשון והלב ממן לומר את דברו, אי או מתרפק המתבודד מבוטו המHIGH אל מרחבי השמיים הרועים מהוחר ההק', גם הם לא מותרים על שמיית התורה, דומה כי נשומותיהם כוכבים או אל האפק הבהיר וקווא לחש אל אבו המבט לעברם מבט של אהבה ורוחמים, אבוי אל תעבוני כדי ביר השורץ חיות רעות ולסתם.

הבה נזכיר את הכלל, העולם מיטה ומלא בשקר, הבתחות סרך ותנותן הנהמה המתעננת על המעמך הנשגב. הרבי מוכרי בדבריו עצה כיצד להמשיך נשמה בהירה וכקה לבנים באופן שתשמור עלייך ובבטיחך מכל סוג ההונאה ותרגילי העוקץ של היצר ררע. וזה לשון קדשו של מוהרנת' י"ע (הלכת אונאה ג) "כ"י אונאה גודלה בעלים כמו ואונאה של היבחר' שמענה ומטענה את האדם להחליף עלים עמוד בעלים עבר ח'#, ומאנחו ומטעחו בכמה מיין רמאות וערמימות במילוי, והוא מקשר את סוד השלים בית לسودם של נר שבת ונורת חנכה, ובבלולים בכמה מיין אונאות וטעויות בעלי שיעור וערך כדי לדמיונו מדרך החשים, הדברים עמוים מאד ושוררים זה בזה כמחזרת של פנינים, נרות החנכה הדולקים עדין במנורה שכוכב הדורם מרצדים על פני הקירות מכיריים: גנו אתם נרות קדושים שעליים מדובר.

הוועה"ז בעולם כלל למי שיש לו מוח בקדשו ובקי' קצת בטיב העווה"ז וטאותי ותענוגי כי כולם מערבים בכעס ומכוות ויגונת ואחריתו מרה כלעה חזה כחוב פיפית גם בעה"ז מלבד אשר בעה"ב שם בודאי כל עסקי עה"ז מרה מכל מיין מיראות ומכל מיין צורות ויסורים שבועלם..."

נמצא שההע"ד מאנחה ומטענה את האדם מאד מאוד וכמו שאמר רבינו ז"ל "העלם מטענה אותנו מאד" כיצד נשים קע אחת ולהמיד למסכת ההונאה שאנו עדים לה: "על כן העיקר הוא תפלה והתבודדות שצורך להרגיל את עצמו להתבודד בכל ים יומם בין בין קונו ולהפיל תחינות לפני השית' המלא רחמים בכל עת" וכאן אנו זוכים להבאתה המפורשת החותמות את לילך ז' של ליקוט הילوت אבל בשוכחה לתפלה הוא בטוח מכל אונאות וטעויות לעילם, כי על הכל יתפצל לחשי"ת".

لب וכליות ומראתו הטהור מעורר רגשות עזים של יראת שמיים עצומה לצד אהבה אין סופית לקדוש ברוך הוא, דומה כי דבריו מכונים הישר לשנותיהם של קול השומעים תוך התעלמות מכונת מהגוף המגונש.

הרבי מカリיא מאמר סתום של רבה בר בר חנה בו מספר כי הגע למקום שהשימים והאו"ץ נגশם ונעמד להתפלל שם, גדויל התלמידים אפויים בהתרגשותם הם יודעים את הסוד שברגעים אלו מללא הרבי אחר בקשתו האשית של האמורא הקדוש לעסוק במאמרי תוך הבטהה שהוא בעצמו יהשוף לפניו את הסודות העמוקים הצפוניים בין השורות, שהוא של האמורא מורה בתואר בית המדרש יתכן שמדובר ברגעים אלו ורוחו של האמורא מורה בתואר בית המדרש מפי רבה בר בר חנה בעצמו שבחר בבית השם שומו הרב כי סודם של דברים מפי רבה בר בר חנה עלה על דעתו של אבוי כי עתיד הוא המדרש הקטן כדי לגלות את סודותיו.

אף פשוטי העם שאין להם תפיסה בחידושי התורה העמוקים הנשווים בכפי הרב הגדול ומשבצים בעשרות גנות ומודשיות פסקים וקטעים מהוחר ההק', גם הם לא מותרים על שמיית התורה, דומה כי נשומותיהם הטהורות דזוק מאבינים היטב את האמור, ואילו הם עצם מרגשיים כי כאן הוא אותו מקום בו השמים הארץ נגשיהם, והרגע בו הגע חש את הנשמה המתעננת על המעמך הנשגב.

הרבי מוכרי בדבריו עצה כיצד להמשיך נשמה בהירה וכקה לבנים באופן שיגדלו להיות תלמידי חכמים, והוא מתראר במתיקות את מעלה השלים שישרו בעולם לעתיד לאב כשיגור אב עם כבש, וכל העולם יהיה מלא רחמנות ואהבה, אף מהחולות יתבטלו מן העולם כשיתגבר השלים ועוד בעולם עבורי וabhängig מטהנה ומטענה את האדם להחליף עלים ואיה טעם של תינוק שעתיד להנחיל להזרוי מפה וחרפה, ומתרגנו הוזו מזוי, ואז נזכר בבר מצוה היפה של, כיצד שבראש השולחן שמשני צדי' יושבים זקנים בעלי הדרת פנים, אחד מהם הוא סבו והשני הוא הרבה של השכונה, מאחורי הרכל ונעם הר של מתנות והוא רוזן בנייר עטיפה כשלכל מתנה מוצמד ברוחם עם אחילים עמוקים הלב, הפנים והטבות שנפיו מוסלסלות עיטרו אותן משני צדי' והוא רוזן בנייר הילח המשם לא היה האוכל נתקע ליבורן? וכך הילח המשם לא היה האוכל נתקע ליבורן?

הבה נשים בקהל של רבינו הק' שבתו עם תלמידים מקשיבים בבית מדרשו שבברסלבי העיריה שלא תמוש מליבו ושם לא ימוש מפניו. החרاري: שבת חנוכה תקס'ד, בעיצומו של חורף קשה התבוננו ארויות שבחברה לקול קרייטו של הרועה הנאמן, ניתן לנפשו כאן את ותיקי התלמידים, ר' שמיעון מקרמנשטייך ור' יודל ממדודביבא ר' שמואל אייזיק מדאשיב ור' שמואל יצחק מטשרערן ר' נון ור' נפתלי מנומרוב הסמכה וכוכובן ר' אהרן רבה של העיר, לצד רבים מתושבי העיר הכהנים כמו ר' שמואל מטעלפליך ור' יהושע מז'ירין ר' דוב מטשרערן ר' צבי גיסו של רבינו אף הוא מטשרערן לצד רבים מתושבי העיר ור' צבי גיסו של רבינו אף הוא מטשרערן לצד רבים מתושבי העיר המשכופים בבית המדרש הקטן מכאן קול הקדוש. את פניו הטהורות של הרבי הגדול ולישמו את קול הקדוש.

עלטה סמיכה ועתפה את העיריה בלילה נטול ריח זה עלטה המצעימה את בואה השлаг הקסום המלכין את מטאותיה וחצרותיה של העיר, בית המדרש יכול על צללי האנשים הנעים לאורם של הנרות הדלקים במרכזי השולחן, דומה כי אין נטוע בכלל בעלים הזה הקפוא, עני כולם נזוצות בדמיות הקורונית של הרבי היושב בראש השולחן ואוניהם מזיאים אצל הש"ת והקדוש היסודי הוא רוחם בקושי בשנות השלושים לחיו, תנועותיו - הטבעות כלך מללה היוצאה מפיו, כלך צער הוא הרבי בקושי גינוי אדמור"ת ובכל זאת ככל נמשכים אליו כל מגנט, קולו הזק חדר בנו זה, לא הותיר פרופסור שלא ביקר אצלו, ולא נשאר בית חולים בו לא

חזק להונאה

ה捉מודות השמייה מחרחות של שירים וגינויים שגרמו להקל
כלו לנצח ברקדים עליים, מתוך ורק החתן -
עשרים שנה חלפו, שורות לבנות נשזו כבר בזמנו של האב הנמרץ
אחד אחד הצטפפו למעגל אליו הקטנים ויסיו הגדלים עד שהמעגל
וחתנו, עשרות אלף דולר של חותות ורכבים על כתפי, ב"ה הילד גול
וחתנו, השכל והחכם, כלום עלה על דעתו של אבוי כי עתיד הוא
למרוד בו ולפרק עול בחוץ, להרים את כל החינוך בבית ולהאכיל
מוחאים כפים בשמה.

ונוצרתי באותו מעמד כשקיבלי את הבשרה הטובה מפי של אותו
חנן מאושר - שצבר בינוים מספר שנות ניסין בשדה המקשים בו אנו
חיים - כי בשעה טוביה נתן גט לאשתו והשנה ובמשך תקינו הדינום
בקשר לבנות על הדירה והחזקת הילדים.

השנה זו היה מעין הודעת בעלות הברית בשעתו כי מלחמת העולם
השנה באה אל קיצה והמבחן בין.
ונוצרתי באותו ריקוד עלי, והרהורתי בלבי אילו הייתה יודע את העתיד
האם גם זו הייתה רוקדך.

אני נתקל בנוו שלילים שזקנו ופיאתו נעלמו ברוח מציה הוא מביט כי
דרך משקפים עגגולות של פרופס/or משליטים וכלה הופענו מזקירה לה
תרגנול הוזו מזוי, ואז נזכר בבר מצוה היפה של, כיצד שבראש
השולחן שמשני צדי' יושבים זקנים בעלי הדרת פנים, אחד מהם הוא סבו
סבו והשני הוא הרבה של השכונה, מאחורי הרכל ונעם הר של מתנות
ארוזות בנייר עטיפה כשלכל מתנה מוצמד ברוחם עם אחילים עמוקים
הלב, הפנים והטבות שנפיו מוסלסלות עיטרו אותן משני צדי' והוא
רוזן בנייר הילח המשם לא היה האוכל נתקע ליבורן? וכך הילח המשם
לא היה האוכל נתקע ליבורן?

כיצד יראה היום הילח החמוני האם לא היה האוכל נתקע ליבורן?
נו, האם אין מגדלים את בנינו ובנותינו בטבורי של שדה מוקשים?
האם משחו מאיינו בטוחה בעתידי ובעתיד יוציא חלציו?
האם קים חיסון משולש או מרבע שיכל להט מענה לעתידינו הרוחני
וההגשמי הכללי והנפשי?

חבר לילות הילח לי שלאחר שנתיים לימוד בכול הchlilit לפתוח עסק
לשוגש, בדרך העולם לווה סופים מכל מקום אפשרי שליטים טבען ותקילין
לייעצים ולאנשי פرسום ותדמית, השקייע את עצמו בעסק החדש עד
להתנו אונוני וליהו אותו בנסיבות עד לפירוקו הסופי שהשיר אותו
עצמם מפוך לגורדים.

בקשי הצלחה להשיג איזו עבודה כשכיר ולהמשיך לפרק העסק
כשעוד שנים ארכות ילקק את פצע העסק המದומים.
שכנון היה לי שנולד אצלו בן עם בעיה רפואית מולדת, לאורך עשרים
שנים הבאות לא היה לו יהודי זה לנגן עיני אלא ביריאות וטובות של

תודה ורודה מול טומאות יון

אם זוקקים לנוח נסוי ליל בדור זה

ועיין שם בהמשך דבריו הנפלאים שביאר שדי'ק על ידי שמנשיכים קדושת שבת לימות החול יכולם לקיים עצה ולברך הטוב מורה ולהתחליל לשם עצמו בו, ועיין שם שצין למה שנאמר בלקוטי מוהר"ן ח"ב סי' ב' מ"י חנוכה, שם מבואר שעיקר המשכנת קדושת שבת לימות החול דהינו המשכת דרך השמחה בכל נקודה טוביה היא בחנוכה על ידי התודה והודאה והדלקת נרות החנוכה שימושיים הדעת הקדוש הלהה גם בימות החול ובתוך העצבות.

והנה כי כן, המשכילה בעת ההיא לא יdom, אלא עמוד ברוב התאמצות מול נרות הקודש שימושיים או קדושת המנוח שבבית המקדש כמו שכותב מוהר"ת כמה פעמים, ואז מתגלה ארו הגנו ומקבלים הכה לאמונת הכהנים והמשכנת ארו הצדיק האמת כמוכאאר בדברי מוהר"ת בהרחה בכמה מקומות, ונשفع כה סגול נסוי ליקבל דרך זה למעלה מן הטבע ואף למ"י שאינו זכאי כלל. ויהלה פני קונו שישלח ארו ואמתו הנה ינוחו בדור הנכונה, לזכות על ידי האור הקדוש הזה לקבל אמתה דרך המת הקדוש ונסלק מאתו כל החכמתו, ושיזכה אותו לילך בדרך זו, ויזכה גם לבני ביתו להנכם בדרך הישר באמות להבליט ולברך כל חלקי הטוב שביהם אף על פי שעדיין מלאים בכמה וכמה חסרונות, ועל ידי זה יתחנן להכמס לעבודת הר' באמות.

ורק בכל הקצ"ב שעות של חנוכה, הן

בתפילה ובהלל והסעודות מצויה' שעושים לשבחו של מקום ובשאר שעות היום כשותבבב או להשתוקך הרבה שיטוש עלינו הארץ הדורך הסוללה והנוראה הזאת שכל ר' נתמעטה ונתחשנה בימינו, שנזכה גם אנו לשמה ולהודות בפשטות על כל נקודה טוביה ולהבין יקרת רערקה שהיא שווה יותר ומלאה הרים ותענוגותיו בלי שיעור, ובכח זה נתעללה יותר ויתר עד שנזכה לדאות פני מלכנו באור פני מלך חיים לעד ולנצח ויתר עד שנזכה לדאות פני מלכנו באור פני מלך חיים לעד ולנצח ובגואלה שלמה ובתשועה שלמה ברוחניות ובגשמיות. שנדמה לו שאפס תקופה חס ושלום".

אלא שכי התגברות החכמת יון וחושך טבע העולם הזה שם יסוד העצבות והמוריות והגאות והכירה, ובפרט בדורנו שהחושך גבר כל כך ונעשה מעובה כעובי דינר והעולם שקווע במדינתה הכבוד והיקר והמושחי, והכל שטוף בתחרות והצלחה ומואסים ביקר הבא בדרך אמונה, על כן אנו זוקקים לכך עליון לעלה מן

**חכמיין הקדושים תקם למן
עצת צדיק, להרבות חזק **בrangle היל והודאה, ולהגדיל
השמחה אפיילו על נקודה
דנקודה מהקדשה בחוץ
פרק השמן הטהור שעדיין
שארה למן על אף שנטמאו
כל השמנים, כי עצם
ההודאה והשמחה, היא
עקרות קליפת יון שטומטי
את האדם להחשיב ויקרת
ערם על פי שלם אמשו ולא
על פי אמונה****

הטבע כדי שנוכל לזכות להארת האמת הניל ולהסתכלות האמיתית הניל, וכן שמצינו בלקוטי הלכות (תחומיין ו-ג') ש כדי לשם עצמו בנקודות טובות זוקקים לכך להצדיק וכח המשכנת שמותה לפי כבודו, וכמוכאאר שם מעין השר שבקש שייציר לו על האן טוב ונשגה בדבר אחד כי' והתייסר מזה ועוד וכן במלבוש שהוא בכנף אחד והצער מר' עיי'ש, ומוכאאר שם עוצם חלי' לבקש השלמות המוחלט, והכם זה שלא היה יכול לשוב שום חסרון הוא זה שכפר בכל, כי'Cפרית החמות הטבע קשורה בגאיה הזאת שאינו סובל שום חסרון ואין מוקן להודות ולשמחות גם בחלקי הטבע המעתים שזכה להם בחסד חינם, ועל כן הוכרה לכפר שיש מלך מעלי' כי היה רצה להיות הגדל מוכלים.

ולעומת זה הטעם הקדוש ששמו מادر בכל נקודה טובה וזה להעלות笠 את נתעללה מדרגה אחר מדרגה לדור המדרגות, ויעוין שם איך שרביבינו ז'ל מרמז להלכה ולמעשה עניין התודה והודאה והזאת התפעלות השמחה וההודאה והיקר של כל נקודה טובה בפי ובשפתינו שבת, כי' מגודל התגברות החושך של העצבות צרכין יגעה גודלה ועוצמה לברר הטוב שבמצות, דהינו להוכיח את עצמו בהנוקדות טובות שבו, לשמה את נפשו להוכיח את עצמו הלא אף על פי כן אני עוזה מזבזה ואם היא כמות שהיא הלא על כל פנים יש בה נקודות טובות אשר נקודה אחת של מזבזה קלה של הקל שבקלים אין כל העולם כדי לה' וכו', אבל מגודל החושך שהיא התגברות העצבות, על ידי זה קשה מאד להוכיח את עצמו בכל זה ולהוכיח את עצמו ולשםו את עצמו ומהות זה לפעים ורוצים מהרץ' בדעתו למורי, שמצוירין אותו ריבוי עונתי ובמה שנווגו לנו ומה שנווג לבניינו, ולהשריש לבנו האמונה והתמיינות בנצחיות כל נקודה טובה ונצחיות שיכווננו לאלווקים חיים ומלא עולם שלא דרך הבנה שכלי' כל, והוא שורש וראש החריגיל עצמוני ליקר כל נקודה טובה ולהודות עליה בכל לב ונפש הון על ידי איזה נקודות טובות שעדיין נשאוו בידם.

ובודין חביבותא בגין שהוא שtabiano לבסוף לגואלה שלמה - היא עקרית קליפת יון שמשמעותה את האדם להחשיב יקרת ערכו על פי שלל אנשי ולא על פי אמונה, ובזה כורתו חיללה לנכח מתקות גאלו. לא לחים סייר רבינו ז'ל מעשה החכם היו בಗל שהיה מבקש שלמות לפי כבודו, כי עיקר יסורי החכם היה בഗל שהיה מבקש שיבקש שייציר לו על האן טוב ונשגה בדבר אחד כי' והתייסר מזה ועוד וכן במלבוש שהוא בכנף אחד והצער מר' עיי'ש, ומוכאאר שם עוצם חלי' לבקש השלמות המוחלט, והכם זה שלא היה יכול לשוב שום חסרון הוא זה שכפר בכל, כי'Cפרית החמות הטבע קשורה בגאיה הזאת שאינו סובל שום חסרון ואין מוקן להודות ולשמחות גם בחלקי הטבע המעתים שזכה להם בחסד חינם, ועל כן הוכרה לכפר שיש מלך מעלי' כי היה רצה להיות הגדל מוכלים.

ולעומת זה הטעם הקדוש ששמו מادر בכל נקודה טובה וזה להעלות笠 את נתעללה מדרגה אחר מדרגה לדור המדרגות, ויעוין שם איך שרביבינו ז'ל מרמז להלכה ולמעשה עניין התודה והודאה והזאת התפעלות השמחה וההודאה והיקר של כל נקודה טובה בפי ובשפתינו שבת, כי' מגודל התגברות החושך של העצבות צרכין יגעה גודלה ועוצמה לברר הטוב שבמצות, דהינו להוכיח את עצמו בהנוקדות טובות שבו, לשמה את נפשו להוכיח את עצמו הלא אף על פי כן אני עוזה מזבזה ואם היא כמות שהיא הלא על כל פנים יש בה נקודות טובות אשר נקודה אחת של מזבזה קלה של הקל שבקלים אין כל העולם כדי לה' וכו', אבל מגודל החושך שהיא התגברות העצבות, על ידי זה קשה מאד להוכיח את עצמו בכל זה ולהוכיח את עצמו ולשםו את עצמו ומהות זה לפעים ורוצים מהרץ' בדעתו למורי, שמצוירין אותו ריבוי עונתי ובמה שנווגו לנו ומה שנווג לבניינו, ולהשריש לבנו האמונה והתמיינות בנצחיות כל נקודה טובה ונצחיות שיכווננו לאלווקים חיים ומלא עולם שלא דרך הבנה שכלי' כל, והוא שורש וראש החריגיל עצמוני ליקר כל נקודה טובה ולהודות עליה בכל לב ונפש הון על ידי איזה נקודות טובות שעדיין נשאוו בידם.

ולעומת זה תקנו לנו חכמיינו הקדושים עצת צדיק, להרבות חזק בכלל, באמור אין לכם חלק באלווקי ישראל, אבל בירת שאות הסתירה היא על הנחשלים והמנוכים במללה שאין שם שלם אמשי שייקר מעט בעבודת המערכבת והמעוקמת כל כך, ורצו להגדיל חשכת הגלות כל כך שאין שם תקווה לצאת מגלות מיר כהה על ידי איזה נקודות טובות שעדיין נשאוו בידם.

חכם והם - בקשת שלמות מול תודה והודאה על נקודות טובות

ידעו הכלל ש"זה לעומת זו", ואם כן בודאי קדושת ועבודת ימי התנוכה בתודה והודאה הם הם עיקר הכה דקדושה המכונגד לקליפת יון.

והביאור בה, כי הנה עיקר חותם התודה והודאה בימי הגלות הוא, לי'ק'ר ולבד ולרומים ולשם עצמו בכל נקודה טובה ובכל האריה דקדושה אף שהוא עדיין בעומק החושן, (וכמו שהרחב בוה מוהר'ת הרבה בלקוטי הלכות היל' היהודא ה'ז' וכלי' בהמה ד' ועד). וזה עיקר נקודות קדושת חנוכה, שהיא כבר בחשכת הגלות ד' ועד). וזה עיקר נקודות קדושת חנוכה, שהיא כבר בחשכת הגלות והיווה הכהנה נגלוות, שהק'ה'ה שלח לנו הארתו העצומה שנוכל להביט ולהתחכר לנקודות ההשגבה והאמונה בטובו וחסדו גם בטע החושך, אף שעדיין מסביב יש כל כך הרבה חלקי חסרון וצרה, וזה עיקר שליחותנו ותפקידינו בעליים בכל ובמי' הגלות בפרט.

והנה, עיקר קליפת יון הואה חכמתה הטבע והכחות היינזיות היפך האמונה כמוכאאר (עי' ל��'ה השכמת הבוקר ד' וכלי' הין-א-ח'), והמתבונן יראה, שכדי ליקר שלמות והצלחה שלמה על זה אין צרכין אמונה, כי גם על פי הטבע מוקירים את המצלחה והשלם, אבל ליקר נקודה טובה על זה צרכין אמונה ותמיינות גדולה, שיאמין שגם בטע החושך נמצא השית'ת וכל הרע והירידה הם לתכילת הטוב והעליל, והיא אמונה ותמיימת גודלה שמנוגדים לכל כל אנושי, אך שכן האמונה של ידי' והבבבבב באה שוויות ושהה יקר בעניין ה', וכל שכן האמונה של ידי' והבבבב בכל באה שוויות יותר ויתר וזה שייאנו בוגלה.

וקליפת יון שורש החכמת דטומאה התנגןדו וסתיריו קדושת המצוות בכלל, באמור אין לכם חלק באלווקי ישראל, אבל בירת שאות הסתירה היא על הנחשלים והמנוכים במללה שאין שם שלם אמשי שייקר מעט בעבודת המערכבת והמעוקמת כל כך, ורצו להגדיל חשכת הגלות כל כך שאין שם תקווה לצאת מגלות מיר כהה על ידי איזה נקודות טובות שעדיין נשאוו בידם.

לעומת זה תקנו לנו חכמיינו הקדושים עצת צדיק, להרבות חזק בהל והודאה, ולהגדיל השמחה אפילו על נקודה דקדושה מוקדשה בחינת פר השמן הטהור שעדיין נשאה לנו על אף שנטמאו כל השמנים, כי עצם ההודאה והשמחה - שהיא התעכבות האמונה בקיוט כל נקודה טובה והשמחה - בקיוט כל נקודה טוביה והאמונה יש לנו חלק באלווקי ישראל

אם לא תדע לך... צאי לך

בעקביו הצאן

גתפוני בדרכך לכבודך כלחכמים
ולמי בדרכיהם (ט"ז)

מאמר י"ג
החותי חסות לשאר הצדיקים (ב)

לאת עלייה על קלנה

לאחר שבירנו במאמר הקודם
את עניין האמונה בגודליהם
של כל הצדיקים והכשריהם,
נכוא לבאר בס"ד את גודלו
של ר宾ינו העולה על כולנה

"המשיכיל בעת היא יdom"

ובואננו לברור את גודלו של ר宾ינו על פני כל שר הצדיקים, יראה ורעד תבואה בנו ותכסנו פלצות, כי כבר ידענו שנודלו הנוראה היא סוד כמוס וחותם, אשר לא יתגלה אלא בביית גואל צדק.

כי לא גלה אפלו בטפה מון חיים, כי היה סתום וגעלם מואד במקלחת ההעלם, וערין אורו הגדול סתום ונעלם מואד מון העלים עד שיבוא משליח צדקנו במחרה בימינו, או ידעו גודלו ותפארתו.

(חי מוור"ג, הקדמה)
וכל עוד לא זכינו לביית גואל צדק, ועדין מוגברת ההסתדרות והמחלוקה, אין אנו יכולים לדבר ולברור בשער בת רבים את כל מעשה תקפו וגבורתו, ופרשנות גודלו אשר גידלו מלכו של עולם, ואת אשר נשא על כל השדים ועדי המלך.

אי ליאת, עליינו לשום לפניו מחשומות, כי לא לשוביר לבל לספר בעצם שבוחן הקדוש לא דבר ולא חיizi דבר, ומשיכיל בעת דם. אל אלקים כי הוא ירע, וישאל היא דע. אשר תצמץ קרון ישראאל, אמת מאורץ תצמץ וכי, "שפט אמרת תכון לעדר", כוונתך לא כתיב אלא "תכון". סמא דמלטה - משותקה, כל חד לפום דמשער בלביה בין ושפיכיל עד היבנו הדברים מגיעים.

(ספר המידות, הקדמה מדפוס שני)
וכפי שכותב מוורנן בהקדומו ליקוטי מוור"ג:
הוא מון הפגנע ואי אפשר לספר בשבח החיבור הקדוש הפהר הנורא זהה, ומכל שפכו וטל שפכו בשבח קדשת נתקבר הקדוש, בוצינא עלאה רבא ונקיין, אודונגנו מורהנו ורבינו ובר צדיק וקדוש לברכה, כי לו דומיה תהלה. ומה גם כי ידענו גם ידענו עצם המחלוקת, ובפים קמו עליינו וועלינו, חכם על לא דבר, ובובל הדבר זהה הכרחנו לשום לפניו מחשומות, ותחשינו טוב מלהאריך ולספר בשבח קדשו.

קר הוא כותב גם בהקדומו לספר "קיצור ליקוטי מוור"ג":
וביהיות לא נעלם מעיני כל ישראל ומיעני כי האמת געשה עדרים בעונותינו, או יחלק העם ודברי ריבות בשערינו, לא יש בינו מוכיח ישות די על שערינו, עד יבוא מורה צדק לעצטני, לאות אמןנו נсмер לפינו מחשומות, נושא בשערנו לשערנו ונפנינו שישים בקפני, עד יערה ריח מפירים עליינו לתקדש פגשך ימינו, ונדרעה נזרקה לדעת את ה' באמת ובתמים באשר עם לבבנו, עד כי יבוא שללה לקבץ גביזותינו, במורה בפינו אמן.

(הקדמה לספר קיצור ליקוטי מוור"ג הייש)
אפשרו בספר חי מוור"ג, שם מצאו את מקומם כל השיחות החריפות בענין גודלו הנוראה של ר宾ינו - מקדים גם שם מוורנן'ת ומודיע שאין זה רק "מעט דמעט", וגם את זה "אי אפשר לספר כולם מפני המחלוקת הגדולה", וכך הוא כותב:

בזה הספר נכתבו כל המעשיות ששמענו מפיו הקדוש. גם כמה שליחות וספורים ששמענו מפיו הקדוש, כי שייחו הוא כל הדרוה. גם כפה מעשיות שנעשו ועברו בינו ובין מקרים.

ומכלם בין המשיכיל עצם גודלו ותיקף קדרתו המופלג מואד מואד מה שאין הפה יכול לדבר ולהלב לחשב. ומשיכיל בעת ידם ושתוקן, וכל חד כפום מה דמשער בלביה, בין מיט מיט פחדות מטפה מון חיים הגדול. ואפלו מה ששמענו וראנין לא האצנו באן ורק מעט קצת ברצון. ואפין עצם המחלוקת שרבו עלי מואד, אנו מקרים לשום לפינו מחשום לבלי לספר בשוחה, ומגדל עצם קדשו ורומנו, הוא מרום ונשגב מואד מדייענו. אך גם הוא המיעט דמעט שזכה לנוידע ולהבין קצת, אי אפשר לספר כל מפני המחלוקת הגדולה, אף על פי שהיה טובה להעוזם.

(חי מוור"ג, הקדמה)

בסיוםה של אחת השיחות הנפלאות בספר זה, הוא משתף מעת ומתייחס באופן כללי ומוקף לדברי השבח על ר宾ינו הקדוש שיצאו מתוך עטו אי פעם, כשהוא מודיע ר宾ינו כי כל אלו נחשבים "כלא", וביחס לנודלו האמיתית של ר宾ינו "אינו אפלו כתיפה מון חיים". ושהשגה הנודלו המיחודה של ר宾ינו, אפלו באופן חלקי ומועיר, היא בלתי אפשרית מצד עצמה, ונמנעת אפלו מוגדי הצדיקים, על אחת כמה וכמה כאשר המחלוקת מונעת מעתנו לספר ולו "קצת" ממה שנקנו לנוין היה לספר:

רבינו זכרונו לברכה הקדוש והנורא מואד... אין ערך אליו, ואי אפשר לספר בשוחו הקדוש שלא לפום בקבודו חס ושלום, כי כל הטעסיך גורע, קשל למלא שפקלסיו אותו וכי עין ברכות אל ע"ב). וכל מה שגמצא בדרכינו אינה שבוי על ר宾ינו זכרונו לברכה הקדוש והנורא מואד, ארכין לידע שהכל נחשב כלל, ואינו אפלו כתיפה מון חיים הגדול, כי אי אפשר לספר בשוחו כלל. כי היה געלם בתקלית העגלים משכל אנושי, ואפלו צדיקים גדולים אי אפשר להם להציג מkeit מעתנו, ואינו לנו שום תשגה וחיפוי בו כללו כי אם על דרי קצת התורות הפללאים שגלה בספריו וקדושים, והמעשיות הנוראות הפללאים פה. וזהה יכול כל חד כפום מה דמשער בלביה להזכיר קצת מעט מועד עד הינו מגיע רום תקפו וקידשו עד אין פקלה. אשייר לוד אשיה שזאה למעלה בזו העולה למעלה למעלה, מה שאין הפה יכול ללבב ותלב לבש.

ואם אכן נאף על פי כן היה אפשר לספר קצת בשוחיו וקדושים מה שראיינו בציינו קצת, איך המשיכיל בעת ידם מחלוקת המחלוקת הגדולה שהיתה עליון בחיו.

(חי מוור"ג, פג)
אם לא די באמירה כי דברי השבח נחשבים כ"לא", הרי שבסיטים הספר, לאחר כל הסיפורים והשיחות הנודלו של ר宾ינו, הוא מפליג כותוב כי:

כל מה שהוא מספרים מנגנו, הכל נוחש לבוגנות אצלו בערך עצם הפלגה מועלתו. כי אלו כל הימים דיו וכי, אי אפשר לספר אפס קצחו מעולם מועלתו קדרתו.

כשהתකווה היהידה להגלה הנוראה של גודלה מופלהה זו היא רק ימות המשיח, וכפי שהוא חותם:

עד כי יבוא שללה, אז ירעו ויראו עצם גודלה רבן הקדוש והנורא זיל, כי אז יספרו ממען הרבה בעת שיבוא קשיין

ואל דאגה - אחים יקרים - הסוד יישאר גם הלאה סוד... וכפי
שאמר רビינו:
ענני הוא סוד, אולם הוא סוד בזה, שאפלו בשאני כבר
מגלה את הסוד, אף על פי כן הוא נשאר סוד...
(ש"ק ב, נד)

♦ ♦ ♦

בדרכו של תורה, נשתדל לבאר בס"ד את הסוגיה משורשתה, כפי
אשר נתבארו בדברי חז"ל, בספר הקבלה והחסידות. ומה' נשאלת
מענה לשון שלא ניטה ליכין ולשmeal, ולא תצא תקלת מתחית ידינו,
והיו אמרינו לרצוץ לפני אדון כל.

"ולא קם נביא עוד בישראל כמשה"

מייסדי אומנתנו היה שאנאי שעלה אף שישנם צדיקים ונביאים
רבים, הרי שיש צדיק העומד מעל כולן, הלא הוא: משה רביינו,
עליו מעדיה התורה:
**ולא קם נביא עוד בישראל כמשה אשר יידעו ה' פנים
אל פנים.**
(דברים לד, י)

וכך כתוב הרמב"ם:
היסוד השביעי: נבואת משה רבינו עללו השלום, והוא
שנאמ אין כי הוא אביהם של כל הבאים אשר היו מלפני
אשר קמו מאחריו, הכלם הם החתי במעלה. והוא היה
הבהיר מכל מן האדים, אשר השיג מידעתו יתר
מכל מה שהשיג או עשיג שום אדם שנמצא או שיימצא!

(פירוש המשניות להרמב"ם, מסכת סנהדרין פרק י)
הקביעה בדבר גודלותו הייחודית והויצאת מן הכלל של משה,
מתייחסת - כפי של "תינוק של בית רבו" ו"בן חמוש למקרה" ידע
והלבבות פתוחים לשם ולקבל. אך שזו השעה היא: "פור".
כמו גם, אשר במהלך הדורות הולך ומוגלה, וכל השהאר
מתקרב, פרשת גודלותו של רבינו הולכת ומתהברת. על דרך שאמר
רבינו:

ביחס לצדייק דורו - הרי לנו דברי
ה' המפורשים (במדבר, י-ט) לשני
הצדיקים והנביאים הגודלים
ביויר בדורו של משה, הלא
הם אהרן ומרם, שכאשר דבר
גודלותו המופלגת של אחדיהם
לא היה ברור להם די הוכיח,
עד שההתעוררה בקרבתם
התמייהה: "ברק אף במשה"
ובכדר התגלתה מה שהתגלה בכתביו של רבי אברהם ב"ר נחמן
- אשר זה עתה נמלאו 100 שנה לפטרתו - אך שלא נשאר לנו
ירד הקבר"ה להבהיר להם את
ההבדל העצום בין לבינו: לא
אנשי שלומנו.

ד. ועל כך ניתן להמליץ את המובה בליקוטי מורה": ודע, שיש אילו שנדלים עליו עליים, שכ-
עללה צריך להיות גדל מאה שנים, והוא נמצא בפרדסים של השרים, וקורין אותו בלשונם 'מאה שנים'.
ומסתמא כשגדל מאה שנים, בודאי עובר עליו מה שעובד, ואחר כך בסוף המאה שנים הוא יורה בקהל
גדל כמו שריפה, שקוין אורטמיטע [= תורת] והם הנמשל הטב" (ליקוטי מורה"ן תנינא, מה) -
באותנו כיצד בתקופה ההארונה הולך או רוח ומתניתה, יורה בקהל רעש גדול...

כך שלימועה, הקרייה האמיתית האמורה לצתת ממאמר זה,
היא:

למען השם, **טעסקו בספרי רבנו ז"ל ותלמידיו הקדושים, כי**
בכל למד ולמדו אנו רוזין גדרת רבנו ז"ל ותלמידיו הקדושים,
איך הם עוסקים בטובתנו לzech נצחים.
(תניב' צדיק, מכתב סב)

♦ ♦ ♦

אל אחריו ככלות הכל', תורה היא ולמדו אני צרך. ועלינו
ליידע ולהודיע להיודה מגודלות רביינו, למען לא תשכח מפניו
ומופיעו. וכפי **শמהרנו** בuczmo מוסים בהקדמותו לח' מויהר"ז
בתרותיו וקיים עצותיו.

- לאחר שסתיג מלאריך בשבח רביינו - וכותב:

רק רשותי זאת בשבי הדורות הבאים ובשביל הימים
הבאים לקרanton לשולם, למען לא תשכח מפניו ומפי
זרענו. למען דעו הדורות הבאים גודל חבטם של ישראל
לפניהם תשברך, אשר זכו בדורות האחוריים לאור צוך נוך
כהה, אוור הגנו והպון.
(חיי מורה"ן, הקדמה)

כמו כן, עומדים לנגד עניינו דברי הכהנו ז"ל:
תניא. היל הנקן אומר: **בשעת המכenisין** - פיר, בשעת
המפרים - פפס. ואם ראית דור שתוורה חביבה עליו -
פזר, שנאמר יש מפער ונוסף עוד, ואם ראית דור שאין
התוועה חביבה עליו - כן, שנאמר עת לעשות לה הפרו
תועת.
(ברכת סג ע"א)

כשבדורנו התקיימו שני התנאים בהידור רבי:
מהוד, נמצאים אנו "בשעת המכenisין" כשם מתוכינו ישם רבים
שאינם מודעים לייחודיותו ועלינוותו של רבינו על פניו כל שאר
הצדיקים. ומайдך, נמצאים אנו ב"דור שהתוורה חביבה עליו"
והלבבות פותחים לשם ולקבל. אך שזו השעה היא: "פור".
כמו גם, אשר במהלך הדורות הולך ומוגלה, וכל השהאר
מתקרב, פרשת גודלותו של רבינו הולכת ומתהברת. על דרך שאמר
רבינו:

יש פמה דברים שהם בתחלת סוד, ואחר כד שוב אינו
סוד. כגון קצת סודות הקבלה שקיים תרשבי וקהירין'יל
היו אלו הדברים בסוד גדול, ולא כי מדברים מזה כי
אם בסוד גדור מאיד, ואחר כד, בימי תרשבי וקהירין'יל
שוב לא היה סוד, והתירו לגלות הסוד קצת. וכן יש פמה
וכמה דברים שהם עכשו סוד, ואחר כד בימים הבאים לא
יהי סוד.
(חיי מורה"ן, טיט)

וכבר התגלה מה שהתגלה בכתביו של רבי אברהם ב"ר נחמן
- אשר זה עתה נמלאו 100 שנה לפטרתו - אך שלא נשאר לנו
הרי שתיכף ומיד ("פתחם")
ירד הקבר"ה להבהיר להם את
ההבדל העצום בין לבינו: לא
אנשי שלומנו.

♦ ♦ ♦

זאת ועוד:

המצוות מוכיחה כי האמונה והחברה של חסידי ברסלוב
בגודלותו של רביינו הקדוש והabayot העזה אליו, אינה נולדה מותך
הבירור בסוגיית גדרת הצדיק בלבד, אלא בראש ובראשונה
מ恐惧 העסוק בתורתו וההליכה היומיומית בדרכיו. אך
שהדרך הנכונה לזכות לאמונה אמיתית בגודלוות רביינו, אינה ע"י
קריאות אמריות העוסקים בגודלוות גודיא, אלא בעיקר ע"י העין
בתרותיו וקיים עצותיו.

וכפי שחזור מורהר"ז וכותב שוב שהעין בתורות רביינו,
היא המביאה לידי הכרת גודלותו האמיתית. וכפי שכבר הבאנו לעיל
מודברי מורהר"ז כי:

אין לנו שם נשגה ותפיסה בו כלל כי אם על ידי קצת
התורות הנפלאים שגלה בספריו הקדושים, והמשמעות
הגנוראות המוכחים פה, ומה' יכול כל מוד פום מה דמשער
בלבב ללבינו קצת מעט מזער, עד כיין מגע רום תקפו
ויקדרשו עד אין תכלית. אשר ילוד אשפה שזכה למעלה כו'
קעולה למעלה למעלה, מה שאין הפה יכול לדבר ולהלב לחשב.
(חיי מורה"ן, פג)

וכפי שכותב מורהר"ז בפירושו:
וְהַמָּעֵיךְ עִינּוֹ בָּאֶמֶת בְּסֶפֶרְיוֹ הַקָּדוֹשִׁים יְבִין מַעַט מַעַט
מעצם קדשותו.

(חיי מורה"ן, הקדמה)
כשהעין בספר רביינו 'בעין האמת', תביא את המיעין להשגה
זו גופא - שגדות רביינו הקדוש אינה ניתנת בניתוח כלל
וכל... וכלשון מורהר"ז:

המעין בספריו הקדושים בעין האמת, גבון יוסיף לך
לשים עין עיננו בדקני אלה אשר חנני ה' בליך, המבאים
בספרים האלה, בין ישפלו יידע כי כל השבחים והפתחות
והגדלות שתקתבי עלי, זכרונו לברכה, עדין לא הגעת
לקרסלי שבחי תחלתו. כי שובה מילתו וגדלותו ותקפו עד
איו סוף ואין פטלית, מה שאין הפה יכול לדבר ולהלב לחשב.
(הקדמות לקוטי הלכות)

יתירה מכך:
מודברי מורהר"ז בכתב ובע"פ אף הובן, שהתגלות גודלותו של רבינו
על כדי לבוא תהיה גם היא באמצעות התגלות הנפלאות שבתרות.
וכפי שמוסר רבי אברהם ב"ר נחמן:

מברא מצרופי דברי מורהר"ז בכתוב ובפה (שיטעמי
מאבי ז"ל) שברוב הפלאות הסדרות דברי רבינו ז"ל שיתגלו
בעהברת רוח תפמאתה, יקנס על ידים מאמר הכתוב "פי עין
בעין יראו בשוב" וכו'. וממושב בדרבי מורהר"ז בפרק
קריאת קלוחות בשם 'עדות', שום לעדות נפלא תחשב תורה
רבנו ז"ל אשר תעיד על אמתתו ואמתת כל הצדיקים שהיה
מעולם, כי הכרת כל לאותות ומופתים.

(כוכבי אור, שיחות וסיפורים, יד)

צדקנו שיצא מחלציו, כאשר ספר ברבים שפועל אצל השם
תברך שהגואל צדק היה מיזאץ חלציו. כי רצון שיבוא
במקרה במנינו, אכן.

(חיי מורה"ן, פריך)

כך הוא גם משורר בשיר יידית לבבוד רביינו:
**חיל עשו הרבה, ואת עליית על בלהנה, עדי שגביה מועלתך ...
בשים לפינו מיחסום מלספר שבחיך ויהלטך ... נקעה ונוחיל
עד ערב יהה אורה, אז קדו עכם נוראות גולדתך!**
(חיי מורה"ן, שיר יידית)

אפילו רבי אברהם ב"ר נחמן - הו האגר אשר הוציא חמה
מן תרתקה, ובכתבו העמיך והרחב בדרכים מבהילים על גודלו
רביינו - מותבטה גם הוא, שכל זמן שעדיין לא בא האגולה "מכורחים
אנחנו לשום מיחסום לפינו", וכותב:

ואשרי להמתחרטים ושבים בכל לבם, עד שזוכים גם בזה
העולם, להפיר ולירע מתקדמים הנ"ל. ובאהל הימים, ורחה
לנו פני החמה הב"ל, שבקרא בעצם על שם הנחמה" הב"ל,
והנקבל בעית'יק'יא הנ"ל [שנת תקיעא], ובירוסת הסתלקות ועלויות
משה בחתונות המבוּב בפניהם. אבל עד עת צע, בתקופת אלקים
גיל אלטובי, אשר נפשות ישראלי בקננו דעת קאומנה
לבשת ולכלפה בין האומות. ובבנשיות ישראל בעצם דלה
בשת וכלהות המאמינים האמתיים, ועל אחת כמה
המאmins במקור החכמה והאמונה הב"ל - מאקרים אנחנו
לשום מיחסום לפינו.

(ביאור הליקוטים, תורה כא, אות יח)
ובהקדומו לביור הליקוטים הוא מתאר את הקושי להאר את
אורו של רבינו על פני TABLE, וכותב:

ועל כל פנים בחקמת הנגלה והמגלה, שבה אין דור יתום,
ונמצא גם ענה מאנחינו בני ישראל רביים ועצומים המפלגים
וחריפים בחקמתה. אבל לא כן בחקמה הנסתירה והפנימית
שכה, אשר מצאה ופסבטה ארכה הארץ מידה ורחה לאין
עדך וגובל כלל, נחל נובע ושופר מפרקיה נקודה
העלונה לבקה הפתחותה, פלא יוצץ בעוצתיו ותקנותיו
העמוקות, להשקיות למלאות כל הארץ בחקמה ודעיה את
ה', ותורתו כפאים לים מפסים. ועד אשר יאר וויפר, נמי
בעוטיה, ונחشب בעדים זוממים. ואלפי אלפי קל וחומר
לעלולים ומיללים כמנגו, גם אם זכינו להבדל ולהתרחק
מהטעים והחותמים בחשד ואפללה, לביל ריאו וنبيטו מרחוק
באוד צדיקים אשר באוד נגה הולך ואור, אבל להסבירם
ולהארם על פני TABLE אין לנו לא תבונה ולא עצות.

(ביאור הליקוטים, הקדמה)
כך שלאור כל הדברים הנ"ל, יתכן שמוות היה, אילו היו גם
אנשים מיחסום לפינו, מדבר וlogue בשער בת רביים בענינים
נסוגים אלו העומדים ברוב גבוי מורים ועכירים בלחישה מפה
לאוון.

א. כוונתו על רבינו שנקרו נחמן על שם הנחמה.

ב. להבנת עומק הדברים, ראה "ביאור הליקוטים המבוּב" כרך א' עמודים רג-רנה.

ג. ראה לדוגמא: ליקוטי ההלכות, ברכת השחר ד, מז. עלים לתורפה, מכתב רכה. ועוד הרבה.

... ועוד נשתלשל בחות המושלש, רבינו ישראל בעל שם טוב וצוק"ל!

(ביאור הליקוטים, שם, בתקן תיאוד גלגוליה
ותתגלותיתיה של נשמות משה במילך הדורות)

וכמו בא בספר "שבחי בעל שם טוב":

شمעתני מבנו של רבינו יאקל מלפענ'בו"ז שפעם אחת הוליכו אביו לביית הקברש והבעל שם טוב עמד והתפלל לפני התבהה, ובחורתו התפללו עמו. ואמר אביו אליו בזה פלישון: בני ראה ותשכח על זה, כי לא תיראה פה בועלם עד ביאת קשייך צדקנה, כי הוא רבינו ירמי שמיעון בר יוחאי ותברוי! וגם מהספר הנזכר בפניהם עם גיסו רבינו גרשון מקרטוב שהה מעלה נשימות בערב שבת בתפלת הנחחה אשר לא היה להם עלייה, וכפוך בפרי עץ חיים בשער קורתא שמע בפרק ה' פי משה רבנו עלי השלום הוא זריז בענין זה בכל ערב שבת להעלו כל הנשימות בין של חיים בין של מותים וכי, מעה הפעשה נאה שהיה גם בחינת נשימת משה!

(שבחי בעל שם טוב, הקדמה)

עוד שם:

גם שמעתי מפי קרב הקסיד מונרנו רבינו גדריה ז"ל: פעם אחת התפלל הבעל שם טוב תפילה מנה בכפר אחד והוא שם הרבה קבויות נאים תבואות ובעת התפללה היה רעה גדרה בין החבירות, כמו שכתוב "מפני אשר נרד עליו ה' באש ויחרד כל הער מאוד", ותודה לא לשראייה בחינות נשימת משה.

(שבחי בעל שם טוב)

וכך אכן היה יחסם של גולי הצדיקים אל מון בעל שם טוב, כפי שמעיד מוחבר הספר "סיפורים נוראים", שמעו בעצמו מפי הגאון רבנן מרדכי מרגלית, בעל "שער תשובה" על שולחן עורך אורחות, אמרו:

קדוש הבעל שם טוב, גדול הוא בעינינו ממש כמו הארץ", ותורתו היא תורה אמת כמו למשה מסיני!

(ספרות נוראים, עמוד י)

ומפורנסים דבריו של הרה"ק רבינו מנחם מענדל מורייטעפס: **היו היה דבר השם ביד הבעל שלם, ויגזר אויר ניקם. אחד קהה ומתקדמוניים לא קם במווא, ואחריו על עף מיקום.** (פרי הארץ, מכתבים, מכתב יט)

כשمبין השיטין נורקין מופעם לפעם גיצים המרמזים כמוראה הבוק על יתרון מעלהה של נשמה זו, בתגלותה עתה בירור שאת וועה על התגלותיתיה הקדומות, וכפי שהעליה על הכתב מוחבר הספר "ויקהל משה ז"י" בהקדמת ספרו בה הוא מורהיב לבאר את גודלות רבינו הארץ"ל ותורתו:

בזכותו ובני ישראל יוצאים גאים, לא גלה לנו לא נביא וחוזה ומגיד מעולם ... לא היה במוות מימי רבינו ירמי שמיעון בר יוחאי ותברוי ... והוא גלה לנו טהוּתָה קִהְיָה גָּלַגְולַתָּה רֶשֶׁבָּה ... והוא גלה לנו יותר מפה שגאל כל נביא וחוזה ... אפיקל שעליו מוכנים דבריו הווור על גילוי סודות התורה על ידי המשיח. כי מה שאמר רבינו ירמי שמיעון בר יוחאי (והור חיב דרכ' ע"ב) "זה באקי מאה דא, לא היה שום בר נש עד דיתי מלכא משיחא" - הוא מונרנו ורבנו קב"ש הקדשים אשר מימי אנו שותים, האר"י זלה! שעליו נאמר ברוח הקב"ש "רוח אפיקו מישת ד' נלכד בשחיתותם אשר אמרנו בצלו נחיה בגוים". גם הוא החל אל המקום שגלה שם רבינו ירמי שמיעון בר יוחאי עלה השלים קדרה, והוא שב על מקום רבינו ירמי שמיעון בר יוחאי ע"ה באות מצב על הדשה שהי מארים באכפת המרכבה, והוא אומר ברוח הקב"ש: בכאן ישב פלוני תלמידו של רשבי, ובכאן ישב זה, וכו' כלם. והוא עצמן שב על מקום רב"י והיה מגלה להם סודות התורה. והיה אומר שהאש ירדה מון השמים וסבבה אותם. אלא שעדרין לא נתנו רשות לעיניהם לראות. ואמר: אם קיימ"ה ישבים בארץ ישראל כייתי מתקו אתכם ואתם כל קדושים כלו!

(ירקהל משה, הקדמה)

וכהפלגו של הה"ק מקאמarna:
כל דבריך אפיי דבר קפוץ, הוא מה ששמע לא מפי מלאך ולא מפי שרך אלא מפי קדוש ברוך הוא בעצמו ... דברי מון הארץ ז"ל שקול בשבעים שנדרין של משה רבנו יותריו!

(שולון הטהרה להה"ק מקאמarna, סיכון רם, זד וזהות ז)

♦ ♦ ♦

מא הסתלקותו של הארץ"ל החלפו כ-140 שנה, כשם בתקופה זו היה "העולם שקט" - כלשון רビ:

ומן הארץ"ל עד הבעל שם טוב ז"ל היה גם כן העולם שקט ביל' חדש, עד שבא הבעל שם טוב ז"ל שהה חדש נפלא וגלה חדשות!

(חיה מורה"ג, שם)

כשגם הפעם מדבר בגילוי חדש ונוסף של נשימת משה:

האר"ל עצמו גילה לתלמידו רבוי חיים וויטאל, שהוא גלגול נשימת משה, וכפי שהוא מוסר:

קה בצעיפא איש אחד בשכונתו [של הארץ"י] שהיה מכחיש בכל מה שיאמר, עד שאמר לו מורי פעם אתה: עדין אתה מחייבני וחולק עמי?! אם קייתי רוזה קנית עוזה שארץ תבלעו אותך, אלא שאין פגנתי להזיק שום אדים. ושאלתי אותו: מי הוא זה שעושה כן? והպצחי בו מאר, ואמר לי מורי כי אותו אדם הוא גלגול קrho וכא עפה במנון, שהוא גלגול משה, לשמעו מפנוי כדי לתקן את עצמו; אבל אין רוזה ועדי מחק במקלהkt באשר בראשונה.

(ספר הגיגלים, פרק ס')

וכפי שתלמידיו הורים ומדגשים כי מוקור כוחו של רכם לגנות

סודות שיכלו, הוא היוטו בסוד נשימת משה:

ואלמלא הארץ ז"ל שהAIR עינינו בסודותיו, לא היה בוגרים ממעלה ומטה, שישינו סוד העולמות האלה. ואם יש בדור העורון הנה מי שיינגן אליו סודות על ידי שלחו תברקה, אם לא יהיה לו מקרים הקרמוות סודות הארץ ז' ולה'ה, לא יוכה כי אם לסדי מונרנו רבב משה רבנו עליו השלים ז' שגבור להגליות סודות הילו על ידי משה רבנו עליו השלים ז' כי ניזוצו הוא בכל דור. וקדברים עתיקים, אוצר ה' בזואו.

(ענק המלך, שער יד, פרק י')

דרכו ונפלאותיו אשר עני רוא ולא זר, דברים מבקלים לא נראו בכל הארץ מימות תנאים ברבי שמיעון בר יוחאי ותברוי. (ע"ז חיב, הקדמה מורה"ז)

כשהדבר פשוט ומקובל אצל כל חמי הקבלה, נשימת הארץ"ל היא גילוי נוסף וגורו יותר של נשימת רבינו בר יוחאי, שהוא, כאמור, נשימת משה רבינו.

וכפי שהדבר הוזר ונשנה שוב ושוב בספר "עמק המלך" ובשאר ספרי המוקובלים, שהוא הוא נשימת רבינו בר יוחאי, והוא זה שעליו מוכנים דבריו הווור על גילוי סודות התורה על ידי המשיח. כי מה שאמר רבינו ירמי שמיעון בר יוחאי (והור חיב דרכ' ע"ב) "

זה באקי מאה דא, לא היה שום בר נש עד דיתי מלכא משיחא" - הוא מונרנו ורבנו קב"ש הקדשים אשר מימי אנו שותים, האר"י זלה! שעליו נאמר ברוח הקב"ש "רוח אפיקו מישת ד' נלכד בשחיתותם אשר אמרנו בצלו נחיה בגוים".

גם הוא החל אל המקום שגלה שם רבינו ירמי שמיעון בר יוחאי עליו השלים קדרה, והוא שב על מקום רבינו ירמי שמיעון בר יוחאי ע"ה באות מצב על הדשה שהי מארים באכפת המרכבה, והוא אומר ברוח הקב"ש: בכאן ישב פלוני תלמידו של רשבי, וכו' כלם. והוא עצמן שב על מקום רב"י והיה מגלה סודות התורה. והיה אומר שהאש ירדה מון השמים וסבבה אותם. אלא שעדרין לא נתנו רשות לעיניהם לראות. ואמר: אם קיימ"ה ישבים לא רשותם לשבת כל קדושים כלו;

(ענק המלך, שער יד, פרק ט)

הוא שמעירו רבינו ירמי שמיעון בר יוחאי עליו השלים בכמה מקומות, ועל ידו זכינו לאור הזוהר ולרבנים אחרים של אל גלגולו לשום אדים בימים שעמד משה רבנו עליו השלים על הר סני' (שם, שער יג, פרק ג)

האר"ל עצמו גילה לתלמידו רבוי חיים וויטאל, שהוא גלגול נשימת משה, וכפי שהוא מוסר:

קה בצעיפא איש אחד בשכונתו [של הארץ"י] שהיה מכחיש בכל מה שיאמר, עד שאמר לו מורי פעם אתה: עדין אתה מחייבני וחולק עמי?! אם קייתי רוזה קנית עוזה שארץ תבלעו אותך, אלא שאין פגנתי להזיק שום אדים. ושאלתי אותו: מי הוא זה שעושה כן? והপצחי בו מאר, ואמר לי מורי כי אותו אדם הוא גלגול קrho וכא עפה במנון, שהוא גלגול משה, לשמעו מפנוי כדי לתקן את עצמו; אבל אין רוזה ועדי מחק במקלהkt באשר בראשונה.

(ספר הגיגלים, פרק ס')

וכפי שתלמידיו הורים ומדגשים כי מוקור כוחו של רכם לגנות

סודות שיכלו, הוא היוטו בסוד נשימת משה:

ואלמלא הארץ ז"ל שהAIR עינינו בסודותיו, לא היה בוגרים ממעלה ומטה, שישינו סוד העולמות האלה. ואם יש בדור העורון הנה מי שיינגן אליו סודות על ידי שלחו תברקה, אם לא יהיה לו מקרים הקרמוות סודות הארץ ז' ולה'ה, לא יוכה כי אם לסדי מונרנו רבב משה רבנו עליו השלים ז' שגבור להגליות סודות הילו על ידי משה רבנו עליו השלים ז' כי ניזוצו הוא בכל דור. וקדברים עתיקים, אוצר ה' בזואו.

(ענק המלך, שער יד, פרק י')

והוא שואב אותן ומשפיעם ... על ידי הפעשה הזאת, נשימת הרשב"י עליו השלום.

(אור יקר, תיקוני זהר, חלק א דף פט)

ביטוי מובהק מצאנו בהקשר לכך, בדברי הגאון האלקי רבינו נתני:

"ז' בעל ה"סמכית חכמים", שכותב:

מובהק במקבלים שמשה בעלתו למורום בשעת נסחמת רבי שמעון בר יוחאי והשיג נשמת שב"י, נוטרין שמעון בר יוחאי. (סמכית חכמים, ריש בבא מציע)

כשהכוונה מובנת לירידי ח", שבעליה נוראה זו לקבלת התורה וכיה מורה רבינו ירמי שמיעון בר יוחאי.

♦ ♦ ♦

מיאו הסתלקותו של רבינו ירמי שמיעון בר יוחאי חלפו 1,371 שנה, בהם היה "העולם שקט" - ככינויו של רבינו:

מן רבי שמעון בר יוחאי שהיה חדש במקבץ, היה הולם שקט עד הארץ"י. הן שמערין שמעון בר יוחאי עד הארץ"י, אין לא נת글ו קדרות כבנו עליו רשב"י רבי שמעון בר יוחאי, עד שבא הארץ"י ול' שהה חדש חדשות גמרי שללא נמצא מי שיגלה חדשות כאלה עד הארץ"י. (ח' מורה"ז, רעט)

כשגם הפעם מדבר בגילוי חדש ונוסף של נשימת משה: ונגנו ונסתיר גם אחר כה בפה פאות שים, עד שבחמלת ה' חיר ונתגלת, גם הופיע והAIR עליו בזריחת אור השני, הארץ"י צוק". (באיור הליקוטים, שם)

כשהפעם מדבר, אותה נשמה, מגלה שוב "חדשות לגמר", חדושים וגילות חדשים של רבינו ירמי שמיעון בר יוחאי והAIR עליו רשב"י ז"ל, שמערין שמעון בר יוחאי עד הארץ"י.

וכפי שכותב רבי חיים וויטאל בהקדמתו לע"ז חיים:

ויהי אביך חידות ונסائم ונפלאות תנאים דעים. כי כמו שבקל דור נדור אלה הראשונים ואחרונים הפליא חסדו עטנו, פון חום היה חדש את זרוע קדרשו ושלח לנו עיר וקידיש מון השמים נחתת, הרב החדש המקובל האלהי, רבבי שמעון בר יוחאי בדורו, בדור מונרנו ורב רבי יצחק לזרא ולה'ה. וממץ מצרים קראנו זה, עננו פרורח ?ה הארץ קדושה ורקבת זרים עיר גדריה לאלים של חקמים ושל סופרים צפת' תובב"א גליל הצלין ... ואו בעלותו מאוצר מצרים ספק' קרי עלי והאר עני בקצת קדרונות אמתות דעים. כי כמו שבקל דור נדור אלה הראשונים ואחרונים הפליא חסדו עטנו, פון חום היה חדש את זרוע קדרשו ושלח לנו עיר וקידיש מון השמים נחתת, הרב החדש המקובל האלהי, רבבי שמעון בר יוחאי בדורו, בדור מונרנו ורב רבי יצחק לזרא ולה'ה.

וממצצ מצרים עיר גדריה לאלים של חקמים ושל סופרים צפת' תובב"א גליל הצלין ... ואו בעלותו מאוצר מצרים ספק' קרי עלי והאר עני בקצת קדרונות אמתות דעים. כי כמו שבקל דור נדור אלה הראשונים ואחרונים הפליא חסדו עטנו, פון חום היה חדש את זרוע קדרשו ושלח לנו עיר וקידיש מון השמים נחתת, הרב החדש המקובל האלהי, רבבי שמעון בר יוחאי בדורו, בדור מונרנו ורב רבי יצחק לזרא ולה'ה. ובבקבב זרים עיר גדריה לאלים של חקמים ושל סופרים צפת' תובב"א גליל הצלין ... ואו בעלותו מאוצר מצרים ספק' קרי עלי והאר עני בקצת קדרונות אמתות דעים. כי כמו שבקל דור נדור אלה הראשונים ואחרונים הפליא חסדו עטנו, פון חום היה חדש את זרוע קדרשו ושלח לנו עיר וקידיש מון השמים נחתת, הרב החדש המקובל האלהי, רבבי שמעון בר יוחאי בדורו, בדור מונרנו ורב רבי יצחק לזרא ולה'ה.

ולולא כי יגרתי מפני אף והמה קבאה המתגבר עלי, יפצאנו באש דרוננו חכמים בראעטם ויקשו ערפם לבלתי האפן כי יש אליהם הארץ, ויראי פון מקאנטים בטלים גדרתו נפלאותינו חס ושלום טילו פגם בקדרשים ואמרנו: פון גבורין גלא גם בנו דבר ה. ולולא זאת, קיימי מספר מקצת

? וmobaa בשבחי הארץ"י מכת"ז מורה"ז, הוזאת אהבת שלם.
יא. ודבריו אלו הם מושג דברי הרומק' לגבי רשב"י, המובאים לעיל.

של השגה.

כי מהחישך אשר שית סתרו בעמוק הנשיג עד ביל גבול, אין ביכלה מוגבלים בהמת הגשמיות כמונו, לדבר בוה אפלו בנטה האור מרחוק שמתגוצץ מזה לכל חיד כפום דםשר בלביה. כי גם השמיים לאחותם, ינים זוכים בעולם הזה רק לטעם איזה טעם בעלם מפרי אור הגונו הלה. ואף אלףים ורביב רבבות קל וחומר להסרים מדרך כמו נבלעים כל קד בקננייא, למלאות עוד את פיהם בשוחק ולצון מוארות נבלאות כאלה.

כי מפי לא מוכן ... [ש] גם בחינת משה בעצמו, שהוא בחינתה הגד שאר בני ישאל ... עקר שלמותו בהאורה הזה, שהוא האור הגונו, היה לעתיד, כשיתחרבו ייְללו בו גם הם ... שעדי זה היה נכלל בכל פעם בזורה, למעלה מכל התארים והشمאות, עד שגם אותו אי אפשר לכנסות כל בתאר ושם. רק "הוא ישרטני", להשפיע השגותיו וסתורי תורתו לכל הצדיקים והחסידים, לעולמי עד ולנצח נצחים, וזה".
(ביאור הליקוטים, תורה טו)

ההסבר העמוק לך, כותב רבי אברהם ב"ר נחמן: ותבה נשוב עוד הפעם להשיות הפסטרום היל בעזינו השגת משה לאחר הסתלקותו הנ"ל. וממלא מוכן שגם פוי משה בחוין, שבגала הראשונה נחשב כפני חמה, לא נחשב עליינו. על כן לא היה לנו זה כי אם שבעה כחوت היצר הרע מהם שבחה שבעה שמות שיש לו, אל מל משבא אדרמור' את עצמו לאלה האחורה שהוא פיני החמה שלעתיד, אשר נ בא על זה יעשה בהתקותוב "והיה אור הלבנה" וכו', ושזה מה שאמר שיילמד לעתיד תורה עם כל השבעה ווועט (אשר גם משה בקהל).

(כוכבי אור, שיחות וסיפורים, מוד)

♦ ♦ ♦

וככן, אחיהם יקרים:

הדברים עמוקים ומב hilim, ואני נתונם להבנתו הרודה של כל בר כי רב דחד ימא. כך שגם אין זו חכמה לנכוף בדיורים שכאלו בשער בת רבים, ולהשימים על אוזניים ולובבות שאין מוכשרים לעכל כנון דא. ולא הובאו כאן אלא מען נוכל להציג מبعد לחרכים ולהבין שענינו של רבינו הוא אכן 'סוד' מבהיל שאין לנו בו שם שמי' בליקוטי מוהר"

♦ ♦ ♦
על מקומות ותפקידם של כל שר הצדיקים לועמת נשומת' משה משה/
וכיצד אמר לஹאות האילן הנפלא של כל כל הצדיקים גם יחד - במאמרנו הבא Ai".

הנימצאים בהקדשה פמוקן כל זה בספרי אמת. ותבה עד ההגה לא היה בעולם כי אם הארת השבע מדות האהלה שהשיגו אותו השבעה רועים להמשיכם ולחבירם משה בחוין, שבגала הראשונה נחשב כפני חמה, לא נחשב עליינו. על כן לא היה לנו זה כי אם שבעה כחות היצר הרע מהם שבחה שבעה שמות שיש לו, אל מל משבא אדרמור' זיל לעולם, והחילה להאיר ולהופיע עליינו המדה השמנית שהיא באינה עלהה השיה אורה פיני החמה שלעתיד, אשר נ בא על זה יעשה בהתקותוב "והיה אור הלבנה" וכו', ושזה מה שאמר שיילמד לעתיד תורה עם כל השבעה ווועט אשר גם משה בקהל).

(כוכבי אור, חכמה ונבנה, לו)

על אודותך, כותב רבי אברהם ב"ר נחמן בביאורו על תורה כ"ב בליקוטי מוהר":

לפי היל' יבואר לנו לעזינו החכם העלויו ובמי משה בעצמו, שבהתהלו בכל עת, ומכל שפן לעתיד, גם מפתחו תורה באשר הבאת מזה במקום אחר, זוכה במו' כן לנשמה יתרה, ונשומו הקודמת תהיה בו לנפש רוח ושלם נבגלה שלו בנו".

וגם תבון מרחוק בחידתו הנעלמה, לרמז על הפלגת מעלה המכוכביה, שכך קיבל את תוכחתו, מקרח להתמלאות הדרים בהארת השבעה רועים. כי לפי היל' יש לבאר, שלעצם מעלה הנשגב, לא נחשב בה השבעה רועים רק נפשו ורוחו בלבד, כי גם זה נחשב לנשמה, במדרגות הנשומות של שאר הרוועים. אבל עצם נשמו שבדבר המוכחי הנ"ל, הוא נשמת רוחם. אבל עצם נשמו נסורת תורה ותפלת פני ה' בעצמו [נאசר נדבר מזה לאפקון], אשר יגענו בקהל, והולך וחוזק עד ביל דאי, לפניו חקמו התורה, והתגלתה בקהלות הרים היל' [אשר באו למספר השבעה]. כי ככל נחדר, בצדקה קול נפשו שעומד (בשניהם) [ביניהם] כב"ל, מקרים לקל מטה בדי האמונה שבקם. כי עצם נשמו לבד יתבה במדרגות המוכחיים כmobא בפנים [גם לנפשו, ומכל שפן] לנשומותיהם שבקרגות נפשו, עזיו' לקפון שנוסיר לבאר בזו.

(ביאור הליקוטים, תורה כב, מפתח יה)

בஹש הוא כתוב:

מרחוק תבון לפי כל הנ"ל, שאין מי שזיכה להפירה זאת של העוזות והגאות בלימודות הקדרה הנ"ל, כי אם הולה במדזה השמנית שבסמיגית שבה, למעליה מכל השבעה רועים כב"ל, לכללה וליתרה שס באחדות הבשת והעינה שבעוניה, אין לומר מוקה בפנים. עד שבאמת קשה מiad לבנותם כלל בשים גאניה עוזות. (שם, מפתח כה)

ובכך, נפתח לנו הפתחה להבין מרחוק את שייחתו של רבינו אודות השבעה ווועט:

שמעתי בשנו שאמר, שהוא לימוד תורה ביחס עם השבעה רועים (אמר הטעתי): עזן באגרת הקדרה הבעל שם טוב, הנדרפס בסוף ספר פנות יוסף, מוקה שם שמשית לומד תורה עם השבעה רועים. וכבר מוקה בדברי רבנן זיל כמה פעמים שהוא בחינת משה, אך שאין הדבר ראוי לכך. (שם מוהר", רנה. בנשומת)

זוק"ל אצלו היה מתאנגן, ויאמר לו הר' ברוך: על מה אתה מתקאנגן? והשיב לו רבנן זוק"ל: שאני מתקאנגן לא למדרגתי. ואמר לו קרב ר' ברוך: אתם כבר כזית פלוני? והשיב לו: כבר הגעתם למדרגתו. ויחשב לו בפה מדרגות של צדיקים, עד שבא למדרגת הבעל שם טוב זיל, והשיב לו רבנו זוק"ל שוגם למדרגתו הגיעו, ושהגיע לו זה בעת שהיה ג' שנים.

(אבניה ברול, שיחות וסיפורים מרכינו זיל, טו)
ופעם רבינו:
אם הי' דברים אלו (הינו ה兜ות שהוא אומר) נאמרים בדורו של הארו"י זכרונו לברכה, או אפלו בדורו של רבי שמואן בן יוחאי זכרונו לברכה, היה רعش גודל מאוזן (חי' מוהר", שם)

בזהדנותו אחרת, התבטה רבינו על תורה זו:
אם היה הבעל שם טוב שומע תורה, היה אצלו גם כן חדוש. אם היה רבי שמואן בר יוחאי שומע תורה, היה גם כן חדש, גם אז. (חי' מוהר", שפה)

כשלל החבria של רבי שמואן בר יוחאי, מוסר לנו מוהר":
פעם אחת דבר עמי, ואמר פמתקאנגע: איך לוחזין חבריא כמו שזה אצל רבי שמואן בר יוחאי וכיווץ. ואני קיימי גם כן תוחב ראשינו בינו'ם. ענה זאפר: מון הסטם, איך שפה נמצא חבריא, קייתי אני הרבי שללהם. ("מן הסטם וויא עיגואלט גיועען א חבריא זאאלט איד גיועען זיינר רבבי"). (חי' מוהר", רפה)
כך שגם בדורם של תנאים, היה נחשב רבינו לחידוש ופלא. וכמסופר:

הר' מאיר היה כמו בון בית אצל רבנו זיל, וכשבא לאדרמור' זיל' היה מוסף לו כל המפתחות וכי. ופעם אמרת נסע ביניד עם קרב ר' יידל זיל לאדרמור' זיל' וספר הרב ר' יידל ניל' שאם היה רבנו זיל בדור של תנאים היה גם כן חדש. והנה הר' מאיר הנ"ל שהוא אינו מכיון את רבנו זיל' גודל כל כה. רק לבודל הדור של עכשו. וכשבאו אל רבנו זיל' אמר לו רבנו זיל': **כשאין מאמינים بي, למה נועדים אלין!** (כוכבי אור, אנשי מוהר", יא)

♦ ♦ ♦
וכשם שמשה רבינו, כבר בגליו הראשון, התפאר כנגד אבות העולם "אני נתעלי יותר מך". כך גם, בבואה נשמה רבינו לעולם באחרית הימים, הרגלמה המידה השמנית, אשר טרם גילתה כל שבת הרוועים.

כפי שמאור זאת רבי אברהם ב"ר נחמן, זה לשונו:
והנה בכל הקברא עד הצעה, רזאה לפי עניות דעתך לדמי במאמרו הקדרה של אחר התורה 'אתמי לו מנא' בלוקוטי מוהר"ן סיון כ"ה, שצרכין לבנות לנצח רוחם שם אחר, שלא לקרתו עוד בשם יציר הרע רק בשם ימ"ח המודעה, עזנו שם. על פי מה שאמרו חכמיינו זיל: "שבעה שמות יש לו לנצח הרע" כי. וידוע ליוציאו מה שטם בנגד השבעה מדות דסטרה אחורא, כי זה לעצמת זה עשה אלקים בנגד שבע מדות

שיעור עולם הבא

את הספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן (תורה ב' תנינא) והחל למוד בשקיקה את דברי רבינו הקדוש. ובcheinת תודה, שהוא שעושע עולם הבא זה בחינות הלכות, כי halachot שווין למדוד, בפרט מי שוכנה לחישב בהם, זה בחינת שיעוש עולם הבא, וכו'. וכשווין לבחינת תודה - הלהה, על זה נתגלה אור האמת ומואר הדיבור וכו', ונשלם הדיבור על ידי האמת. ושילימות הדיבור הוא בחינת לשון הקודש, ולשון הקודש הוא מקשר לשבת, ועל ידי זה נתגלה האחוזות הפשות יתברך...

עינוי רצוי על השורות הננה והנה, מבקש למצוא את שאהבה נפשו, הוא מנסה להיריד לעצמו את הדיבורים הנשגבים האלו לשפת המעשה. בנתים הוא הבין דבר אחד ברור, כי כאשר יקבע לעצמו יום יום, חוק ולא יעבור, ללמידה את העמוד היומי במשנה ברורה, אזי יזכה לבחינת תודה, ויזכה לכל השוערים הנפלאים.

לאחר מכון פטה ליקוטי הלכות, ותיקף החל להרגיש את כל השוערים הנפלאים. דברי מוהר"ן המאירים בליקוטי הלכות, פטה לו מבט חדש על כל חיי המיסרים. הוא היה בטוח שר' נתן ישב על ידו, קרא את מהשכתיו ונתן לו דרך חיים בטוחה לצלחת את כל המהמורות, ולהתקרב להשם יתברך באמות.

"אבל צורcin להמשיך קדושת העולם הבא גם בהעולם הזה. שזהו בחיי למשיך קדושת שב לימי החול, כי שבת בחינת עולם הבא שколо טוב ומי החול הוא בחינת העולם הזה שמלא יסורים וצרות ר"ל, כמו שת Cobb אדם לעמל יולד וכתיב גם כל מי וכעס ומכוותות. אבל השם יתברך חפץ בקיום העולם, ומומתק ומבטל בכל פעם יסורי וצרות העולם הזה בחסדו וטובו וישועתו שמנתגה עמנו בכל יום ויום, וצורך להסתכל על זה היטב על כל הטעות שגמל עמנו ולהביא תודה והודאה על זה, וזה בחינת שמשיכין הקדושה והשומה של שבת לששת ימי החול, היינו הקדושה והשומה של עולם הבא, שהוא יכול שבת שאו עיקר התודה והודאה, ימשיכו גם בעולם הזה גם בעת צדקה.

"זה בחינת מה שצורך למשיך השמה והקדושה של שבת לששת ימי החול המבוואר שם בסוף התורה, כי מבוואר שם שעל ידי תודה - הלהה זוכין שיידרו שלשה קוי האמת בריבוע הדיבור וכו' של ידי זה זוכין להמשיך הקדושה והשומה של שבת לששת ימי החול וכו' ע"ש. היינו כי תודה מביין כשוויצאן מהצורה כמו שobaoar שם, והתודה היא בחינת שעושע עולם הבא כמבוואר שם, כי לעתדי יהיה כולל תודה והודאה לשם יתרוך, כי אז יתבטלו כל צירות העולם הזה וייהו כולל טוב ויעסקו רק בחינת תודה להודאות ולהלל לשם יתרוך" (כלאי בהמה ד, ה).

הוא ישב מכונס כולם. ובמוחו התרכזו מוחשבות אחת גרוועה מהברתה, כאשר לנגד עיניו ודופים במיריות מסחרת כל מה שעבר עליו בשנים האחרונות. הוא כבר רואה בה טינה רוחו, ולאט לאט מתהברת התמונה העגומה; הוא כבר מושך נדבות ולאכול לחם חסד, כדי להרגיע, נאלץ להתגולל בניכר, לפחות נדבות ולאכול לחם חסד, כדי להרגיע, ولو במעט, את זעם הנושים הרבים שהוא חייב להם את כספם. וגם כדי להמציא למון טורף למשפחתו הרכוכה, כאשר נתקיים בו הכתוב "עלולים שאלו לחם - פורש אין להם!" כפשוטו ממש. אין לו אפילו את השקדים הבודדים שעולה לחמיאיפוס, של אטמול...

♦♦♦

"החיים לא האיד לו פנים". זה הגדירה המדויקת על מצבו של ר' חיים מידעינו.

עוד משחר נעריו, היה הוא הנחש בין החברים, כאשר כולם הוכיחו את כוחם אם זה בבחן השבועי, או בritch בחצר המשחקים, תמיד היה נשוך מאחור, מנסה להדביק את הקצוב, ללא הצלחה יתרה. גם כאשר גוד והיה לאיש, וכבר שמע וידע הרבה מושגים בדרכי רביונו הקדוש ותלמידיו, בכל זאת תמיד נמצא עצמו ושב בפינה שבחר לו בשדה, מנסה לעשות סדר במושבויות, ולהשיח את לבו להשיית בדבר איש אל רעהו, אלום הלב, הלב ממש לבן אטום, קר ומונכז.

ואם תמיד ניסה לנחם את עצמו, כי אחרי החותונה, הוא ייכנס לכילול למצוינים, ושם יגדל לשם ולתפארת. שmono שעת בימים של שקיעה בלעדית בעמל התורה, הקדושה, בנוסח כלל הוצאות, שכבר שוחרה עם ראש הכלול והסכים להכניותו, הרי שבחאה המזיאות המורה לטפחה לו על פניו.

"אתה שלימוזל" רדף אחריו הד נצחי, "לא יצליח שכמouter!"
"סרוhero כליזיטו בלי לחתמן מה."

♦♦♦

השעון כבר הראה על שעה מאוחרת מאד, והוא היה חייב להזוזה. "אם להוציא דיבור אחד כראוי אני לא מצילה, מה יהיה?!" והנה לפטעה מארים לנגד עיניו כתורת רועשת "שיעור עולם הבא". מודעה שהיתה תלואה בפרוזדור בית המדרש, כאילו צעקה אליו מרוחק: בוא לחזון כאן בעולם הזה, חיים טובים ומאושרים, להשתעשע בשוערים נפלאים שאפשר לשערם, ולצאת מכל הצורות והיסורים.

המילים שהיו כל כך מוכנות לו, כאילו נסכו בו טל של תחיה, וכחבקוק קרן אורה ותקווה מוחדשת, נכנס חזרה לבית המדרש, פותח

הנה אבן בבית אבראה ותהיה שותף נאמן בבני ההפוצה האגדול

קח חלק טוב לנצח - חייא:

לו' חדש ומשודרג

02-539-63-63

משעה אגשוי בין השעות 20:00-20:00
בשאר שנות היממה אפשר להשאיר חודשה

השותפים בבנייה בית
ההפוצה אבראה
מקבלים את האלון
בבאים/בדואר
מצ'י חודש בחדשו

**מAIRIM AT
האור
הנצח
שלא יכבה
לעולם ועד**

"כשהייתי למד בישיבה, יצא שהיינו נסעים יחד ברכבת-התחתית עד למנהטן, והוא עוד כמה תלמידים שהצטרפו והוא היה מדבר אתנו מעבודת השם. ככה במשך שניםיהם. הדיבורים האלה ממש חווינו אותנו, היה לנו חן ונעימות בדיוריו שמשך אליו את שומעו"

על הפצת תורה רביינו הקדש' באמריקה
בדור שאחרי השואה והעמדת תלמידים
רבים • השבת בניים רוחקים לחיק
אבייהם שבשמים, התמסרותם לקירוב
עירי הארץ ושיחות נלבבות בעבודת
ה' ברכבת התחתית בדרך למנהטן •
הנסיעות לאומן תחת מסך הברזל,
הurgeה לארץ אבות ומפעל הצדקה
עבור בנין בית מדרשנו ואנשי
שלומנו בירושלים • הרה"ח
ר' משה זאב שור שליט"א
בזכרונות נלבבים לרجل מלאות
ארבעים שנה להסתלקות מורה
ורבו איש האשכולות הרה"ח
הרה"ח רבי צבי-אריה
רוזנפלד צצ"ל, מגדורו שהoir
לכל סביבותיו, ועד היום מאות
ואלפים נאותים לאור פירותיו,
י"א כסלו תשל"ט - תשע"ט

ישע דוד

תמונות ומסמכים: הרב נתן מיכמן,
הרב משה זאב שור, הרב צבי-
אריה קרמר, מכון גנזי הנחל.

ר' משה זאב שור. על רקע הנבשות רבי צבי-אריה רוזנפלד

לקחה דרבנים זילכה

בהתקרבת יום השנה

לפיטוריו של הרה"ח
רבי צבי-אריה
רוזנפֶּלד זצ"ל, מי
שהיאר לבבות וקירב
נפשות רבות בדרכו המוחמדת לאוור ש
רבינו הק' בתוככי גולת אמריקה בדור
של אחר השואה, ישבנו לשיחת עם אחד
מלמדיו הרב הרים הרה"ח ר' משה
זאב שור שליט"א לשמעו מעט מזכורותנו
ממר� ורבו, מי אשר זכה להאר את אוור
הבהיר של הנחל נבע מוקור חכמה בארץ

כשהגיע האב ר' ישראל אבא
לאmericה ומצא בה לחדרתו שסמה
רוחנית, פרסם בעיתון האידישאי
"פארודס" מודעה תחת הכותרת "את
אחיכי אונוכי מבקש", בה הוא מבקש
להיפגש עם חסידי ברסלוב החיים
בأمERICA. ואכן בעקבות המודעה
הצליח ליצור קשר עם מתי-טען
חסידי ברסלוב שהתגוררו בארה"ב

באומן נתנו לו ללמידה בבית מדרשם על אף שם היו
מנוגדים, מושב השעריהם את גדרותיו).

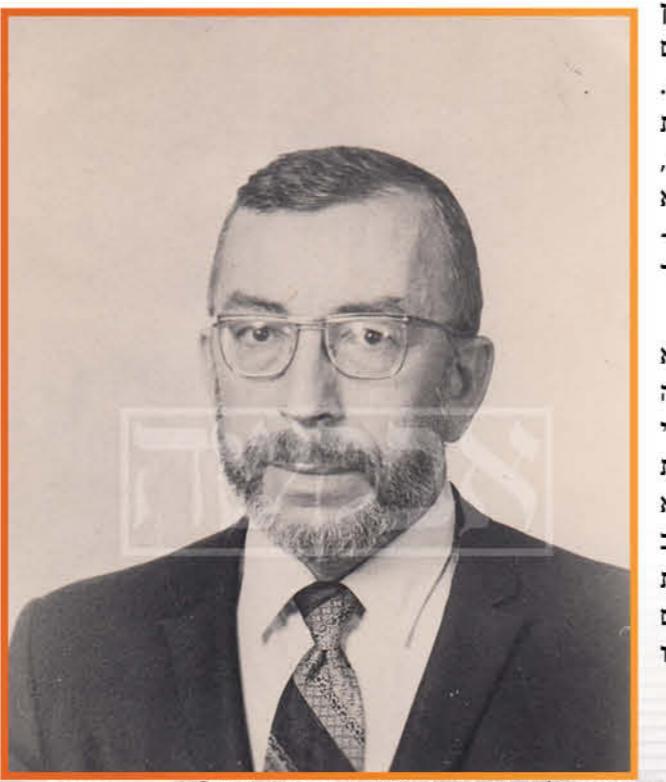
כשהחלו הפוגרומים באוקראינה
והמהפכה שלאחר מכן החל משנת
תרע"ט כשל העשירים 'סומנו על ידי
הקומוניסטים, נמלטו ר' ישראל אבא
ורעייתו מקרימנטשוויל לפולין והשרו
בגדים באיסט סייד' שבדרום מנהנון, ליד
הגשר מבורך. הוא נפטר בעודו באיבו,
קרוב ל-57, ונטמן בניו יורק.

היה מבנה גדול של בית-כנסת בשכונת
איסט סייד, שבו שככל קומה ישנו בית כנסת
אחר, נתנו לחסידי ברסלוב חדרון באותו
מבנה, והgaben וחוון בראש השנה היה
החסיד ר' יצחק מנדול רוטנברג.
בימי נעוריו בארה"ח, למד רבי צבי-
אריה תינוק, חלה מאוד, אביו שחרד
לשלומו נסע אל ה'חפץ חיים' זצ"ל
לבקש ממנו ברכה לרופאו. החפץ
חימם ברכו ויען לו להוסיף את השם
לפרקו בא ברית הנישואים עם בתו של
הגאון רבי רפאל פיבילון, אדם גדול בתורה
ויראה, שהתגורר בשיקAGO, ואך בנו היה
ראש ישיבה נדע.

רבי צבי-אריה התגורר בסמיכות לישיבת

בר ע ר ו ב
ימי שהחל, העירה אשטו כי יתכן
בריאותו וופפת בגלל שלא מוחרים
בתפקיד לרופאות את שם המלא
ומספר על ראש משפטו ומקום חוצביו של
רבי צבי-אריה, בבחינת מעשה אבות סימן
לבנים, אותו שרשים קדושים שהצמיחו
ליילדים על שם בהוספה השם בן-
צין או לא, השיב לו שאן צריך
להוסיף את השם בן-צין.

מעשה אבות
כשהגיע האב ר' ישראל אבא
לאmericה ומצא בה לחדרתו שסמה
רוחנית, פרסם בעיתון האידישאי
"פארודס" מודעה תחת הכותרת "את
אחיכי אונוכי מבקש", בה כתוב שהוא
תלמידי רבי הירושלמי, ר' ישראל המוכנה
מבקש להיפגש עם חסידי ברסלוב
החיים בארה"ח. ואכן בעקבות
המודעה הצליח ליצור קשר עם מתי-טען
מתि-טען חסידי ברסלוב שהתגוררו
באורה".

עטק בהגאל נפשות ר' צבי אריה (באדריכת מכון גני החל)

הוא הביא לכיתה את
תמנונתו המaira של
רבי אברם שטרנהרץ
והתחיל לומר דברים
ומאמרים מספר רביינו
וזיל. אולם לא ארכו
הימים וכעבור שנה
פיטרו אותו ממשורתו,
כשסייעת הדבר שהוא
מכניס 'וותר מידי'
מהתלמידים בירוקה חלק
לlecת לישיבות ולא
لتיכוןים וכו', ואלו
שלא היה להורים
שלهم כסף, הוא היה
ממן עבורם מכיסו את
שכר הלימוד בישיבה.
הורים רבים התלוננו
והנהלת הביה"ס לא עמדה
בלחץ ונאלצה לפטר אותו.

לימוד יסודי האמונה

אני זוכר עד היום ולא יכול
לשכחו את הפעם הראשונה
שרבי צבי-אריה נכנס לכיתה,
הוא עמד ונשק למזוודה - זה
היה הפתעה עצורנו, לפני כן
מעולם לא רأינו מישחו מנשק
מוודה, ומואז התרגלנו לעשות
גם אנחנו כמוותו. פעם, כשעשנו
'תרגול שריפה' בבית הספר וכל
התלמידים היו צרייכים לצאת
מהחיתה במחירות, פתחו
המנהל וראה איך כולם יוצאים,
מתעככבים ליד הפתח ונושקים
למוודה... הוא החל לצעוק "מה
אתם מנשכים את המזוודה, אתם
צרייכים להזוזו"...

שחיבבים לעשות אותם בשבי להגיא
עלולים הבא, הוא ליקח את זה מהמשנה
בסנהדרין "כל ישראל יש להם חלק לעולם
הבא" וכו', 1. להאמין בה, שזה אמור

בתחלת שנות הלימודים, כשהוא היה
מוחיל למד את הילדים, דבר ראשון היה
מלמדם שיש דין ושדין, יש בורא ומנהיג
לכירה. הוא היה הול להכניס קצת ברסלוב,

דוחות שמורי תורה, צבי אריה עם תלמידיו (באדריכת מכון גני החל)

מיר ברוקלין ושם החלו להתקרב אליו
עיריים רבים כמו ר' גדי פלייר שיח' ר'
חיים מנהם קרמר שיח' ר' ליבל ברג' ז'ל
ואחוי ר' אליהו, ר' משה בריני וועד.

קירוב בני הנערים

הוא היה מלמד בתלמוד-תורה, שבונה
מהתלמודי התורה שאנתנו מכירים בארץ,
שם רוב הציבור שלחו את הילודים למדוד
בבתי-ספר אזרויים שמטבעם הממשלה שהיה
מיועדים לכל התושבים גברים ויהודים,
ורק הורים שחפצו לפני הבר-מצווה של
בניהם שם ירכשו קצת ידיעות ביהדות
ויכולו לעלות לתורה, היו שלוחים את
ילדים לתה' שהייה פעיל כל יום בשעות
אחר הצהרים אחורי הלימודים בבית-
הספר, ובמשך שעתיים למדו מושגים
בסיסיים ביהדות. שם בתלמוד-תורה הוא
חיק מקודם את הילדים והחדר בהם אהבת
תורה ויראת שמים עד שחילק מותלמידים
הושפעו מדבריו ונכנסו לישיבות מוכחות
וקדושות. בזמנו הם הקימו דור-דורות
של שמורי תורה ומצוות.

ארק פועלתו לא הצטמצמו רק למסגרת
התלמוד-תורה. אני הייתי בגיל שטים-
עשרה כשלמדתי בבית-ספר יהודי מודרני
שנקרא "ע"ץ חיים", הינו קצת 'שוכבים'
ולאחר שלושה מורים לא הצליחו
להטיל עליו מרות והריכו דינים, אחד
המורים בבי"ס שהכיר את רבי צבי-אריה
מהשכונה בה התגורר, המליך עליו אצל
המנהל ואכן הביאו אותו לבית ספרנו
לשםך מוודה. הוא היה היחיד שהצליח
לרתוך אותנו והשכננו לו. מיום בוואו
הכנסנו בנו אידישקייט וכל האוירה בכיתה
שלנו השתנה פלאם. הוא היה מושתמש
בסיפורים מעניינים ובמשלים כדי למשוך
אונטו. במחוזו היה ר' חיים מנהם
קרמר (לימים חתנו), ר' משה בריני, ר'
שמעה דורך ועוד.

יש לציין שרבי צבי-אריה בהתחלה לא
דיבר ולא הזכיר מואמה מברסלוב, אבל
עם הזמן הוא התחיל להזכיר קצת ברסלוב,

ר' משה אבב שור

שחיבבים לעשות אותם בשבי להגיא
עלולים הבא, הוא ליקח את זה מהמשנה
בסנהדרין "כל ישראל יש להם חלק לעולם
הבא" וכו', 1. להאמין בה, שזה אמור

חשנה עתempali אנטקזה 29

28 אנטקזה חנוך תשענין

הארת פנים לכל ילד

ר' צבי אריה לד בנו השול (באדיבות מכון גני תנ"ל)

ידי ספר, כמדומני שזה היה ספר 'משנה ברורה'. כל אמת שהוא שואלים אותו שאלת בהלכה, הוא היה עונה ואומר היכן זה כתוב בדוק, באיזה ספר, באיזה עמוד ובאיזה שורה. פעם כשהייתי אצלו, למדתי אותה תקופה מסכת מנוחות, מישחו בבית מלא קסין עד שעלה על גדורתו ונשפר, או אמרתי "בירצץ" (ך מכונה בגמרא החדש של הכות שנשפר החוצה), הוא מיד קפץ ואמר: "מנחות דף צ'..."

אני זכר עד היום ולא יכול לשכוח את הפעם הראשונה שהרב צבי-אריה נכנס לכיתה, הוא עמד ונשך למזוזה - זה היה הפתעה עבורונו לפניו כך מעולם לא ראיינו מישחו מנשך מזוזה, ומazel התרגלנו לעשות גם אנחנו כמוותו

אשטו הידרה במצות הכנסת אורחים, ביתה היה פתוח לרוחחה לכלול. כשהיינו מגיעים לביתם ילדים צעירים, היא הייתה מעודדת ומוחזקת אותנו בדיורו אמונה ויראת שמים.

שכבר הייתה תלמיד בישיבה, הוא

קפלו וביקשה מהו שאלותיו מדווקע, אמרתי לו שאין מי שיגיד, או ר' אליהו חיסים אמר לי "תגיד אתה", ובאמת התחלתי להגיד שיעור.

בני ביתו של ר' משה זאב שור המאזרניים לשיחה, מוסיפים:

"את רבבי צבי-אריה הכרנו עוד בילדותו, בוכות אחוי הגadol ר' גדליה פלייר. הוא היה גאון גדול שלימד ילדים קטנים והתייחס אליהם בהארת פנים. בדרך כלל, גאנטס כמוותו היו הולכים ללמוד בישיבות ובכוללים, ולא לילדיים כה צעירים שכמעט ר' אליעזר חיסים רחין (באדיבות גנ.)

שלה... עד שיום אחד הם מקבלים טלפון מהנהגלה של הבית הספר, שהבת שלם הכר בר כמה שבועות לא מגייעת למלומדים, הם מידי שאלות אותה והיא שינה אחד, סלון ומטבח קטן, בו התגוררו והוא ובני משפחתו. אנשים חושבים שהוא היה איש עשיר ובעצם לא ידע שהוא היה חי בדוחקנות, אמן עבר דרכו כסיר, אבל הוא לא היה אמיד. כשאנ'ש מהארץ בא לבקר אצלו, לא האמין שכך נראה הבית שלו.

את ביתה עם ר' ליביל ברגר ז"ל.

ר' משה זאב:

"תמיד היה לפניו ספר פתוח על השולחן, לא היה לו הרבה ספרים בכיתר, הוא היה קונה ספר, לומד בו ומעבירו להלאה. תמיד היה לבד לסמינר בית-יעקב של הרבנית

שהתקשרו למשטרה והتلוננו עליו שהוא "חוטף ילדים" או עשה להם "שטייפט מוח". מצדך, חלק מהתלמידים בכוותו השפיעו כל כך בבית, עד שגם ההורים שלהם התקרכו ושבו בתשובה. הוא היה שולח הרבה תלמידים על חשבון ל'קמפוס' של קירוב, כדי לחזק אותם.

הוא דבר על תורה ממשמים, על אמונה, על תורה אמת. נגע בעיר רצית ליהנס לישיבת 'יוניברסיטי', אבל בזכות שיחותיו של רבבי צבי-אריה נכנסתו למדוד בישיבה רגילה שהיתה בשיאו של הגאון רבי משה פינשטיין צ"ל, ואחר כך ערטה לישיבת מיד, ובמהמשך נסעתו ללימוד במשר שנה בארץ ישראל, וכשהזרת, רבי צבי-אריה שידך לי את זוגתי תמי, אחוותה של ר' גדליה פלייר שיחי."

ר' צבי אריה רוחנfeld בזמנו. היה רבבי צבי-

אריה עוזה קידוש בביתו והיה מוקפיד על הפרדה מלאה, הבנים ישבו בחדר אחד והבנות בחדר השני. מה שמעוניין שהוא לא היה נושא דברים בזמנו,

כי מי שלא מכבד את הרב הוא אפיקורוס.ומי שיש לו את ארבעת אלו, זוכה לעולם הבא.

האבות מתקרבים בקבוקת הבנים

ר' צבי אריה אוחז בידי את הקביע של רבינו הילך (באדיבות צבי קפלש)

ఈ הוא הגיע לשכונה, לא היו הולכים שם עם כיפות, פשوط התבבשו, لكن הילם שעם כובעי קסקט והיו גם מכינים את הציצית בפניהם, שלא יראו ולא יבלטו. אבל הוא היה הולך בריש גל בגאנן דקדושה עם כיפה על הראש. זכרני שפעם אחת ילד הגיע לתלמוד-תורה ושכח להביא כיפה, הוא שם את ידו על הראש ורבבי צבי-אריה אמר לו שהוא לא מספיק, ורק עשה הילם שחזרו הביתה ובכליים מוזהרים שיקנו כלים חדשים, כי הכלים בבית היו טרייפה. לעיתים הוא מימן למשפעות כלים חדשים על השכונתנו. כמו כן היו תלמידים שלא היו מוכנים בשכת לנסוע עם ההורים שלהם, מרווח היראת שמות שהכנים בהם. חלק היה לו קשר אישי עם כל אחד מתלמידיו, תלמיד הוא שומר מצוות מהדרין וגם נושא לאומן. היה לו קשר אישי עם רבבי צבי-אריה מההורים ממשם עשו על רבבי צבי-אריה והוא שף אימנו על חייו והוא פעם

zion ha-matzion

רבי צבי אריה היה מוקשור לבב ונפש ובכבודתו של אהבה אל הץין הקדוש. הוא עשה כל הזמן מאמצים לארגן נסיבות לציון הקדוש וטרח והתייגע בזה רבות. ורק מספר ר' משה זאב לנו מזכרנותינו מהנסעה הראשונה לציון הק': "בנסעה הראשונה שארגן רבי צבי-

**הוּא הָיָה הַכָּל בַּעֲבוּרֵנוּ. רְבִבָּ, בָּעֵל
צְדָקָה, וְגַם דְּמוֹת שֶׁל אָבָרְחָמָן.
בַּתְּקוּפָה שֶׁלְמַדְנָנוּ אַצְלוּ, בְּכָל יּוֹם
רָאשֵׁן שֶׁהָיָה יוֹם שֶׁל חֻכָּשׁ, הָיוּ
תַּלְמִידִים הַוּלְכִים וְאוֹסְפִים כִּסְרָר
בְּשִׁבְילֵי בְּנִיַּת הַשּׁוֹלֵי וְהַזָּקָת חִסְידִי
בְּרֶסְלָב בָּאָרֶץ הַקּוֹדֶשׁ. הוּא הָיָה כָּל כָּךְ
שֶׁ שְׁמָחָה עַל כָּל סְנַט שְׁקַבְצָנוּ וְזֹה
הָעֲנֵיק לְנוּ תִּמְרִיךְ לְלַכְתָּ וְלְאַסְוֵךְ עוֹד**

לאורץ הקדוש לתקופה של עשרה שבועות, הוא היה ישן במסדר של השול', בית לשכונת בריטן-ביטש, שם התקרכו אליו בני המודרש ברסלב, שהיה ברוחב ע"ז-יעקב 9 הדור השלישי והרביעי, כמו חתנו הרה"ח ר' נתן מימון שיח', הר' דוד אסולין, ועוד, היה היי פעמים שבא לביתנו לאוכל, וראוי לציין לו שם בית הכנסת ובו מסר שיעורים שקבעו שתמיד רצה לשולם על האוכל. בכל פעם שהגענו ארץ, היה נושא גם לציון רשב"י רבים וטובים.

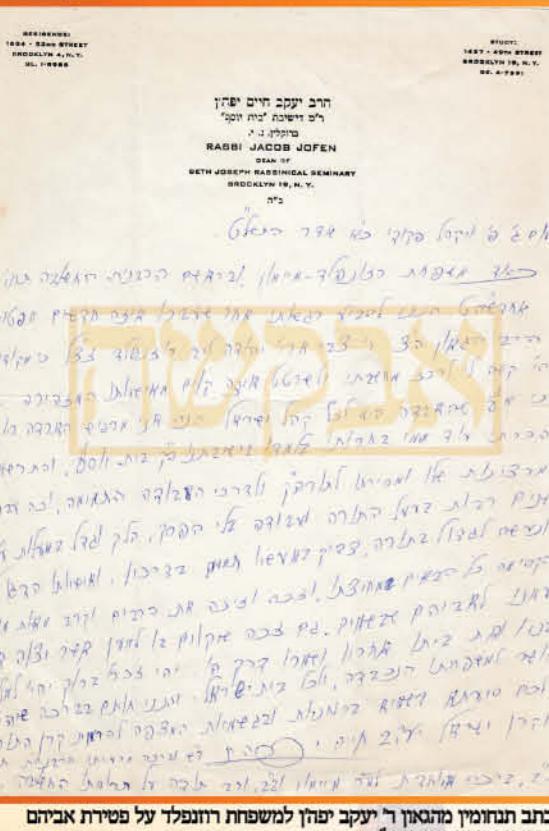
שנתיים רכבות הוא כסף לעלות לאرض ישראל, וכן השתקוק גדול וכן אード מקנה הידאים, כשהשא על כך עם רבי אברהם ששלו לישיאר אמריקה, כי לו לא עבדת הקודש שלו בקרוב יהודים ורוחקים, הם עלולים חיללה להגיע לידי קלון וshed רוחני, וביפוי נפשות עסקין. כן שקר, החליט רבי צבי אריה להישאר בארץ, כי שיקל עליו ומאותה סיבת גם בחר לעוטות עלייה חזות של אמריקאי מן השורה, כדי שיקל עליו לפעול בתחום הציבור האמריקאי. אכן, כך היה גאנונים ממש רוחן, שניהם רוחן, והוא מודברים ברומנים ובמראי-

במשך שעמדו של רבי צבי אריה בארץ, הוא היה למד בחברותא עם בנו של רבי קליין רוחן, רבי קלמן רוחן, שניהם רוחן, והוא מודברים ברומנים ובמראי-

שרבי צבי אריה לא הסכים לנקוט דירה

באמריקה,

הוּא גָּר בְּשִׁכְרֹות,
וְנֶהָג לְמָרְטָבָה
תְּמִיד 'אִינְנוּ
קְבּוּעַ יִם
בְּחוּלָל, אַנְחָנוּ
אַרְעָיוֹתָא'
לְעַוּמָת זָאת
הוּא קְנָה
דִּירָה בָּאָרֶץ
בְּרוּחָב עַמוֹּס
בְּירוּשָׁלָם,
וְאַמְנָמָה הַרְבָּה
מַתְלִימִידָיו
עַם עַל
אַרְצָה הַשְׁנִים
בְּכָל קִיז
הוּא הָיָה מְגַע

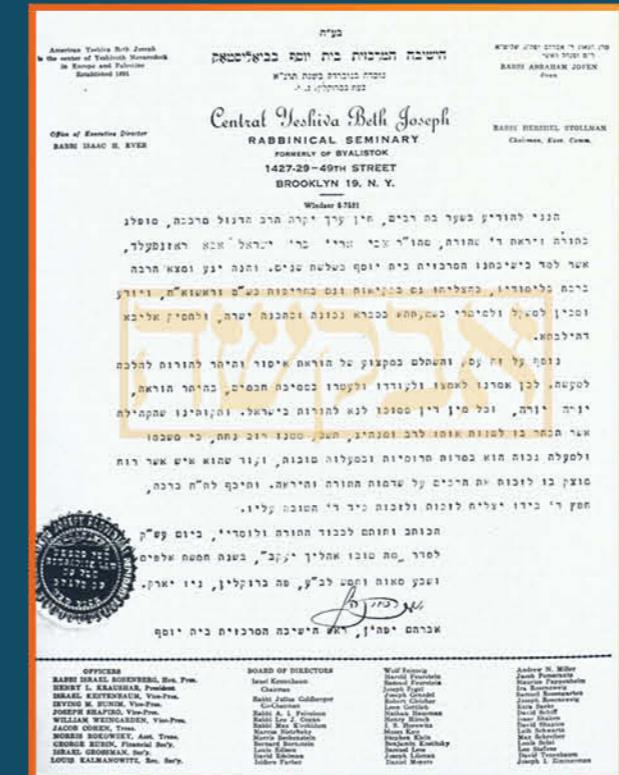

מכבת תנוממי מתהון ר' יעקב יפהן לשופרות וונפלל על פטירת אחים (באיכות מבחן ניון הינה)

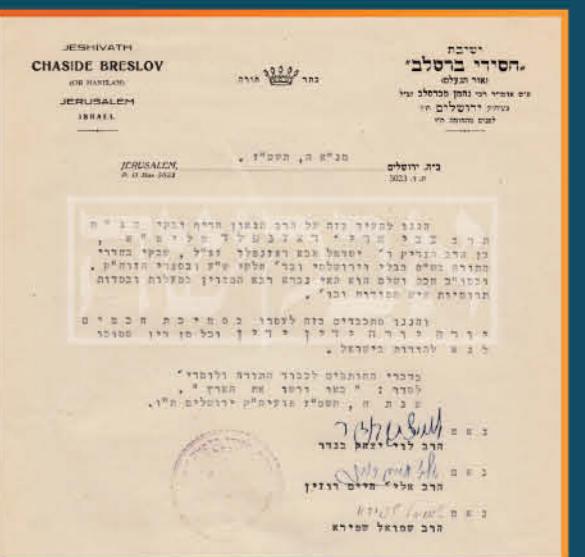
ר' צבי אריה על קבר אביו (באיכות מבחן ניון הינה).

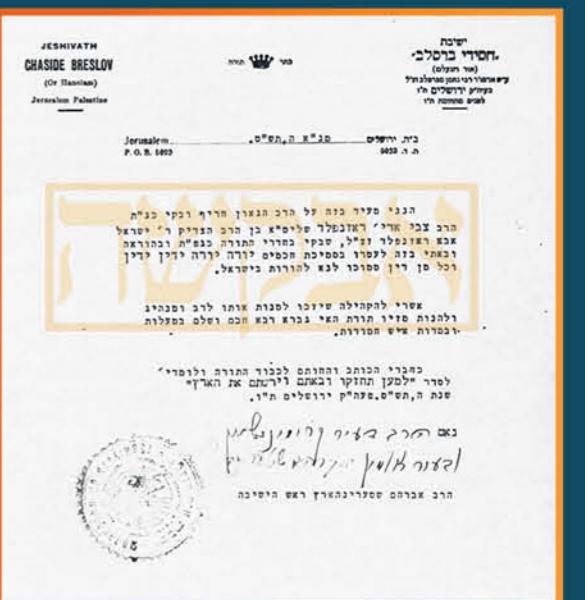
כתב סמיכה מטעם ישיבת בית ישוף נבורודוק (באיכות מבחן גוף הינה)

כתב סמיכה מטעם ר' אברהם יהודא ל' צבי אריה (באיכות מבחן גוף הינה)

ל' צבי אריה (באיכות מבחן גוף הינה) ו' שמואל ספרירא

כתב סמיכה מטעם ר' אברהם יהודא ל' צבי אריה (באיכות מבחן גוף הינה)

היה מלמד באותו אזור ודק ציא שנייה נסעים יחד ברכבת-התחתית מוהשכונה עד למנהטן, וזה משך לערך כשנתיים, היו עוד בשכilli בנייה השול' והחזקת חסידי ברסלב כמה תלמידים שהצטרכו והוא היה מדבר אתנו מעבודת השם. ככה במשך שניםים. הדברים האלה מושך החוו אותו, היה לו חזק ועמידות בדיוריו שמשך אליו את שומעו.

ר' משה ברושטן לבית הכנסת ברסלב פעם אחת, שכמוה מוחברים הלו לארץ הקודש. הוא היה כל כך ש ושם לאסוף כסף בתחנת הרכבת בהיחד, לפטע בא מולם גוי איספמי עם סכך ודרשшибיאו לו את כל הכסף שאספו, ואותם רגעים עלו בראשם כל השיבות הצדקה לעניין א"ש אריה בגודל השיבות הצדקה לעניין א"ש שכארץ ישראלי, שפותש לא היו מוסוגים את הסכום, אמנים לך לנו שנה להגעה להה, אבל הצלחנו לעמוד בהה. ציריך להבini ש-150 דולר אז, וזה היה יותר מ-1000 \$ של תחוך כמה רגעים כמה אנשים שעברו שם קלטו את הענשה והתנפלו על הגוי, והם ניצלו והכסף נשאר אצלם.

אצלו, ככל יום ראשון שהיה יום של חופש, היו התלמידים הולכים ואוספים כסף בקטמון. פעם אחד, שכמוה מוחברים הלו לאסוף כסף בתחנת הרכבת בהיחד, לפטע בא מולם גוי איספמי עם סכך ודרשшибיאו לו את כל הכסף שאספו, ואותם רגעים עלו בראשם כל השיבות הצדקה לעניין א"ש אריה בגודל השיבות הצדקה לעניין א"ש שכארץ ישראלי, שפותש לא היו מוסוגים את הסכום, אמנים לך לנו שנה להגעה להה, אבל הצלחנו לעמוד בהה. ציריך להבini ש-150 דולר אז, וזה היה יותר מ-1000 \$ של תחוך כמה רגעים כמה אנשים שעברו שם קלטו את הענשה והתנפלו על הגוי, והם ניצלו והכסף נשאר אצלם.

צדקה לבניית בית מדרשו

הוא היה הכל בעבורנו. רב, בעל צדקה, וגם דמות של אב רחמן. בתקופה שלמדנו

אגב השיחה בביתו של ר' משה זאב ה"ז עלה שמה של הצדקה גיטלה ביטלמיך ע"ה, זוגתו בזיוויר של הצדיק רבי ישראלי קרדונר צצ"ל: "היא התגוררה בשוק מאה-שערים ברחוב עין יעקב, היה לה בית קטן,-scalable חדר אחד ומטבחון. פעם בשבעו הייתה גיטלה נסעת לבית החולמים למצוועים שכון ב'קיטמן' והיתה מחלקת להם אוכל, פעם היא לקרה אותה ייד ענמה. היא נהגה ללבת להר-צין - ואז היו צרכיהם לטפס ולעלות את כל המדרגות - והיתה מחלקת בבחים ריבים אוכל, היא הייתה מברכת מפעם לפעם בבית רבי שמואל הורביץ, פעם אחת התלוויות אליה ורצית שהוא יברך אותה, היא נכנסה לשאול אותו אם הוא מוכן לברך אותה, אבל הוא לא הסכים, וראוי לציין כי קיבלתי זאת בהבנה ולא נגעתי מכך. זכרוני שגיטלה הייתה עומדת ליד השטיבלאך במאה שערים ומחילת תה לאנשים, שם גם פנטשי אותה בפעם הראשונה, ובטוב להה ותמייתה שאלת אותה: "אידישע (יהודיה) אויל את צריכה שידוך?..." רבי משה מוסוף: "כשהייתי בחור, בשנותות כל הבחרים האמריקאים שלמדו אצל רבי אליהו חיסים רוזין אילו ביהיד, אבל בפסח כל אחד הלך למקום אחר. לי לא היה לי מקום ללכת אליו, אז הלכתי לאכול אצל גיטלה, היה שם כמדומני גם דודו של רבי שמואל הורביץ. ובערב יום כיפור היא חילקה לאנ"ש עופות של כפרות שנאנשים נתנו לה.

ר' צבי אריה ליד שלט הבנים לאומן (ᾳודית ר' צבי צבי)

השנה של חייו החלה אנטשות והיה מרוחק למשתו כשתלמידיו סודדים אותו, וחננו הרה"ח ר' חיים מנחים קורמר היה צמוד אליו ולומד לידי כשהוא מקשיב ומתყון אותו בעת הצורך. ביום י"א בסלול תשל"ט, השיב רבי צבי-אריה את נשמו לבוראו כשהיא מוחכת ביסודות ביהותו בגיל חמישים ושבע. הללותו יצאה מביתו שברחוב עמוס, בדרך עצרו 'בשול' ואחר כך המשיכו בריגל עד להר-ההייטים, שם הוא נטמן בחילket גודלי א"ש. זכרני שהוא פעם אמר לי שהוא נהג ללבת מידי פעם לומר 'תיקון הכללי' בחלוקת הקבר שרשש לו עד בחים היו. ■

אך מעט מזידר הובא בירעה זו מהזיכרונות הירקיים מאותו חסיד דגול איש אשר רוח בו שזכה ורבים זיכה, אשר דורות חכמים לו את יהודתם ואת התקרכותם לרביינו הק', ועוד חזון למועד להעדריך ולהביא עדויות מפני חתני ותלמידיו על מפעולותיו הכהברים למען ענן רביינו הק'. כתבה זאת לדור אחרון ובין אנשי הצדיק יוחק שמו לזכרון מכאוביים רבים, הרי שימוש מוחצת עולם. ■

ותשחק ליום אחרון

בסוף ימי חילה רבי צבי אריה מאד והתייסר קשות במעיו. ואם כל חייו הוא לא היה בכו הבריאות בשלימות וסבל ממכאוביים רבים, הרי שימוש מוחצת

שסיימנו להשתטה על הגין, כי כך מובא מנגה בהלכה שכוהלכים לצין הצדיקים ראוי לצום.

כרטיס הטיסה עלה 1500 דולר, והיה סכום עצום בזמנו ההוא, משחו כמו 15,000 ש"ב ימינו, ואנחנו היינו צעריטים ולא היה בידינו הסכום הזה, נטלו אוטו בחולואה מודי חדש החזרנו 100 דולר, והמלואה שהיה ממוקובי רבי צבי-אריה נתן לנו את 100 דולר הללו לזכקה. רבי צבי-אריה תמיד היה אמר שעיל מוצאות צריך לשלם כספ. הוא הרבה לדבר על תפילה ובפרט תפילה במניין ונענית אמן ואמן היה שמה ר' באו.

הוא היה מרבה לדבר אותנו על אומן. אפשר לראות בתמונות של הנסיעות לאומן עם רבי צבי-אריה, בחורים אמריקאים שנראים מודרניים, עושים מסירות نفس לטוטס לאומן בתקופה ההיא, אלא רק לפני חוץ היו נראים כך. ובאמת הם היו ממש ברסלברס "אפויים" עמוק בכלם.

בדרכונים אמיתיים מבלי צורך לזייף. מי שהצטוף לקבוצה מהארץ, היה ר' הרשל רייכמן ז"ל, שהשלים את מנין האחד-עשר איש. שנה לאחר הנסעה הוא נסתלק, ולאחר מכן השצוף לנסעה החאת לא היה זוכה למיניהם אחד-עשר איש אנחנו מאמריקה היינו עשרה איש, ופחות חמשו שכן נסענו אריה לאומן, נרשמו הרבה אנשים גם מהארץ, אבל לאט לאט ביטלו זה אחר זה את הנסעה, הפחד מהרוסים היה גדול. ואולם בשוביל לקבל 'ויה' היו זוקקים למיניהם אחד-עשר איש אנחנו מאמריקה היינו עשרה איש, ופחות חמשו שכן נסענו

לא ארכו הימים וכימרו אותו
משרתונו, כשסיבת הדבר שהוא מבנים יותר מדי יהודות' ובעקבות השפעתו הברוכה חלק מהתלמידים ביחסו ללכת לישיבות ולא לתיכוןים וכך, הוא היה מממן עבורים מכיסו את שכר הלימוד בישיבה. הורים רבים ה תלוננו והנהלת הביה"ס לא עמדה בלחץ ונאלצה לפטור אותו

במחיצת רבי אברהם שטרנהארץ

מכין כל זקני החסידים שהזמין היה רבי צבי צבי אריה מדבר ביותר מרבי אברהם שטרנהארץ צצ'ל, ממנו הושפע עמוות וראה בו את הבר סמך כדי שקיבלה את המסורת של ברסלב מזקנו הרב מטשערין. הוא היה גם קרוב משפחה שלו, ושמועתי שאביו של רבי צבי-אריה זרעו אותו להתקרב אליו.

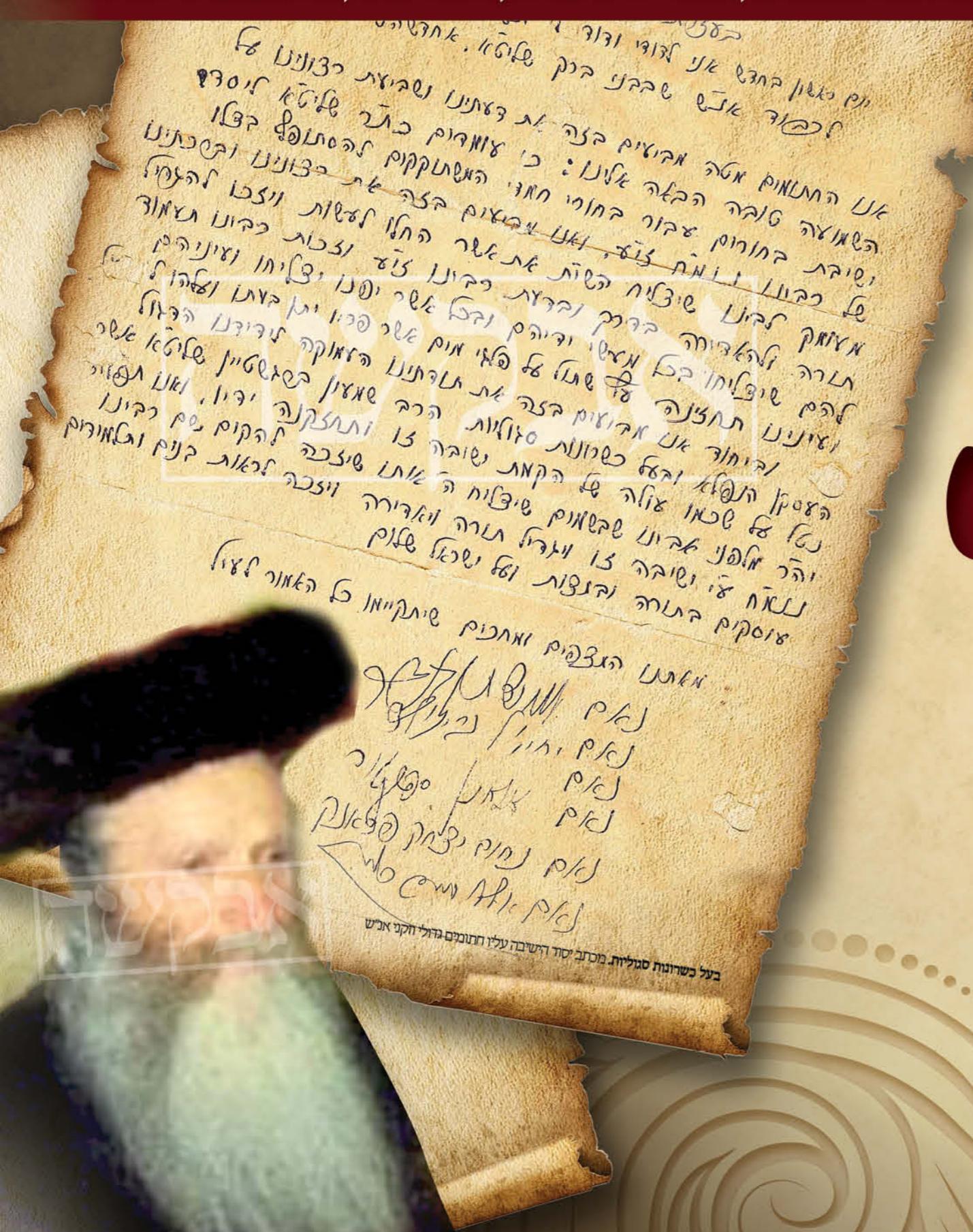
בפעם הראשונה שרבו צבי-אריה הגיעו עיר הארץ, זה היה בתשעה באב והוא הלך תיכף לבקר אצל רבי אברהם שטרנהארץ. בשוביל להגעה אז לארץ היו צדיכים לנסוע דרך שלוש מדינות ולא היה אוכל כשר וכדומה, רק מה שכל אחד הביא מוהבית, ורבי

ר' צבי אריה עם חברו בכאן רבי צבי מיטי מס' ברצל (ᾳודית מוכן גנו תחלה)

אש הקודש שהוצאה בבראנובייך והובעה במחנות הפליטים בצללו של ר' לוי יצחק הטלטהה כסופה בין כותלי הישיבה הקדושה שהוקמה בתמצית דמו וחלבו

מלון בר

ציוני דרך במשעולי חייו המזהירים
של החסיד הגדול והבלתי נשכח **רבי
שמעון ברגשטיין** זצ"ל מיסד ישיבת
ברסלב בני ברק, הנשzersים בענום
שייח בנו ממעריך דרכו הרה"ח **ר' נחמן
ברגשטיין** שליט"א המוגשים בהזעם
מלאות חצי יובל שנים להסתלקותו
זאת חנוכה תשע"ד - תשע"ט

התמונות באדיבות ארכין ישיבת ברסלב

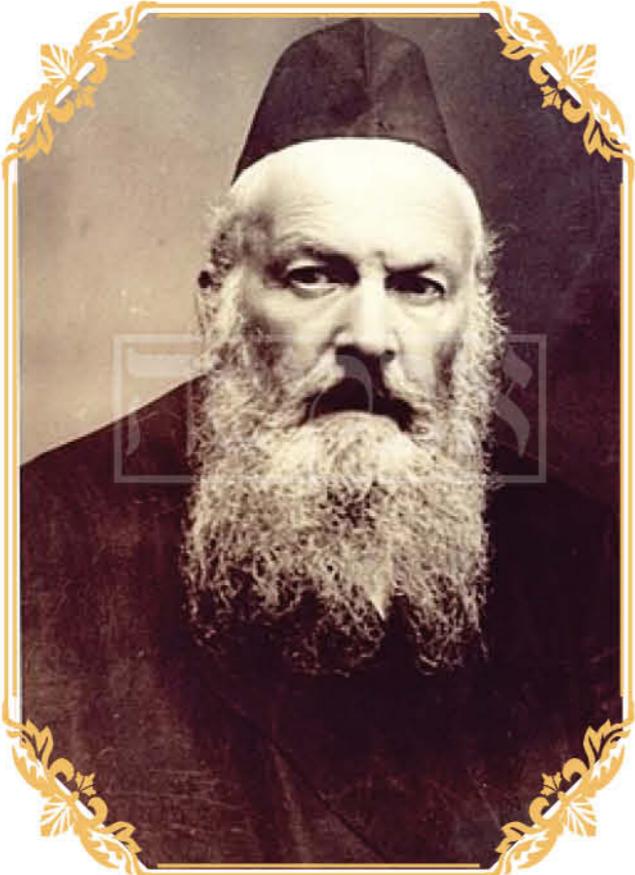
הרה"ח ר' נחמן ברגשטיין שליט"א

היה מתפלל ועיניו זולגות דמעות,
בכל פעם שאני רוצה להתחזק
בתפילה אני מציר לפני את דמותו
של ר' אלחנן בתפילה ומתוורר
מוחה.

ההתקרבות

איך הוא התקרוב לברסלב?

אכיה היה מעודו מהפוש ומקשלה/
שכנה בו נש שוקת, כל דבר של
יראת שמים קנה את לבו. כשנכנס
לימוד בישיבת בראנוביץ' צדה
עינו את חבורת הבחורים הסידי
ברסלב שהיו נערים ברצינות
שלهم בעבודת ה' מלאים ביראת
ה' ומופלים בהתמדת התורה, הם
 היו ממש בחורי הישיבה והשפעתם
 הייתה עצומה על בני הישיבה,
 והוא נמשך אליהם כאמור שואבת,
 והם קיימו אותו לדרך רכינו הק'
 ולספרי הקודושים.

ההילך ר' אלחנן ואסרמן

בין בני החבורה שלמדו בזמנו היה
הבחור העילי פנהס אפטר בן ייחדו של
ר' בן ציון שהיה פאר הישיבה ולאחר מכן
 עבר לישיבת קלצק אצל רבי אהרון קוטלר
 וכולם נכוו לו דוחלות ונוצרות ולדאכון
 לב נספה בשואה.

כמו כן היה לו קשר מיוחד מאוד עם
 רעו וידידו ר' הרשל ואיסלסקין ז"ל גם
 הוא התקרכב שם לברסלב והוא מושאי
 החבורה והידידות ביניהם נמשכה
 לאורך ימים וימים. בכל פעם שר' הרשל
 הגיע לארץ הקודש היה בא לבקר אצל
 אבי ועלה לישיבה הקדושה ונושא
 מדברותיו. ר' הרשל כידעו היה איש
 מורים מעם ורב פעלים וקיים סוכומים
 אדריכלים למפעלי הקודש של אנשי
 שלומינו והיה לו חלק גדול בבניין השול
 בירושלים ובছזקת הישיבה שם מדי
 חדש בחודשו. אני זכר איך פעע באחד
 מקוריו אצל אבי התנצל לפני ואמר
 לו: באמת הייתה צריכה לתרמס לישיבה

**בראנוביץ' למד שם
 חמישה שנים, מגיל שלוש
 עשרה עד גיל שמונה
 עשרה, עד לפrox
 המלחמה, ההתמדת של
 בישיבה הייתה לשם דבר.
 ר' מרדכי לסקר חתנו
 של רבי לוי יצחק, למד
 יהוד עמו באותו תקופה
 בראנוביץ', והוא תיאר
 לנו מה היה בראנוביץ'
 בפנינו שהייתה יושבת בפנים
 ולומד יום ולילה ללא
 הפוגה, והיה ממש דוגמה
 של מתמיד בישיבה**

שלו בישיבה הייתה לשם דבר.
 כשבנו שבעה בא לנחם ר'
 מרדכי לסקר חתנו של רבי לוי
 יצחק בנדור, תלמיד יהוד עמו
 באותו תקופה בראנוביץ', והוא
 תיאר לנו מה הייתה יושבת בפנים
 ולומד יום ולילה ללא הפוגה,
 והיה ממש דוגמה של מתמיד
 בישיבה.

האישיות הדוגלה של רבי
 אלחנן השפיעה עליו הרבה
 ודמותו המיחודה ליוויה אותה.
 כמו כן הייתה לו קרובות גוזלה
 להגאון רבי דוד רופפורט הי"ד
 בעל "מקדש דוד" שהפליג
 בגדלו והיה לו הכרהعمוקה
 בו. בחותמת בית הגודלה הגיע
 אחד מגדולי ראשי הישיבות
 שחתני היה תלמידו, וכשהראה
 מסיבה כל שהוא לא יוכל לרשום את שמו והכניס
 שותף לעסק שלו שעליו רשם את שם העסק ונישל אותו ממנה,
 ביום מן הימים השולט הלה על העסק ונישל אותו מזו, היה קשה
 אי אפשר לתאר את השבר הנגדל שהיה לו מזו, היה קשה
 לו לעכל איך יהודי שעשה לו טובות רבות גומל לו רעה
 שכואת. ואולם אף שיריד מאינגרא לרמא לבירא עמיקתא,
 מהליה אש אميد הוא הגיע עד לפת לחם, שתק וסבל את
 הכל בדומיה.

עוד ספר מימי ילדותו, כשהיה הולך אבוי למדוד לפניות
 בוקור היה הבן זקוני מצטרף אליו לפעמים, ופעמים
 ביאורצ'יט של אבוי למד אבוי משניות לעילוי נשמה, ויום
 לחרות אמר לו אבוי, תודע לך שאמא באה אל' בחולם
 שמעית מאף תלמיד אחר ...

היה היהודי חשוב שהיה בא להתפלל
 בקביעות בישיבה, פעם הוא אמר לי,
 אתה יודע למה אני מתאמץ להתפלל
 בישיבה? רק כדי לשמוע את אבוי
 איך שהוא מתפלל במתינות כמוונה
 מעוט. וספר לי שפעם אחרי שבאי
 התפלל לפני העמוד כדרכו בתהעורתו
 ובחינות, הוא ניגש אחר התפילה לאבוי
 ושאלו, מהיכן זכית לך תפילה? ענה
 ישיבתו, ואחד מבני דודו ר' אברהם אבוי שלמד
 בישיבת בראנוביץ' שכנע את אבי לילד למדוד שם.

השורשים

מהו הם השורשים של אביכם רבי שמעון?
 המקור של משפטת אביכם הוא מפולין בעיר קראנסיבורג,
 שם התגורר הסבא ר' שלמה, שהיה איש נשוא פנים מראשי
 הקהילה, ובנו ר' דניאל, אביכם של אביכם עבר עם כמה מהאהיו
 לגור בעיר טומשוב הידועה, והם נמנעו על חסידי טריסק.
 בשלב מסוים עבר ר' דניאל לורשה, ושם נולד בן זקוני
 - אביכם, שאותה שעה כבר היה לו אחים גדולים ונושאים.
 ביחסו נגלי שמו נפרטה אמו על פניו ומואז גדל כיתום.

אבי תמיד סיפר על אביכם ר' דניאל ותיאר את דמותו כמו
 שהיה ירא שמים רבים, היה קם לפנות בוקור וישוב ולומד
 בשטיבל, ורוק לאחר שעות של לימוד ותפילה היה מתפנה
 והולך לעסוקיו.

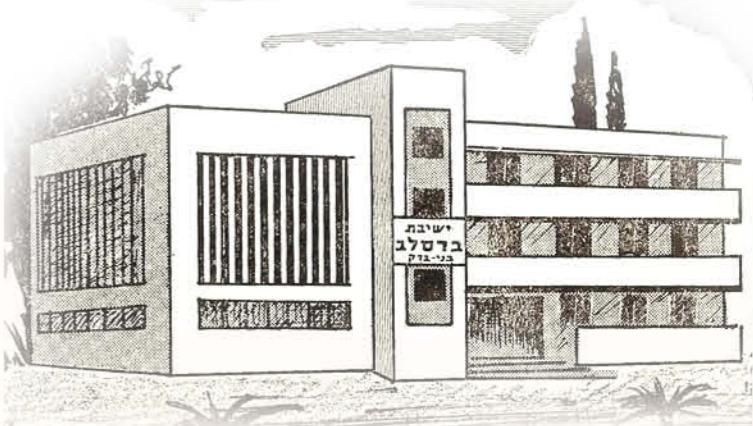
הוא הפליא את האמונה החזקה שלו ואיך שחי בה ועל
 ידה קיבל את כל מה שעבר עליו באבה. היה לו עסק
 משגשג של שיוק מזון בסיטונאות והתרפנס מזה בהרחהה,
 אחד מגדולי ראשי הישיבות
 שחתני היה תלמידו, וכשהראה
 מסיבה כל שהוא לא יוכל לרשום את שמו והכניס
 שותף לעסק שלו שעליו רשם את שם העסק ונישל אותו מזו, היה קשה
 לו לעכל איך היהודי שעשה לו טובות רבות גומל לו רעה
 שכואת. ואולם אף שיריד מאינגרא לרמא לבירא עמיקתא,
 מהליה אש אميد הוא הגיע עד לפת לחם, שתק וסבל את
 הכל בדומיה.

עוד ספר מימי ילדותו, כשהיה הולך אבוי למדוד לפניות
 בוקור היה הבן זקוני מצטרף אליו לפעמים, ופעמים
 ביאורצ'יט של אבוי למד אבוי משניות לעילוי נשמה, ויום
 לחרות אמר לו אבוי, תודע לך שאמא באה אל' בחולם
 שמעית מאף תלמיד אחר ...

במחיצת רבי אלחנן

באיזה גיל הגיע לישיבת בראנוביץ'?
 הוא נכנס ללימוד בישיבת בראנוביץ' סמוך לביר מוצאה
 שלו. זה היה לאחר ביקורו של ראש הישיבה רבי אלחנן
 ואסרמן בעיר טומשוב במטרה לבקש בחורים עboro
 ישיבתו, ואחד מבני דודו ר' אברהם אבוי שלמד
 בישיבת בראנוביץ' שכנע את אבי לילד למדוד שם.

בראנוביץ' למד שם חמישה שנים, מגיל שלוש עשרה
 עד גיל שמונה עשרה, עד לפrox המלחמה. ההתמדת

חצי יובל שנים החלפו מאז עלתה בסערה השמימה נשמהו
 הטהורה של עמוד האש שהקל לפניהם החסיד הגדול איש
 חיל ורב פעלים רבי שמעון ברגשטיין זצ"ל, מי שעמד באהבה
 ובמסירות אין קץ בראשות ישיבת ברסלב מושחת ישחה
 וכוננה על מוכנה.

ר' שמעון הוא אחד דמות בלתי נשכח, כל מי שעבר בימיו את
 סוף הישיבה הוא הותיר בו רושם וחומר שלא ימהה, שאוגתו
 בתפילה ושיחותיו המהבות עדין מוחדרות באזני תלמידי
 הישיבה לדורותיה.

אשר הקודש שהוצבה בראנוביץ' והובעה במוחות הפליטים
 בצללו של ר' לי יצחק הטלטהה כסופה בין כתלי הישיבה
 הקדשה שהוקמה בתמצית דמו וחלבו.

"עד וביס ישיבה" - "הישיבה של הרבי" קר נקרא שמה של
 הישיבה בפי כל. זה בית היוצר הגדול שמנמו יראו עדרדים
 מבקשי ה' דודשי עוז שאותו הביר של הצלל נבע ממקור
 חכמה חופף עליהם כל החיים.

ומי שזכה להקים את ההשאה הקדשה והעלינה זאת, הא
 האיש זכי, איש טהור לב שנשלה ונבחר נמיוחמים לשום לנו
 שארית להתנצצות וריחת או רצף בדיק בטוהרתו בפשיטות
 ותמיינותו ולהנץח את נצחותו בארץ.

دل העט ותקצר היייטה לשרטט ולתאר לשער ולהעיר
 ולהזכיר אפילו מילצת דמכת מונפלאות יגיאת וטירות
 דם תמצית והמיית הנפש ימים ולילות עשרות שעירות בשנים
 להחיק בעין החים ולוחמים קרנס של בני היכלא קדישא
 השוקדים על התפילה ועל התורה ועל השיהה בבית הגדול
 והקדוש שנקרא שמו של אור האורות עליו.

אבל חובה זכות הוא לנו לשוב ולעוזר מעט דמעט את אוד
 הרשימו של אותו מעשים ולהלחח את הזרעים והנטיעות
 לחדר אורם ופריחתם בראשה, על כן בנאו במחיצת בנו
 אהובו צמוד לבבו הרב החסיד רבי נחמן, הממשיך לשאת בעול
 החזקת הבית ולהקשיב לנעים מילוי ליען דו אדורון בנים
 يولדו זכר צדיק לברכה.

וחציו, גם ר' יצחק גלבך היה שם, שם נולדו ר' נחמן גלבך ואבי ר' דניאל. בזכפת החלה למשעה הרבצת תורה הראשונה של אבי שהוא נבחר כר' מ' בישבה שנטייסדה באוזו בראשותו של הגה"ץ ר' גרשון ליבמן, שהיה מתלמידי הסבא נוכהדוריך וממפני תורתו. בפעם הראשונה שבקראתי בזכפת נגשטי שם עם יהודי תלמיד חכם גדול בשם ר' ר' שניאור, תלמידו הנאמן של ר' גרשון העומד גםורה, גם בכפסים וגם בדברים, והוא הילך בצדקה ישרה לאחבותו ר' ר' נחמן אביו. וסיפרתי לו שאבי היה מלמד פה, מיד כשהואה שמע את שמו יום בראש המוסדות שם, וסיפרתי לו שאבי של אבי הוא נזcker בו ואמר לו שהוא עוד זכה ללמידה אצלו. גם כשותחותי ארצה וסיפורתי על כך לאבי הוא זכר אותו מזא.

העליה ארצה

באלול תש"י הגיעו אבי לאירן ישראל כשאוניה עוגנה בחיפה, ומשם נשלחו לממנה לעולים בעתלית. הוא לא התמונהה שם שכן ייסו ר' ישראל הוזדרו לקבל את פניו והביאו לכפר בח'ד' שהיה בראשית הקמתו, שם כבר הייתה החמותו ושם התגוררנו, משך שלוש שנים, עד שעברנו לדירת קבוע בבני ברק. מנהג אחד נותר לאבי מעות המגורים בכפר בח'ד', כדיו מנגה חסידי בח'ד' לגמור מדי שבת מברכים את כל ספר תהילים לפני התפילה, והוא לקח זאת ומאות כל שבת מברכים היה קם מוקדם יותר מותמיד וגמור את כל התהילים לפני התפילה.

סמוך להגעתו ארצה

תמונה של חותה מגשר וישיבת ר' אב' ליבורנשטיין בבית מודרני
בכונאה שעיריהם (סא"ה: תחרות הארכיטקטורה הלאומית ה-10)

שמחליפים את כל הממנונים על המזון ומנגנים את אביו שהוא היה מעטה אהראי' העומד לימי נבל ונפש בכל הנגагה היישיבה...
מאז היה שפע גדול ולא היה חסר מזונה. זה היה המידה והמעלה המוחודה שלו אלבים שהיה לו היכרות מכבר עם משפחת ניצל. הם היו אסירים שעבדו כבכיה בקריות פחים מתחם לאדמה, פעם אחת נפלת עליו קורה, הוא ממש ניצל בנס, הוא שכב חז'י שנה בבית חולין, אביו, הצע לם ר' נחמן את אבי וכך קם השידוך, גם נשואיו היו שם, כשבחתונה הדרים היו מובנים בהתחלה, ורק לבסוף ראו שהוא הצליח בכל מה שלח על עצמו. מאוחר ואישורי העליה לארץ התעכובו, יושבי המחנות החלו להתפרק והוא נסע מושם לצרפת לעיר 'בא' שם הוא השתנה כسنة

לנכדים הראשון המשותף, הוא כתוב לו: "וכברט ידי נפשי ולכבי לנצה,ocab רחמן העומד לימי נבל ונפש בכל הנגאגה היישיבה..."
במחנה הוא בא בקשרו שידוכין עםامي ניצל. הם היו אסירים שעבדו כבכיה בקריות פחים מתחם לאדמה, פעם אחת נפלת עליו קורה, הוא ממש ניצל בנס, הוא שכב חז'י שנה בבית חולין, אביו, הצע לם ר' נחמן את אבי וכך קם השידוך, וגם נשואיו היו שם, כשבחתונה ניסים שקרו לו.

امي הקרה את ר' לוי יצחק עוד קודם בהםוטם בטשנט, היא הייתה בيتها שם.AMI היה יתומה מגיל ילדות, אביה, סבי היה מאד חם לענייני יהדות ברוסיה ופעיל לצרפת לעיר 'בא' שם הוא השתנה כسنة

הרבה בזה, עד שנתפס והוצא להורג בידי הקומוניסטים. הוא בא מבית חסידי פריסוב, ובבחורותו למד בשיטת סלבודקה, שב פולין לעירתו, ונסע למ汗נות של הניצולים ואחר כך בתוקף הרדיות התקובה משפטו להסידות בח'ד' שאנישה חרפו נפשם שם על קום התורה והיהדות.

שם באותה מנהה שיכנו את העולים בטירה ענקית, ומי שהתחנן קיבל חדר. היה גור כאן בבני ברק יהודי יקר בשם ר'ABA בורשטיין שלמד עם אבי בישיבה ואחר כך היה אטו במנהנות, והוא החשייב למליחתו. ר' לוי יצחק היה מומרו ורבו המובהק, גם ר' לוי יצחק התפעל ממוני מישורו ונאמנוו הבלתי מצוים והכך אויל כבן ממש. והוא חשב את הקרבה הזאת כל הזמן, באחד ממכתבי למחותנו ר' בירך רוביינון ז"ל, לאחר שכיבד את ר' לוי יצחק בסנדקאות

היום הם החזרו לו את התפילה
והוא עוד זכה להספיק להניהם.

ווגם מסכנות גופניות הוא ניצל. הם היו אסירים שעבדו כבכיה בקריות פחים מתחם לאדמה, פעם אחת נפלת עליו קורה, הוא ממש ניצל בנס, הוא שכב חז'י שנה בבית חולין, אביו, הצע לם ר' נחמן את אבי וכך קם החסידון. וזה היה אחד מהרבה ניסים שקרו לו.

במחנות הפליטים

מה הוא עשה אחרי המלחמה?
הוא תמיד אמר: שש שנים מהחכים לקווחו ליגאנצ'ים ימ"ש.
אחרי שהשתחרר מוסביר הוא שב פולין לעירתו, ונסע למחנות של הניצולים בגרמניה. וכששמעו שר' לוי יצחק בנדר נמצא באחד המ汗נות עבר לשם להיות במחיצתו. ומאו נקרירה נפשו בו. דמותו של ר' לוי יצחק שבתה את לבו, והוא ראה בו דמוות של חסיד אמיתי שתווכו כברו שאין לו בעולם אלא תורה ותפילה ועובדת ה' יתברך בתמיינות ופשיטות וධיקות גמורה ברובינו הקדוש.

היה מספר הרבה המשמרות הזמן שלו והתמודדו הגדולה בכל תקופת שהיינו במחנות ועם עוז ורוחו והעמדת הדת על תילתה במקומות, ואיך שהיה מעורר את הציבור שלא לובכו את הזמן.

את ר' לוי יצחק הוא החשייב למvero ורבו המובהק, גם ר' לוי יצחק התפעל ממוני מישורו ונאמנוו הבלתי מצוים והכך אויל כבן ממש. והוא חשב את הקרבה הזאת כל הזמן, באחד ממכתבי למחותנו ר' בירך רוביינון ז"ל, לאחר שכיבד את ר' לוי יצחק בסנדקאות

ר' שמון בורשטיין

**אחד הדברים שהחזק
אותו שם הייתה תורה
'אחד היה אברהם', שכנ
תיקף בתחילת המלחמה
הדף מאן דהואلوح
למספר שנים, והעתיק
שם את התורה הזאת
'אחד היה אברהם'
והפיצה בין הפליטים.
אבי אמר לי כמה פעמים,
שהתורה הזאת מועצת
הכמות ורב האיכות
החייתה אותו שם**

ולסייע לך לפני כולם כי מפה את אהבת נערים אתם קודמים לכל, אבל מה עשו שכבר התייחסו לזכרו אב' אנט' בירושלים ואין בכוחו לשאת עוד משה שכוה. אבל בכל זאת היה מושג תמיינות הגנות לאי מדי פעם בפעם. גם את בנו הגדל ר' מאיר ז"ל שלח למד בישיבה בעידוד ר' לוי יצחק ז"ל.

גולות סיביר

היכן בילה בזמן המלחמה? הוא הוגלה לטיבריה לסתיר ושהה שם ולבסוף הוגלה לסיביר ושהה שם שלוש וחצי שנים, והוא שמו יסורי שאל וגיהנים שאי אפשר לתאר כלל, הוא העיד שرك מי שדק בכח האמונה הפשטota והתמונה שרד.

יתוּר מהקשימים והתלאות הגשמיים ארבו לפלייטים נסונות נוראים ברוחניות, הפיזיים קשים מנשוא ורבים נפלו שם חלל, היו זקנים לכהן דקדושה מיוחד לעמוד כזר חלמייש נגדם.

לימים סייר אחד הדברים שהחזק אותו שם הייתה תורה 'אחד היה אברהם', שכנ תיקף בתחילת המלחמה הדפים מאן דהואلوح למספר שנים, והעתיק שם את התורה הזאת 'אחד היה אברהם', שכנ תיקף בתחילת המלחמה שני של הספר ליקוטי מוהר"ן והפיצה בין הפליטים. אבי אמר לי כמה פעמים, שהתורה הזאת מועצת הכמות ורב האיכות היהיתה אותו שם.

כמו כן הוא מסר נפשו שם בערובות סייר על קום כל המצאות והתרחשו לו בזה הרבה ניסים. היה לו איזו תפילה והצלחה להניהם כל יום, פעם אחד הם הגיעו לו את התפילה, ובצד ר' הרבה שם לחזרו לו את התפילה, ואכן תפילתו נענתה ובסוף

חיל הישיבה בשנת תשכ"ט. עומד במרכזו המשגיח ר' שבתי יהל賓

ר' שמעון בחלילת רビינו, נראים לידיו ר' ממן ברושטיין
וילחסיאר יעקב מאדר שכטר (ארכיבת גן)

אשר היה מעריך את לבבות השומעים לשנס מותנים וליטול חלק בהצלה ובניין כלל ישראל.

וכמה שהוא נאה דרש היה יותר נאה מקימים ובצעמם היה יוצא אל העם שבדות, פעם נסעתי אותו למוסבים, והוא דבר שם לפני התושבים בכוהה להם, והוא ידע בדבר, ורבים רשמו את ילדיהם בעקבות דבריו לחינוך התורני. הוא תמיד אמר לנו, אתם לא יודעים כמה ארגוני התלמודי תורה ובתי החינוך התורניים שהקימו גדויל ישראל הצעיר, אלה מהפהה הם עשו בקרב העולים. כל היהדות שנשאר מבני הישיבות זה רק בזכותתם מוסדות.

ואולם מז שנטל את המשרה של הישיבה על שמו חידל מפעילות ציבורית ופסק מליהופיע בربים, הוא צמצם עצמו לישיבה והתמסר אליו כיליל ולא שיר.

פעם נקרה אסיפה ציבורית בבית הכנסת הגדול במוצאי שבת, והוא לא שיבא, הוא לא ענה להם, היהeti בטוח שהוא ילך כהרגלי, כשהגע מוצאי שבת ראיתי שהוא נשאר בבית ושאלתי אותו עליו זה, והוא אמר לי, תשמעו, הרי מה יקרה? אני

מאז שנטל את המשרה של הישיבה על שמו חידל מפעילות ציבורית ופסק מליהופיע בربים, הוא צמצם עצמו לישיבה והתמסר אליה כיליל ולא שיר. המשירות וההתמסרות המוחלטת היא נראית סוד הצלחתו ל創ון בית תלמוד ויסוד לכל חסידות ברסלב לדורות

שהשתנו מהקצתה אל הקצה. אם לפני כן הוא היה מעורב בפעולות ציבורית ענפה כשהוא תומך בכל לו ועובד קשה לסיע למפעלי' מעניק זאתabei ואומר לו במאור פנים, אני חפץ לנויות השותף הראשון בהקמת מביית ומבענים, וביום פקדוה היה נקרה הישיבה. מטעם ארגונים שונים לשאת דברים לפני הציבור בחייב, וזה היה ניכר באורחות חייו חדשה בחיו, וזה היה חוץ להבות חיו

הבראשית של היהדות החדרית אחרי השבר הגדול השואה האימה שהכחידה את הכל, והקדוש ברוך הוא הותיר שרידי חרב גודלי עולם שאש התורה יקדה בעצמותיהם והם הפכו עצם ומסור נפשם להפריה את השמנה ולכסם מוסדות והיכלי תורה כל אחד בקהלתו. וכנראה שם אבי נבחר לנטווע ישיבה שמננה הושתת יסוד גדול לתקומה חסידות ברסלב והפצת אורו של רבינו הק' בדור האחרון.

בתחלת הדרך הוא נפגש עם אחדים מגדולי ראשי הישיבות כהרבי מפונבייך שעודד אותו מiad וגם תמק בישיבה בעוריה ממשית, והוא זה שהציג לו למנות בראש ישיבה את הגאון רבי פנהש שריבר. כמו כן כשלעה לבקר אצל הגאון ר' אליעזר יהודה פינקל ראש ישיבת מיר, שהיה ידוע באהבת התורה המופלאה שלו וסייע לו שהוא רוצה לבנות ישיבה ובמהמשך שמשו מגיד שעיר רובות בשנים הרה"ח ר' בנימין זאב חזין וכMSGיה המגיד ננתן צבי קניג והרה"ג ר' שמיריהו גריינמן בן אחחו של החוזן איש ומקורבו הגדול. שהיה ידוע באהבת התורה המופלאה שלו וסייע לו שהוא רוצה לבנות ישיבה בחוריו ברסלב, הוא כל כך נתמלא שמהה נכנס לחדר ויצא משם עם סכום כסף כשהוא הנודע שבתי יודלביץ ועדו רבים וטוביים שמן הרاوي יחד לך ריינעה בפני עצמה. גם הרה"ח ר' יעקב מאיר שכטר שליט"א היה מופיע מעט לעת ונושא דברים לפני אביו, והיו מתעניינים אותו בכל דבר ועניין.

אבי היה מעוזו מחשוף וمبקש לה, שכנה בו נפש שוקקת, כל דבר של יראת שמיים קנה את לבו. כשענכם למדוד בישיבת בראנובייך צדה עינט את חברות הבחרורים חסידי ברסלב שהו ניכרים ברצינות שלהם בעבודת הר מלאים ביראת ה' ומופלים בהתמדת התורה, הם היו ממש בחורי הישיבה והשפעתם היה עצומה על בני הישיבה, והוא נמשך אליהם כאבן שואבת, והם קירבו אותו לדורך רבינו הק' ולספריו הקדושים

המלחמה וגולות סיביר, שבאמ' ניצל הוא יפתח ישבה. ובאמת היה בו שילוב מיוחד של חוץ ופעילות במרחב בלתי גלאית עם זאת יותה לו הכנה וביטול אמיתי לפני הגודלים זוקני העדה שהכיר ברום ערכם והיה חרד לモזיא פיהם.

מקים עולה של תורה

מתי הוא החל לכון בראשות הישיבה?

מיד בראשית הקמתה. היה זה בשליה שנת תש"ט התקינה אסיפה של אנשי שלמוני בעיר הקדוש ירושלים, בייחד עם זקני העדה ר' לוי יצחק בנדור ר' אליהו חיים רוזין ור' אלחנן ספקטור ועוד, ושם דנו בכובד ראש על נחיצות יסוד הישיבה. וכשודר על מי שניגל את הישיבה עלה שמו של אבי ור' לוי יצחק שהיה לו כבר היכרות אישית רבת שנים אותו וכן שאר הזקנים המליצו עליו שהוא האיש חיל המתאים לכך.

יש לציין, שאחת הסיבות שהוא מצדו ניאות קיבל את העלה הזה, הוא שנדר שם הוא ניצל מהמלחמה ומסביר, הוא יפתח ישיבה. ובאמת היה בו שילוב מיוחד של חוץ ופעילות במרחב בלתי גלאית עם זאת יותה לו הכנה וביטול אמיתי לפני הגודלים זוקני העדה שהכיר ברום ערכם והיה חרד לモזיא פיהם.

על הוצאות הראשון של הישיבה נמנעו הרה"ח ר' נתן ליברמן שליט"א כMSGיה ר' רוחני, וכMSGי שיעורים שימושו הרה"ח ר' נתן צבי קניג והרה"ג ר' שמיריהו גריינמן בן אחחו של החוזן איש ומקורבו הגדול. הייתה ידועה מסיבות מסוימות נקלע לביתם והם כל כך התרשמו ממנה ובבקשותך כל המשפה התקרכה יהודות והחלו לשמור תורה ומצוות, ונוצר קשר חזק ביןיהם לבין אביו, והיו מתעניינים אותו בכל דבר ועניין.

• • •

יש לציין, שאחת הסיבות שניתן לקבל את העול הזה, קר שמעית אבל לא מפיו, ראש הישיבה ואביכם היה המגיד שיעור בשיעור א', ואולם אחרי שאביכם עזב את

בחודש חשוון קיבל משורה תורנית בעיר תל אביב לשמש כמגיד שיעור בישיבתו של הרב היל וויטקין, בתפקיד זה כיהן שנתיים. וכמיון שסדרי ההחברה לא היו תקינים כבדעי והנסיעות גלו זמן רב וממושך יקר הוא נשאר alleen בישיבה רוב השבוע, והיה חזר פעם באמצע השבוע ולשבת, כאשר נולדתי לא נודע לו מזה רק בעבר יומיים.

הוא היה כל כולל מסור לישיבה ולתלמידים במסירות וחירות שאין כדוגמתה. דאג להם בגשמיות ורוחניותocab לבן והערף עליהם אהבה וקרובה ללא גבול. וכמים פנים אל פנים הם זכרו לו את אהבותו אליהם כל השנים. מלבד מסירת השיעורים הוא דאג להביא תלמידים לישיבה, והיה מסתובב בישובים בכל רחבי הארץ צפפון ודרום, ומקטע את ההורם ואת הילדים לבוא ללימוד בישיבה, לבו בער קרב נפשות ישראל להשם יתרך ולהציג מרדת שחתה.

בין הזמנים ובימי הירושם היה מכתת את רגלו מוקך ועד ערב והולך מבית לבית לדבר על לב הנערים לובא למדוד בישיבות, רק בערב פסח היה מגיע הביתה. גם באמצעות הזמן שבוור היה נשבר וחזר הביתה, הוא היה טורה ונוסף אליו לפיסוס ולזרום את רוחו ולא עזב את הבית עד שהה תלמיד חזר לישיבה. אך הוא הציג נערם ובחורים רבים שאותו בפועלו זכו להקים משפחות מפוארות, חלקים נעשו רבני ערים ומרבי צורה ויראה כדוגמת רבה של העיר דדרה והגר"ש ביטון שליט"א ועוד שבל פעם אני נגע עםם הם אומרים שהם חביבים לו את חייהם. כל אלו שלמדו אצל אבי נקשרו אליו, וכשהיו עושים שמחה היה באים להזמין אותו, והיו הרבה שהמרו לו אמון והיו את בקשר עד סוף ימיו.

בימי השבעה על אבינו הגיע לנחם הגאון ר' מרדכי מן חתנו של ראש הישיבה ר' הלל שמילא את מקומו, והוא אמר לנו, אני היתי ראש הישיבה והבאנו שמיutes אבל לא מפיו, בא בעקבות קבלה שקבל על עצמו בשנות

אחר התפילה היה הולך הביתה לאכול פת שחרית ומיד חזר לישיבה בתחילת הסדר, הוא הקפיד שהבחורים יחללו את הסדר בכך, היה יושב ולומד בבית המדרש בספסל האחורי, והבחורים שאיחרו היו ננסים בוחחא שלא ישם לב שאיחרו, הוא היה גברא דמיסתפנא מיניה, לא חיללה מפחד עונש רק מיראת הרומיות.

הוא למד בהיכל עד השעה עשר, ואז היה יורד למשרד וושע עם המזכיר ר' שמואל גון, כותב מכתביהם נחוצים ומשגר ברכות לכל מי שנתן לו נתינות יפות ביום אתמול, הוא היה מודר וויזי במלאותו ונומר מכתב אחרי מכתב. אחר כך היה יוצא לדרכו לאוסף כסף, היה מכתת רגליו שעוט ארכיות בקוו ובხום, לעתים היה חור אחרי צהרים מותש ורטוב כלו עד שהיה צרי להחליף את כל בגדיו. היה אוכל ארוחת צהרים, נח קמעה ועליה למלוד בישיבה, תמיד הוא חיפש שיהיה לו חברותות, ואחרי מעריב בישיבה היה שב הביתה. בדרך כלל לא היה יוצא אחרי מעריב, רק ביום שלא היה ספיק בידו להשלים את המכסה היומיית היה הולך גם בלילה. מראות יסוד הישיבה שוחח עמו ר' לוי יצחק שיקבל על עצמו לב נכנס לעול חבות, והוא עמד בזה בסיעטה דשמיא מופלאה לאורך כל השנה עד אורתית ימי.

הוא היה מסודר בכל עניינו. את המשכורות שילם פעמיים בחודש, בצד' ובראש חודש, פשוט כי לא רצה להזוק אצלו מועות הקדרש, והוא משלם מזמן, לא היה אצלו מושג של המהאות בנק וצ'קים. מי שלא היה בנמצא אותו יום היה שולח לו את הכסף אל הבית, היה נהר ואומר תמיד 'בימנו תנתן שכרו'.

שקע בתלמידו

באסיפות זקני וחשובי א"ש

בשיה עם מחותנו ר' ברוך רובינזון, מינין נאה הגויי לנוא

נושא דברים באסיפה למען התלמוד תורה

במו ענייך שהוא בא לאבי, ואבי סיפר לי את השתלשלות הענינים.

בראשית נבנה רק הקומה הראשונה, מספר התלמידים היה מצומצם ולא היה נדרש יותר מורה. אחר כך נשתרבו התלמידים היה זה אותו ר' אברהם שעוזר לבנות את הקומות העליונות, הוא תמיד היה בא ובודק מה צרי, היה מביא חץ וכל צורכי הבניה וכו'. את כל הבניין הוא בנה רק מכסף ומפרותות שקיבץ ואסף בארץ ישראל, לא היה נגידים בברסלוב רוכם כולם היו מעוטי יכולת והכל נבנה בכוח הרצון ואמונה בכוח הרבי הגדול שעלהשמו נקרא הבית הזה. הוא העיד ואמר שהוא הולך דמעות על כל אבן בבניין וכל לבנה היה ספוגה בתפלות ללא הפסקה. מי שהיה נוכח וראה אז איך שהוא בנה את הישיבה, יודע איזו מסירות והקרבה היהת נדרשת לבנות בנין שכזה ללא עזרה ציבורית. אין אפשר לתאר כל איך שהוא רץ למקום למקום להציג כסף, וה' היה בעזותו שהוא לא היה חייב אף שצעריך.

הקבילן של הישיבה היה ר' יונה

אפשר, אבי סיכם אותו שכל שבוע

בימים שישי, הוא משלם לו על העבודה

של אותו השבוע, הדיה המתודדות,

קבועה להציג את הסכום השבועי,

פעם אחת ביום שיש לא היה לו כסף,

הוא הגיע הביתה והתחיל להתפלל

עם דמעות לה', ואז דפק בדלת יהודי

בשם ר' אברהם פרטוש, והוא היה עסוק

וקובלן שהסתובב בישיבה, והביא לו כספי

מוחומן, ואמר לו, קח את הכסף הזה, וביקש

בתמימותים שים לי ידים על הראש, ותברך

אותי. אבי ברך אותו, ולאחר כך ספר את

סכום הכסף, זה היה בדיקת הסכום שהיה

צעריך לשלם לקובלן, מיד הוא רץ לשלם

לקובלן ברגע האחרון. את הספר הזה חזרתי

בראשית הישיבה

מה היה סדר יומו ובאיזה אופן

הוא החזיק את הישיבה?

הוא היה מגיע כל יום לישיבה

שעה לפני התפילה, הוא היה

עומד על זה שבחרים יכולו

להתפלל, אם בחור לא הגיע, הוא

היה מטפל בזוה מיד, עד שלא היה

זה דבר שבחר לא הגיע לתפילה.

נרכש המגרש של הישיבה ברחוב ברסלוב. אבי התירא לחתת אהירות על סכום גדול שלא היה ברשותוומי שהחтем על שטרות הקניין של המגרש היה ר' זאב ליברמן ששהיה נחשב/amid ובעל יכולת. הוא חתום אבל מה שמעוניין ששנשナル איך לך על עצמו אחירות על סכום שכזה, השיב, ידעתני שני ליא יצרך לשלם. הוא סמרק על אבי שאמר שישתדל להביא את הכספי. ובאמת מאי רכישת המגרש ועד שהבנייה עמד על תילו היה רץ כל לילה ממקום למקום להציג כספים, לעיתים הינה גלווה אליו ר' יעקב זעירג אורלנץ'יק, בכל התקופה היא הייתה ממש לא ראה את הבית.

אבל, היו כמו שטייעו בעדו להשגת כספים לבניין הישיבה וראו שיעות. היה אברך שהיה שומרה שנים אחרי החותנה ועדין לא נפקד בידים. אבי הבטיח לו, אם אתה תסייע לבניית הישיבה בשנה הבאה יהיה לך ילדים, וכך היה לו ביטחון בכך ורבינו שהישיבה הנקראת בנין שכזה לא עזרה ציבורית. אין אפשר לתאר כל איך שהוא רץ על שמו שהוא יפקד, הוא היה בטוח שמי שיתרום לישיבה ייוושע בכל מה

צעריך. הקובלן של הישיבה היה ר' יונה

אפשר, אבי סיכם אותו שכל שבוע

בימים שישי, הוא משלם לו על העבודה

של אותו השבוע, הדיה המתודדות,

קבועה להציג את הסכום השבועי,

פעם אחת ביום שיש לא היה לו כסף,

הוא הגיע הביתה והתחיל להתפלל

עם דמעות לה', ואז דפק בדלת יהודי

בשם ר' אברהם פרטוש, והוא היה עסוק

וקובלן שהסתובב בישיבה, והביא לו כספי

מוחומן, ואמר לו, קח את הכסף הזה, וביקש

בתמימותים שים לי ידים על הראש, ותברך

אותי. אבי ברך אותו, ולאחר כך ספר את

סכום הכסף, זה היה בדיקת הסכום שהיה

צעריך לשלם לקובלן, מיד הוא רץ לשלם

ר' בימיין זאב חסין מוסר שיעור לתלמידי הישיבה, עומד מימין ר' שמעון ברגשטיין

**הוא היה כל כלו מסור
ליישיבה ולתלמידים
בمسירות וחריצות
שאין כדוגמתה.
דאג להם בGESIMOT
ורוחניות CABAL BEN
והנוריף עליהם אהבה
וקירוב ללא גבול.
וכמים פנים אל פנים
הם זכו לו את אהבותו
אליהם כל השנים**

אבוא, יכבדו אותו לשבת במוורה, מה זה שירק אל כיים, מאי שנפתחה הישיבה, מה שירק לישיבה אני עושה, מה שלא שירק לשיבה אי לא עשה. הכבוד שם לא שירק לישיבה, ואני לא צריך את זה. הישיבה הייתה כל עניינו ולמענה עשה הכל. המטיסות וההמיטות המהוללות היא כנראה סוד הצלחתו לכונן בית תלמוד ויסוד לכל חסידות ברסלוב להדורות.

אני נזכר במאורע שהתרחש ביום השבעה על אבי, במווצאי שבת הגעה משלוחת גודלה מאנשי שלומינו שכירושים ולחפותנו אנו רואים בין היבאים את הרה"ח ר' נחום יצחק פרנק, שכידוע לא היה יוצא כמעט כמעט מגבורות ירושלים, ולא ציפנו כלל שיטחה לבוא לנחמו מוחוץ לעיר ולנוחה פלייאטו הרבה ענה ואמר הרה"ח ר' אברהם יארבלו שהיה בין הבאים וסיפר, שככל הדרכ שוחרה מהי' נבנה בנן הישיבה? מהי' נבנה בנן הישיבה? בהתחלה לא היה מקום לבניין של קבוע לישיבה, היא התגללה ממקום למקום. ואמר שאפשר לומר הרבה שרכי שמעון היה בבחינת רבינו נתן של הדור הזה שזכה לפאר ולהלינה הייתה במקומות אחרים. בשנת תשכ"א

ה' בדור האחרון, ועל כן חש זכות לטורו
ולהגע לנוهم.

מתי נבנה בנן הישיבה?

בהתחלת לא היה מקום לבניין של קבוע לישיבה, היא התגללה ממקום למקום. ובמקום אחד למדו ובמקום שני אכלו בבחינת רבינו נתן של הדור הזה שזכה לפאר ולהעמיד קיום וביחס נצחי לדבר ורבינו

היתה לו נשיאות מיוחדת, כל מי שבא ב מגע אליו חש מיד שעומד לפניו איש של מהוות זעקה אמרת וspark רצון השם יתרב וקיים ההורה, לנגד עניין, וכל מעשה לשם שמיים ללא פניות. מי שהכיר אותו התפעל מהאמת שלו ועשה עליו רושם נצח. כשהתחל לטע לבן,

ירוק בשנות תש"מ"ד להחזקת המוסדות, אבי אמר לי להיכנס שם לאיזה יהודי חסיד בעלי, היה לו מפעל של הלבשה, שנכנסתי למזרדו והוא היה טרוד מאד כל הזמן בקבלה טלפונים של הזמנות ולא היה לו רגע פנו, ובכל זאת כשניגשתי ברגשטיין, הוא מיד קם לקרأتي ואמר לי בהתרgestות, אבן אדם אמיתי שלא גנטה הרבה יהודים כדוגמתו, זה יהודי כשר, פנימי, אמיתי אין בנמצא, אבי נפגש איתו בסך הכל פעם אחת, הוא הררי נסע פעם רבים לאmericה, ראה שוניה בשבי הישיבה, ובפעם הראשונה שבליטא פעל בעיניים, שאו הוא לא רצה כל כך לנסוע, ובכל זאת הוא הותיר עליו כוח ורשות كبير.

עם מי היה מתייעץ בהנהגת הישיבה? אם כי היה בקשר עם כל זקני החסידים ונתקה מעתcum, הרי שהמכומות המרכזיות שלילו את הישיבה היה ר' לוי יצחק בנדר שהייתה נושא בעול והיה קרוב בוגר. כל ערבר ראש חורש הוא היה נסוע לר' לוי יצחק ומספר לו

מה הדר הקודם, תמיד חשבו מהתכלית הנצחית. בכל הלילות הישיבה, לא יצא מהכלל, והיה מתייעץ על כל פרט ופרט, מה שהוא צריך לעשות פה, מה שהוא צריך לעשות שם, אפילו על דברים קטנים היה מדבר אותו. הוא היה המשענתה החזקה שלו כל הזמן. בכל פעם שהוא יונכו נוכחים שלח אותו לר' לוי יצחק, ואומרו שהוא יגיד. גם בבית ידוענו שבכל שאלה והחלטה גורלית היה אומר לامي געלה ונשאל את ר' לוי יצחק.

בהתיעוזות עם ר' לוי יצחק בנדר

ר' לוי יצחק בעצמו גילה מעורבות רבה בעניין הישיבה והקדיש עבורה הרבה מצמונו היקר, הוא ראה בה את תקנות והמשר החסידות והשארת נצחונות דעת רבינו הэк' בעולם. מדי תחילת זמן היה מגיע לישיבה ונושא בהיכל דברי פתחה חוצבי להבות, אשר לפני התלמידים, היה מעמד אדר ובלתי נשכח שנחרת לבבות לנצח.

היה לו שפה משותפת עם ר' לוי יצחק, וכל המושבה שליהם היה שווה, הם חשבו על התכילת כל הזמן ולא חשבו על עצם דבר, היה להם רצון אחד אך להודיע את אמיתת דבר רבינו הэк' בעולם. הם היו בעולם רוחני געלה, ומודרומים עולם החירות של עולם הבא, הזכרן של עלמא דאות היה שגור על פיהם והם היו את זה, וכמה עשה הדיע עם מוהרנת' של אחריו שהושפל פעם בזורה נוראה נשאל על ידי תלמידיו אך הוא הרגיש אז. הוא ענה ואמר, אני מרגש את עצמי כבר ארבעים שנה אחורי ההסתלקות, כאשר היה האנשים האלה, ר' לוי יצחק ואני ושאר חסידי ברסלוב

בלילה שתשב ותלמוד ותצלית. היה לו ממש אהבה ומסירות נפש לכל תלמיד, עד שכט בחור שיצא מהישיבה היה לו איזה נקודת אמת מיוחדת שנטל ממנו, הוא הטבע את זה בכל ابن בנוין. לכל חתן יהיה נתן סכום כסף מוסף כהשתפות אתה לא משער כמה דעתות שפכתי عليك

ר' שמעון בבחירת תלמידי הישיבה

ר' שמעון בבחירת תלמידי הישיבה

לאורך ימים. בקום הישיבה היה נתון ביום שישי שיעור בפרשת השבע, אחר כך היה תקופה שהיא אמר שיתה כל יום שלישי בהיכל הישיבה, וזה חוץ מהשיעור בסיפורו מעשיות שmasor כל שבת בוקר, שבאותנות מיוחדת היה שורר את רומי המעשה עם פרשת השבע ומעורר את התלמידים על הדברים הטעונים היוזק, ודבריו שיצאו מלבד אהוב ויו ננסים עמוק ללב, כפי שמעמידים כל התלמידים. הוא היה אמן בשתייה ובחכמתו העמוקה ידע متى להעלים עין ולשחוק, והוא שתק הרבה. לפעמים חשבתי שהוא איינו מודע כלל מני דברים שמהרחים סבבו, ורק לאחר מכן חתובר לי שהוא ידע ושתק, הוא חיכה להזדמנויות המתאימה שיוכל לומר. גם כשבשתי דברים בלבד רק הוא שתק ולא דבר, פעמי הוא רימץ לי משהו, ועתדי נדלים מרוב הפעה. ■

•••

אחר ההסתלקות של אבי זכרונו לברכיה ניגש אליו אחד מרמי' הישיבה, ואמר לי דבר מופלא, שכט מי שמזכיר רואה שאל שבני ישיבה לשם שמיים באמת, בדור כל לא רוא את פירותיהם בחיהם וכל שכרם נשמרת להם לעולם הבא, ורק לאחר ההסתלקות צמחו הפירות והישיבות לתפארת, והביא לי לדוגמא ישיבות והיכלות וורה ששגשו לאחר פטירתם אלו שיסדו אותם. וסימן לכך תראה שיתרחש עם הישיבה. והנה בסיעיטה דשמי' וואים איך פועלות צדק נמצחת הישיבות שיסד אבי עלות ופירות בתורה ותפילה ויראת שמים שלא כפי דרך הטבע כלל, רק בזכותם עצמם תפילות ויגעת האבות. ■

•••

תם ולא נשלם שיחתנו עם הרה"ח ר' נחמן שליט"א - ועוד חזון למועד להרחב היריעה שרק ראש פרקי והבא ממנה מקוצר הזמן וdockות השעה, כשהתקווה גודלה להשלים המלאכה לקראת מלאות ששים שנה ליסוד הישיבה בקץ הקروب הבא עליינו לטובה. ■

חסידי ברסלב מצאו להם מקומות להתבודדות בעיר. למשל, אחורי בית ושם היה דשא ועצים ושקט... הכל ביחד עוז

הכנסת "וילקה" הייתה חצר של הטענה הייתה סגורה. אף בן אדם לא נכנס לשם, להתבודדות, וחסידי ברסלב ניצלו את המקום זהה

קר נראה שולחן השבחת בבייתו של החסיד ר' מנחם ברזסקי חותנו של כותב היקון ♦ תיאור לבב על ר' נפתלי ליבאונע אחיו טל רבינו געצי חאוכן, עסק לירנסטו במלחירות לתקב"ע-עת וביני לבני אמר ליקוטי-תפילהות ♦ עדויות נדיות ובלתי ידועות על גודלה נפתחו של החסיד ר' שמחה בארנשטיין חיקרי אנט"ש בלודז' והניסיונות טענறך בהם ♦ גם: ליעד היו אנט"ש מוצאים מקומות התבודדות גם בעיר הסואנת? ♦ פרקים חרוטי לב חתור יוכן זיכרונו תיו הגנו של החסיד ר' משה אהרן שאטאן ז"ל מלודז' שבפולין

פרק שני בספרה

נערך ע"י מכון אש תמיד תאג"ד
לכrown חסיד ברסלב בפלין

הזכירות הగנוזים

ר' משה אהרון מרכז בילין
ל' משה אהרון מרכז בילין

לעורך ולהדגיש את הנפשות
לילך בדרך צדיק האמת
ואנשיו הנלוים אליו בתמיות
ופשיות, ולהאמין "שישנו
בודאי".

בפרק הבא מספר הכותב על
חוותנו ר' משה מנהם ברוסקי
ומשפחתו, על החסיד "ר'
נפתלי" - הלא הוא ר' נפתלי
צבי ליבאונע אחיו של החסיד
הגadol רבי געצ'י מאומן,
על חתנו של ר' נפתלי - ר'
שמעה" - הוא החסיד היקר ר'
שמעה באראנטינו, ואחיו ר'
משה חיים, כולם מיקורי אנשי
שלומנו בלודז'.

והיות שהחסידים הנאמנים
עליהם מסופר כאן, עלו על

מקורה על קידושה הי' בימי העברה בשואה
האיומה, יהיו הרברים לזכרון ולעלוי
נסמותיהם הטהורות.

תורה נפולה למשפה הכבורה על רשותם
לפרנס את הזיכרונות המיוחדים בביטאון
הקרים בחתרניות מרובה, והפיחו לבבאות
כיסופים וגעגועים להיזדקך בדרך הישן שהלכו
בו אבותינו ואף על פי כן הוא חדש לגמרי. כי על
כו, זו עיקר מטרת הספרים המובאים בגליו,

בגיליו הקודם הבאנו את
הפרק הראשון בסדרה,
מתוך ימינו המכפלא של
חסיד ר' משה אהרון
שאטין שעלה מלודז'
שבפולין לארץ הקורש.

בפי שצווון, הכותב ר'
משה אהרון העלה על
הכתב זיכרונות מפעמים
ויחידים מסווגם, על
התקרבותם לברסלב, ועל
אנ"ש שהתגוררו בעירו
לודז'. למרות מרחק
השנתיים בין הזרחות
המאורעות ועד לזמן
כתיבתם - לא נט ליחס של
הזכרונות וטעם לא פג.
טהרתו כו' טוב

סהרה, לא ינבהليل נהра'.

ברחוב דיבר, בכה, עד שהרגיש

**שיותר קל לו, אז
האמינו שתפילה
התקבלה, ואחר
בר היה שמה
מאך באילו ירד
על מעל ראשו.
הוא מסר את כל
החשבון שלו
לאביו שבשימים,
והוא בבר ינהל את
כל עניינו, יודאג
לכל צרכיו**

ברחוב וסוכני גר יהודי
יש אומרים שהוא עשיר גדול, יש לו בית
פיטום עופות, לעשרות אלף ראשי. הרבה
אנשים עובדים אצלו, הרבה גוים. ר' ליב
היה חסיד. לדין לא היה, אבל גם לא בור.
היו לו הרבה בנים ובנות, וכולם התעסקו
ברחוב וסוכני. ר' ליב חבר חתנים לבנותיו
אשר היו אברכים לומדים מופלים.

לר' ליב היה את ר' מנהם-מנדל ברוסקי
שמו (חמי של המחבר משה אחרון), חסיד
מחסידי ברסלב, ירא שמים, מסור תורה
בכל נימי נפשו. הבית שלו היה בית-ודע
להלמידי חכמים. אורחים היו תמיד מבין
אוכלי שלונג, ידו פנואה לזרקה. עבר
קשה להוציא את לחמו, אבל תמיד היה
שם. תמיד שמה, רק, שר, בכח הרבה
באמרות תחילם. כל יום הלך למקווה
בברוק השכם לפני התפילה. היה וגיל
לקום מוקדם מאד, ולאחר התפילה היה
מתעסק בקניית הסchorה. גם לו היתה חנות
של וופת, והחפרנס בכספי. כל המשפחה
עבדו בחנות מקטנים ועד גדלים. היו לו חמישה
בנות ובן אחד.

اشתו הייתה אשה צדקנית. אחה היה בין
יושבי "אונמן" שברוסיה, מהמקורבים לאנשי
חסידי ברסלב המקובלנים. כל יהודי חסיד
או למדן היה בעיניה כמו מלך. בדרך ארץ
וככבוד קיבל את פניו. ויתרה על הרבה
נוחיות בחיים, העיקר שהילדים היו יראי
שמעים. היה רגילה לומר: "מה כל החיים
בעולם הזה? כלום ועוד פעם כלום. העיקר
מלאכי עליון". כל הבית שר אוו. היה נדמה
בעולם הבא". זמי שמשair בנים או חתנים,
שם הקירות שרים אותו. הקירות רעדו,
לומדי תורה וראי שמים, וזה השבר שקיבל
סלול בקהלו החזק, וככל דירי החצר שמעו
כלל המעשים שעשה בעולם זהה. אך כל
את קולו את שרתו ובגיגון המקובל אצל
הברסלובר. (אם יונק שאר איזו, אך קולו היה
התורה, לעצמה לא דאגה, לא איכפת לה.
אוכלת או לא אוכלת, העיקר שבעליה אוכל
שמעו... והוזמ"ר אשת חיל מי ימצא" - "איו-
איו-אשת חיל מי ימצא"... יבא ממש מכלוי

מורבו בדיקות, היה מחוץ לעולם זה... רואו
שהיה כלו בעולם אחר לנמי... עולם בלי
dagotot, עולם של שמה, אפשר לחשוב
באותו הרגע שר' מנהם הוא הכי מאושר
בעולם. והקידוש על היין-ברוב דבקות
בקשי הפרנסה, הרי שבערב שבת יהיה

שבת אצל ר' מנהם ברוסקי

ואם ביוםות החול היה ר' מנהם טרוד
בקשי הפרנסה, הרי שבערב שבת יהיה

דמעות בחדר ההבדדות

בית ישן עתיק יומין מעץ. חדר, מטבח
וחנות. החדר היה גדול ווגם המטבח, וזה

באותם, וכי שידע והיה בקי בדבריו זל').
וכשבא ר' יצחקל, כבר יידעו שבע שנים
לפני זה, או הודיעו לכל אחד. הרבה אנשים
באו ועמדו סביכו לשמעו מפיו. בפשתות
כואת הסביר כל דבר קשה ולא מובן.
ור' מנחם-מנדל זכר את תורתו וכעת
בחולמו, חור על זה עם בנו.

ר' נפתלי

(הערת העורך: כאן מסיפור הקותב על ר' נפתלי צבי לוי-אונגע, אחיו של רבי געבי מאוכן, שהיגר לולדז'. שבפולין).

ר' נפתלי, מוכר עיתונים. בא מורסיה
וזכה להיות הרבה פעמים על קברו של
הצדיק ע"ה. יהודי קפון, ישר, צדיק ממש,
הוא יכול להיות רב. כשהוא מוחהיל בספר
את גודלו של הרב... או כולם עומדים
ושומעים אותו, צמודים ממש למקומו.
ר' נפתלי, היהודי גבוה ורזה. גב כופת, ז肯
מודולל, פיאות פרעות ועינויים כמו לפידי
אשר. שבור וצצוץ. עניין, אבל קפון. הגבאי
הראשון בבית החסידים. רציני מאד, ככל
אומר כבוד.

היה לו דוכן למכתת עיתונים ברחוב

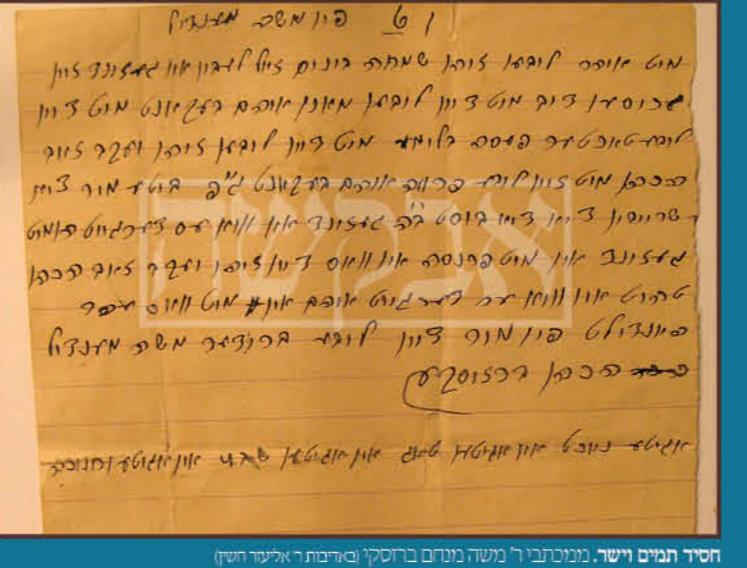
הוריו של ר' יצחקל גרו בולדז' ובשבא לכיים ביבוד הורים מדי פעם, ננס נבר לראות את חבריו בבית החסידים, אץ היה הג ממש. במו שהוא למד את לקוטי מוהר"ן לא היה דוגמתו. כל פירושו שנtan, כל הסביר, זה היה למעלה מהמשוער. כל מילה "חוצב" להבות אש"

לפני הדלקת הנרות, עם
בנו יעקב, ובדרך דברו
רק דברי תורה, מפרשת
השבוע, או מדברי והרבי
ז"ל, דברי מוסר ותשובה,
סיפורים מהצדיק ר' נחמן
مغربולוב ז"ל.

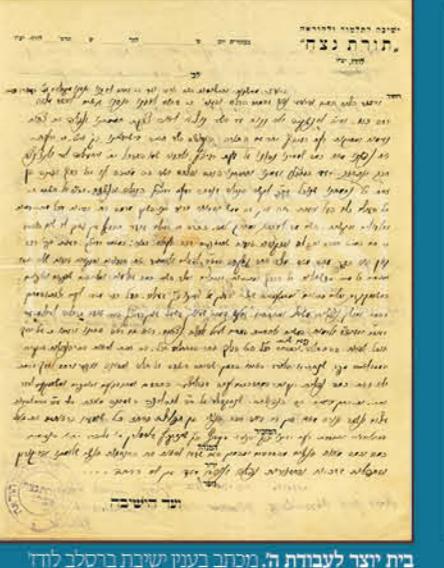
אי אפשר להזכיר עכשו
את ר' מנחם, שנכנס שבת
נהייה לבן-אדם אחר לרמי,
פשת צורה ולبس צורה",
מוחכוון לקבלת שבת קודש
בקודשה ובתורה. יצא
מהഗשמיות לגמורי. ממש
מלך... ובכל רצונו ונפשו רצה להיות כמו
כל חסיד ולמדן. ולבו מלא גאות שנמצא בין
חסידים אמייתים, ושגם הוא נקרא חסיד...
גם זכר כמה תורות ששמע מפי ר'
 יצחקל מאוטובזק, שהיה עלייל וגאנַן
גדול, וmdi פעם היה בא להתראה בולדז'.
ומחמת מחלת השחפת שמנה סבל, ישב
כל ימי באוטובזק והחסידים מולדז' דאגו
לפרנסתו. הוריו גרו בולדז', וכשבא לקיים
ביבוד הורים מדי פעם, ננס כבר לראות
את חבריו בבית החסידים, או היה הג ממש.

כמו שהוא למד את
לקוטי מוהר"ן לא
היה דוגמתו. כל
פירושו שנtan, כל
הסביר, זה היה למעלה
מהמשוער. כל מילה
חוצב להבות אש".

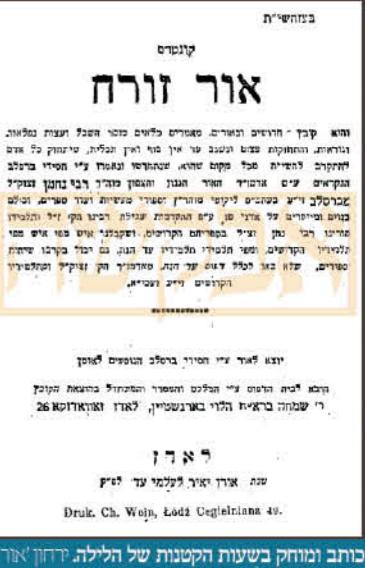
אחרי התפילה
וירוקה, כולם התישבו
על יד השולחנות.
עשו קידוש, ואחד
מהיהודים את סיפוריו
מעשיות של הרב
- שהיה גם בורגון
(אידיש מודברת) שכל
ספר טמון בו הרב
סודות ורמזים - היה
קורא ומסביר לפני
כולם (בדוק כלל נתנו
את הלימוד הזה למי שזכה
לקבלת שבת בבית החסידים. מוקדם הלך,

חדר גנים וישראל, נזכר במאמר משבח ביחסו לשבתו בולדז'

בית יצדר לעובות ה. מכתב בענין שבת בולדז'

וורת שחתיא לאודר לשבחה בולדז'

האחרון היה משמש גם כבית מטבחים
לעופות, וגם להדר שינה, והסלון גם שימש
להדר אורחים.

גם בן היה להם. למד בישיבה, וגם ידע
טוב גمرا ומפרשים. הוא ענקלה גמור את
ישיבת בולדז' בהצטיינות, וגם חיבבו אותו
בתכניות שבו ובשירות הלב.

הבטה השלישית הקטנה, היה לה מחללה;
שיטוק חלקיק או מחללה אחרת. לא יכול להלה
לכלת, היהת נאהות בקייר וכך הלהה.
ההורים האמינו שהכל ממשים, ור' מנחם
כל יום בוגן התפילה ובחתובדות הרובבה
לហבות ולהתפלל עבורה. ובשנון זה היה
מתפלל: "יריבונו של עולם! אתה כל יכול,
אתה יודע שאנו מלאים טאים ועוננות,
אבל אתה רחום וחנון וסולח ומוחל לכל
עוונונינו כמו שכתבו: 'כרחם אב על בני
כן תרחם עליינו', ושלח רפואה שלימה לቤתי
שהוכל לлечת על רגליה, בוכות הצדיק י'ה'ל
נובע מקור חכמה' ר' נחמן בן פינגן ז"ע".

בכה בזמין התפילה ושף הרבה דמעות.
הבעתו הייתה בידיש, והיה לו אוצר של
מילים, אוצר של ממש. דבר, בכיה, עד
שהרגיש שיתור קל לו, או האמין שתפילה זו
תקבלה, ואחר כך היה שמח ממד כאילו
ירד על מעיל ראשו. הוא מסר את כל
החשבון שלו לאכיו שבשים, והוא כבר
ינhalb את כל עניינו, וידאג לכל צרכי.

ר' מנחם-מנדל היה כל יום מתבודד שעשרה
כמו כל חסידי בולדז', ועל זה מרים
(ספר ליקוטי מוהר"ן) על מאמר חכמיינו: "אין
לך אדם שאין לו שעה" - זאת אומרת שכל

ודברים היוצאים מהלב הם בשפה שוגרה
בפיים. בתמי החסידים של הברוסלובר,
בולדז' או בולדז', או בולבלין, היו חסידים
מיוחדים להתבודדות. חדר קטן שרך אדם
אחד נכנס בו, וסגור את עצמו. ובחר כוחה
ישב לו ר' מנחם-מנדל ומתפלל לבריאות
ביתו החולה, בוכה ומתחנן. הדמעות
ירדנות לתוך זקנו, ועינויו כבר לא רואות
מרוב דמעות. והילד החזתיה באמת
פיקחית והיה צער ממש לראות איך שהיא
מתקשה בהיליכה עד שהיא מגיעה למבחן
חפזה. ר' מנחם-מנדל אהב אותה, וגם
את חבריו בבית החסידים, או היה הג ממש.

רוב סוחרי העופות היו מהעיר 'כמילני'
על יד לודז'. שם מגדלים עופות לשחיטה,
והם מובאים לעיר לודז'. שם מפטימים את
האווזים לשומן, ורוב הסוחרים שעוסקים
בעופות מכמליין'.

אחרי קנית הסחורה הילך ר' מנחם-
מנדל למוקה. יום לא עבר עליו בלי מוקה.
ר' מנחם-מנדל כמו שגפו היה נזוק, קצר
קומה, אך קלווה היה חזק מאוד. וכן קטנטן,
פיאות תמיד מיליאות נזוצות, אפילו בשbeta.
תמיד נתן כבוד לכל אחד, אפילו לצערין בין
הכהרים שידעו תורה. גם הבן היה בדיק
כמו האבא בכל המונחים, ובונסף היה גם
בחור ישיבה למדן.

פשת צורה ולבש צורה
למרות שבת בית החסידים היה רחוק מביתו,
בכל זאת כל יום שישי לפניו ערב הילך
לקבלת שבת בבית החסידים. מוקדם הלך,

**בבתי החסידים
של הברוסלובר,
בולדז' או בולדז',
או בולבלין, היו
חדרים מיוחדים
להתבודדות. חדר
קטן שרך אדם
אחד ננס בו,
וסגור את עצמו.
ובחדר בזיה יושב
לו ר' מנחם-מנדל
ומתפלל לבריאות
ביתו החולה, בונה
ומתחנן. הדמעות
ירודות לתוך
זקנו, ועינויו כבר
לא רואות מרוב
דמעות**

איש אמות. מבתול שמה באושטוק בולדז'

ר' שמחה מתגבר, ממשיך לעין
אליקוטי הצלות. עבר, זה עבר לו...
לא איכפת לו השעה, שם דבר לא
מעניין אותו. חם לו בחדר שעל
כללית הגג, והוא בעלי הקפטן. הטלית
קפטן ארוך עד לבוכרים, הציציות
בונות כשלג, כיפה לדאשו, הפיאות
התחתת לאווזנו, ומהזיך בזקנקן הקטן.
לידי פעם מופסיק את הלימוד וחושב
תופס איזה חידוש וחיקך רחוב
התפשת על פניו.

עובדות לה שמחות. צערו חסדי ברסלב בפולין

מתישב על הרצפה ועובד תיקון
חצות בניגון מיוחד ובלב שבור: "בכו^ת
תבכה בלילה", או "רחל מבכה על
בניה"... דמעות זלגו מעיניו לתוכו
זקנו הקצר. בכיה על השכינה שהיא
בגלות ועל עצמו שלא זכה לילדים,
ועל אשתו שסובלת כל כך הרוכה.
גמור הפילת החזות, מרגניש עייפות,
אומרו קריית שמע, ונכנס בMITTEDה.

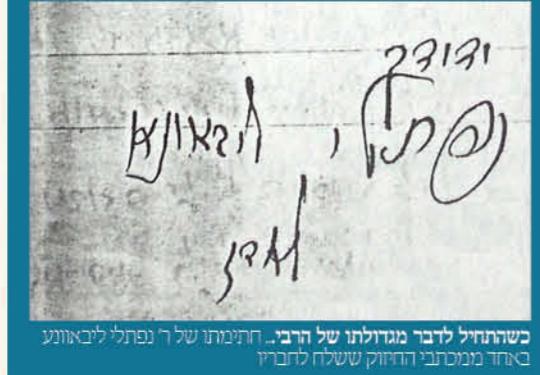
(כאן מתואר הכותב את צייפיתו של ר' שמחה לילדים ואת תקוותיו וআচৰণত্বে).

...ולאפעם התעוור אצלו בפנים-בפנים,
קדוש הקודשים שלו - במוחו, קושיה
ריפוי מהד: למה? למה? זה זיכון במוחו
לא הרפה ממנו, כמה שורצה לגרש את
שאלת האזאת... "הלא זה אסור... אסור
הרהור, וזה אפיקורוסות! חילילה לו".

ובכיה תורה ואמונהו התגבר על כל
שאלות...

(הערות העורך: הכותב ר' משה אהרן עלה ארצ'ה
טרצ'ז' ולא נודע לו מה עלה בנווילו של ר' שמחה
אונשטיין שנולד בפולין. מפי צאצאי אחוותו של ר'
מחה שמעונו כי שנים ספורות לפני פרוץ השואה
לדו לו שלושה ילדים, הי'ם. מאמר נרחב אודוט
שכתב בארכיטקטונו מודרניתו ובברוריו אובי' בלוד'ו)

■ זבא בגלין 'אבקשה' חודש תכmoz תשע"ז

“שהות אל לדבר מגודלותו של רבי.” חתימתו של ר' נפתל ליבאוזן
אחד ממכובדי ההוראה של תלמידיו בחברון

**מי שיש לו אמונה
היו חיים**

נעמדו לו... והגעגועים לילדיים התגברו. ילד... ילד... לכל הפחות ילד אחד מי שלא שמע את הגנויות בזמנן התפירות או בתבודדות - לא יודע מה זה נקרא לב בוכה...
בלילות אשתו העדינה מרת נפש, בוכה במשתרים. מסתכלת על בעלה שישוב לו בפינה ליד מנורת נפט, ומעיין בספר, כותב, מוחק, מתעמק באוטיות הערים, ומודיע פעם זורק מבט לצד אשתו, אולי כבר נרדמה. "ריבונו של עולם" אומר הוא בלבו. "למה? למה? למה אתה מכאייב לנו? היפלא מה' דבר?"
ופתאום נכנס בו שמחה של הברסלבר. "כן! הרבי אמר שאחרי הכל צריך להיות שמח ולברוח מהעצבות, עצבות זה היצר הרע... וחיללה להרהר אחרי מידותיו של הקב"ה, וכך רצוננו".

לר' שמחה היה כה בלתי מוגבל. דרשן ובכעל תפילה, מנהל את היישיבה של הברסלבר, נושא עוזות לאנשים שבאו לשאול אותו בכל מיני דברים. היה לו חוש מסחרי וגם ידע רב בכל השטחים. لكن כולם אהבו אותו ובכל זאת הוא בעצם לא היה מאושר. למרות שתמיד היה שמח, בלבו לא היה שלם עם עצמו. ילדים לא היו לו. אשתו (של שמחה) ביהתו של ר' נפתלי, העדינה והפייקית, כבוד מלכים נתנה לו, אבל את הרצון שלו לילד... את זה היא לא יכולה לחתת לו. חלשה היהתה תמיד, עצובה, מכונסת בעצמה. לא דיברה, רק בלבבה פנימה היהת תפילה: "הב לי יהה, רוחם וחונן" וכך עברו שנים. החסידים התפללו בכל הזדמנויות של תפילה... שמחה יכול להתגבר על זה. לפני חוץ היה שמח כמו שזכה יהודי להיות, ולהאמין שהכל בא מהשנאה העילונה. ובכל זאת כשראה ילדים הלב נצבע, דמויות

להתבזבזות... וכשמשה נכנס לחדר
להתבודד... שמעו את הניגון של
השיות, והדיבור בז'רגון (יידיש מודברות)
שבקע שם... והשמעו אותו לא
יהי יכול לעמוד בו... נסחוב לבכי
ולהתעוררות לתשובה.

חסידי ברסלב מצאו להם מקומות
להתבודדות בעיר. למשל, מאחורי
בית הכנסת "וילקה" הייתה חצר
שכל השנה הייתה סגורה. אף בן
אדם לא נכנס לשם, ושם היה דשא
ועצים ושקט לא נורמלי, דומימית

מוות וקדושות מקום. הכל ביחיד עוז להתבוננות, וחסידי ברסלוב ניצלו את המקום הזה - קפצו דרך השער הסגור וכבר הם בפנים, והעבדות ה' התחלת בהשתפכות הנפש.

קרייה ובעל הסבר גדול, אהוב על כה
ונוח לבניות. על כל דבר יש לו תשו
במקרים.

היה מנהל של ישיבת חסידי ברסלב בלוודז', כמעט ללא שכר. ובשנת תרכ"ג בעמיה הפרסופריטה (שנת הרוחה) עבד בחירותו של נגרביים למלואות את הרשותה. אבל לא האלים בוב

הוריו בא מروسיה. אנשים מאד נחמה בעלי השכלה גבוהה. הבית שלהם, בית לモפת מכל הבחינות, שני בניים להם, שמהה ומשה, ושניהם נתפסו לחס ברסלב, אז גם אכיהם בא לפעמים בשלהתפלו ולשםו את שמהה עובר לפירוב.

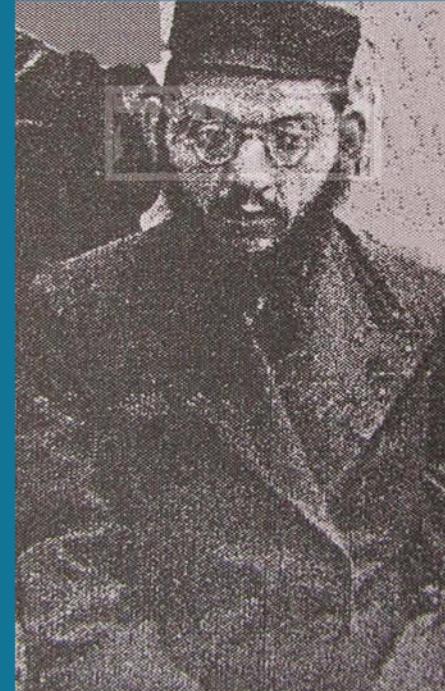
משה היה בוגר בית ספר תיכון, ר' היה ממחסידות, שמחה ללח אוטו פ' לבית-החסידים ומא נדבק ולא עזב. נר' לאדם אחר לגמורי. היה מזוג טוב, בחור ט' לשמעו אותו אומר תפילות מהספר ליק' תפילות, של ר' נתן תלמידיו של ר' נחמן זה היה משחו מיוחד: לא יאמין שבן א' יכול כל כך הרבה לבכות ולשפוך שיח לה' קנוו, עם שבירת לב, ודמעות.

בכה כמו ילד קטן, עם ניגון של מהעזה. מי ששמע אותו מותפלח חשב: מי יוציא חטאים חטא הבן אדם הזה.

בבית-החסדים היה חדר מיין ורוחוק מרע.

אהוב על הכל: ר' שמיח בדור השלישי בדור חמ"ו (פראטת ר' ציון גלעדי)

ניצת של תורה וחסידות. ניסו של משה אהרון, ר' יעקב זאב
בר' משה מינץ ברחסון

לשמעו אותו
ומר תפילות
מהספר ליקוטי
תפילות, זה היה
משהו מיוחד: לא
יؤمنו שבן אדם
יכול כל כך הרבה
לבנות ולשפור
שיח לפני קונו,
עם שבירה לב,
ודמעות. בנה כמו
ילד קטן, עם ניגון
שלא מהעולם הזה
מי ששמע אותו
מתפלל חשב: מי
 יודע איזה חטאים
חטא הבן אדם
זה. אבל כאן בביה
החסידים ידעו
שהוא ישר ורוחוק
מן רע.

ר' שמחה

שמח היה בחור מושלם עם כל המעלות:
למדון, משכיל, שקט, בעל תפילה, בעל

ספר השלג

המאמרים שמעבירים
את המסורת של
ברסלב בטוהרתה

השאלות כהן דן בספר:

מיهو ה"צדיק" אשר עליו
מהזבר בספרי ברסלב?

מיهو "צדיק הדור" בדורנו אנו?
כיצד מלאים ה"ספרים"
את מוקומו של צדיק חי?

מה הגדתם של ה"תלמידים" בכל דור?

מה אנחנו אמורים לקבל מהם,
וכיצד עליינו להתייחס אליהם?

כיצד מכיר חסיד ברסלב ספיקות בה"ז?
אם אי רצח להיפגש עם רבינו -

כיצד אני עישה זאת?
וכן הלאה...

ניתן להשיג בכל חנויות
ספריו ברסלב
וכן בטלפון:
02-539-63-63 שלוחה 4

חויה לכל חסיד ברסלב
אשר המסורת המבוררת
ומדויקת יקרה לו!

